

Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisijai

2009-04-06

ATSAKINGŲ ASMENŲ PATVIRTINIMAS

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 21 straipsniu ir Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisijos periodinės ir papildomos informacijos rengimo ir pateikimo taisyklėmis, mes, AB „Lietuvos dujos“ generalinis direktorius Viktoras Valentukevičius ir generalinio direktoriaus pavaduotoja-vyriausioji finansininkė Giedrė Glinskienė, patvirtiname, kad, mūsų žiniomis, pridedamos AB „Lietuvos dujos“ 2008 m. konsoliduotosios ir bendrovės finansinės atskaitos parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus priimtus taikyti Europos Sąjungoje pateikiamos kartu su nepriklausomo auditoriaus išvada atitinka tikrovę ir teisingai parodo AB „Lietuvos dujos“ ir konsoliduotąjį įmonių grupės turta, išsipareigojimus, finansinę būklę bei pelną, o konsoliduotajame metiniame pranešime yra teisingai nurodyta verslo plėtros ir veiklos apžvalga, bendrovės ir bendra konsoliduotųjų įmonių būklė kartu su pagrindinių rizikų ir neapibrėžtumų aprašymu.

Generalinis direktorius

Viktoras Valentukevičius

Generalinio direktoriaus pavaduotoja-vyriausioji finansininkė

Giedrė Glinskienė

AB „LIETUVOS DUJOS“

2008 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS PARENGTOS PAGAL
TARPTAUTINIUS FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS STANDARTUS
PRIIMTUS TAIKYTI EUROPOS SAJUNGOJE
PATEIKIAMOS KARTU SU NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

Nepriklausomo auditoriaus išvada AB „Lietuvos dujos“ akcininkams

Išvada apie finansines ataskaitas

Mes atlikome toliau pateiktų AB „Lietuvos dujos“, Lietuvos Respublikoje įregistruotos akcinės bendrovės (toliau - Bendrovė), ir konsoliduotųjų AB „Lietuvos dujos“ ir dukterinės bendrovės UAB „Palangos perlas“ (toliau - Grupė) finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2008 m. gruodžio 31 d. balansas, susijusios 2008 m. pelno (nuostolių), nuosavo kapitalo pokyčių, pinigų srautų ataskaitos ir aiškinamasis raštas (reikšmingi apskaitos principai bei kitos aiškinamosios pastabos), auditą.

Vadovybės atsakomybė už finansines ataskaitas

Už šių finansinių ataskaitų, parengtų pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, parengimą ir teisingą pateikimą atsakinga Bendrovės vadovybė. Ši atsakomybė apima: vidaus kontrolės sistemos, skirtos finansinių ataskaitų parengimui ir teisingam pateikimui, užtikrinant, kad nėra reikšmingų netikslumų dėl apgaulės ar klaidos, sukūrimą, įdiegimą bei palaikymą; tinkamų apskaitos principų pasirinkimą ir taikymą; ir pagal aplinkybes tinkančių ir pagrįstų įvertinimų pasirinkimą.

Auditoriaus atsakomybė

Mūsų pareiga yra, remiantis atliktu auditu, pareikšti nuomonę apie šias finansines ataskaitas. Mes atlikome auditą vadovaudamiesi Tarptautiniais audito standartais, kuriuos nustato Tarptautinė apskaitininkų federacija. Šie standartai reikalauja, kad mes laikytumėmės profesinės etikos reikalavimų bei planuotume ir atliktume auditą taip, kad galėtume deramai įsitikinti, jog finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų netikslumų.

Auditas apima finansinių ataskaitų skaičius ir paaiškinimus pagrindžiančių įrodymų gavimo procedūrų atlikimą. Pasirinktos procedūros priklauso nuo auditoriaus profesinio sprendimo, įskaitant reikšmingų netikslumų dėl apgaulės ar klaidos finansinėse ataskaitose rizikos įvertinimą. Įvertindamas šią riziką, auditorius atsižvelgia į vidaus bendrovės finansinių ataskaitų parengimo ir pateikimo kontrolės ir siekia pasirinkti tinkamas audito procedūras, tačiau neturi tikslo pareikšti nuomonės apie bendrovės vidaus kontrolių efektyvumą. Auditas taip pat apima taikytų apskaitos principų ir vadovybės padarytų reikšmingų prielaidų bei bendro finansinių ataskaitų pateikimo įvertinimą.

Mes tikime, kad mūsų gauti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami, kad suteiktų pagrindą mūsų nuomonei.

Nuomonė

Mūsų nuomone, toliau pateiktos finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai atspindi AB „Lietuvos dujos“ ir Grupės 2008 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį ir jų 2008 m. finansinius veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Išvada apie kitą įstatymų reikalaujamą pateikti informaciją

Be to, mes perskaitėme 2008 m. konsoliduotąjį metinį pranešimą ir nepastebėjome jokių reikšmingų į jį įtrauktos finansinės informacijos neatitikimų 2008 m. finansinėms ataskaitoms.

UAB „ERNST & YOUNG BALTIC“

Audito įmonės pažymėjimo Nr. 001335

Jonas Akelis
Auditoriaus pažymėjimo
Nr. 000003
Prezidentas

Auditas buvo baigtas 2009 m. kovo 3 d.

**AB „LIETUVOS DUJOS“, įmonės kodas 120059523, Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
2008 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS**
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Balansai

	Pasta- bos	Grupė		Bendrovė	
		2008 m. gruodžio 31 d.	2007 m. gruodžio 31 d.	2008 m. gruodžio 31 d.	2007 m. gruodžio 31 d.
TURTAS					
A. Ilgalaikis turtas		2.249.069	2.220.673	2.252.636	2.223.695
I. Ilgalaikis nematerialusis turtas	4	3.765	3.487	3.738	3.482
II. Ilgalaikis materialusis turtas	5	2.245.239	2.216.707	2.238.096	2.209.401
II.1. Žemė		183	183	183	183
II.2. Pastatai ir statiniai		2.050.832	2.059.625	2.044.127	2.052.776
II.2.1. Pastatai		82.994	82.542	76.289	75.693
II.2.2. Magistraliniai dujotiekiai ir jų įrenginiai		1.268.382	1.313.874	1.268.382	1.313.874
II.2.3. Skirstomieji dujotiekiai ir jų įrenginiai		689.942	654.101	689.942	654.101
II.2.4. Kiti pastatai ir statiniai		9.514	9.108	9.514	9.108
II.3. Mašinos ir įrengimai		84.814	84.839	84.814	84.839
II.4. Transporto priemonės		13.596	12.025	13.577	11.994
II.5. Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai		32.897	31.123	32.584	30.754
II.6. Kitas ilgalaikis materialusis turtas		4.316	3.995	4.316	3.995
II.7. Nebaigta statyba		58.601	24.917	58.495	24.860
III. Ilgalaikis finansinis turtas		65	75	10.802	10.812
III.1. Investicijos į dukterines įmones	6	-	-	10.737	10.737
III.2. Ilgalaikės gautinos sumos	7	65	75	65	75
IV. Atidėtojo mokesčio turtas	21	-	404	-	-
B. Trumpalaikis turtas		280.197	238.283	275.840	234.231
I. Atsargos ir išankstiniai apmokėjimai		58.660	109.388	58.638	109.370
I.1. Atsargos	8	58.174	109.064	58.159	109.048
I.1.1. Žaliavos, atsarginės dalys ir kitos atsargos		2.992	2.160	2.991	2.159
I.1.2. Prekės, skirtos perparduoti (įskaitant gamtines dujas)		55.182	106.904	55.168	106.889
I.2. Išankstiniai apmokėjimai		486	324	479	322
II. Gautinos sumos	9	133.212	91.579	133.207	91.524
II.1. Iš pirkėjų gautinos sumos		130.878	88.380	130.882	88.382
II.2. Iš anksto sumokėtas pelno mokestis		1.852	-	1.844	-
II.3. Kitos gautinos sumos		482	3.199	481	3.142
III. Kitas trumpalaikis turtas	10	4.099	3.722	-	-
IV. Pinigai ir pinigų ekvivalentai	11	84.226	33.594	83.995	33.337
Turto iš viso		2.529.266	2.458.956	2.528.476	2.457.926

(tęsinys kitame puslapyje)

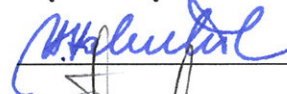
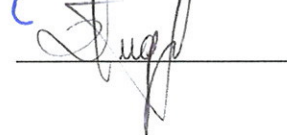
Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

AB „LIETUVOS DUJOS“, įmonės kodas 120059523, Aaguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
2008 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Balansai (tęsinys)

	Pasta- bos	Grupė		Bendrovė	
		2008 m. gruodžio 31 d.	2007 m. gruodžio 31 d.	2008 m. gruodžio 31 d.	2007 m. gruodžio 31 d.
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI					
C. Nuosavas kapitalas		1.882.305	1.929.787	1.881.045	1.928.825
I. Įstatinis kapitalas	12	469.068	469.068	469.068	469.068
II. Rezervai	13	1.411.775	1.357.881	1.409.678	1.355.991
II.1. Privalomasis rezervas		23.160	17.962	22.983	17.795
II.2. Kiti rezervai	21	1.388.615	1.339.919	1.386.695	1.338.196
III. Nepaskirstytasis pelnas		1.462	102.838	2.299	103.766
D. Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai		646.961	529.169	647.431	529.101
I. Po vienerių metų mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai		415.223	338.876	415.750	338.876
I.1. Ilgalaikės finansinės skolos	15	8.576	10.720	8.576	10.720
I.2. Dotacijos (atidėtosios pajamos)	14	164.212	137.231	164.212	137.231
I.3. Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas	21	242.435	190.925	242.962	190.925
II. Per vienerius metus mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai		231.738	190.293	231.681	190.225
II.1. Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis	15	2.144	10.839	2.144	10.839
II.2. Prekybos skolos	16	180.951	119.515	180.941	119.498
II.3. Gauti išankstiniai apmokėjimai		10.536	15.170	10.529	15.152
II.4. Pelno mokesčio įsipareigojimas		-	12.950	-	12.950
II.5. Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai		7.901	6.555	7.861	6.524
II.6. Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai		30.206	25.264	30.206	25.262
Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų iš viso		2.529.266	2.458.956	2.528.476	2.457.926

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

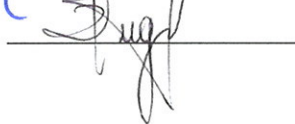
Generalinis direktorius	Viktoras Valentukevičius		2009 m. kovo 3 d.
Vyriausiasis buhalteris	Žydrūnas Augutis		2009 m. kovo 3 d.

AB „LIETUVOS DUJOS“, įmonės kodas 120059523, Ažuonų g. 24, Vilnius, Lietuva
2008 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Pelno (nuostolių) ataskaitos

	Pastabos	Grupė		Bendrovė	
		2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
I. Pardavimo pajamos		1.555.366	1.024.264	1.554.061	1.022.881
II. Pardavimo savikaina	17	(1.240.900)	(675.569)	(1.240.679)	(675.348)
III. Bendrasis pelnas		314.466	348.695	313.382	347.533
IV. Veiklos sąnaudos	18	(252.736)	(231.328)	(251.616)	(230.268)
V. Kitos veiklos grynasis rezultatas	19	5.869	7.280	5.869	7.281
VI. Veiklos pelnas		67.599	124.647	67.635	124.546
VII. Finansinė ir investicinė veikla	20	5.674	685	5.443	530
VII.1. Pajamos		6.537	3.034	6.306	2.879
VII.2. Sąnaudos		(863)	(2.349)	(863)	(2.349)
VIII. Pelnas prieš apmokestinimą		73.273	125.332	73.078	125.076
IX. Pelno mokestis	21	(9.038)	(21.354)	(9.141)	(21.310)
IX.1. Ataskaitinių metų pelno mokestis		(18.841)	(25.600)	(18.820)	(25.566)
IX.2. Atidėtas pelno mokestis		9.803	4.246	9.679	4.256
X. Grynas pelnas		64.235	103.978	63.937	103.766
Pagrindinis ir sąlyginis pelnas, tenkantis vienai akcijai (litas)	22	0,14	0,22	0,14	0,22

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

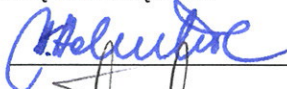
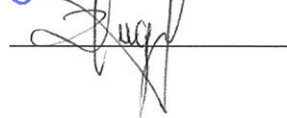
Generalinis direktorius	Viktoras Valentukevičius		2009 m. kovo 3 d.
Vyriausiasis buhalteris	Žydrūnas Augutis		2009 m. kovo 3 d.

AB „LIETUVOS DUJOS“, įmonės kodas 120059523, Ažuonų g. 24, Vilnius, Lietuva
2008 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos

<u>Grupė</u>	<u>Pastabos</u>	<u>Istatinis kapitalas</u>	<u>Privalomasis rezervas</u>	<u>Kiti rezervai</u>	<u>Nepaskirstytasis pelnas</u>	<u>Iš viso</u>
2007 m. sausio 1 d. likutis		469.068	14.996	1.313.561	58.184	1.855.809
Pervesta į privalomąjį rezervą		-	2.966	-	(2.966)	-
Pervesta į kitus rezervus		-	-	26.358	(26.358)	-
Patvirtinti dividendai	23	-	-	-	(30.000)	(30.000)
Grynasis metų pelnas		-	-	-	103.978	103.978
2007 m. gruodžio 31 d. likutis		469.068	17.962	1.339.919	102.838	1.929.787
Pervesta į privalomąjį rezervą		-	5.198	-	(5.198)	-
Pervesta į kitus rezervus		-	-	48.696	(48.696)	-
Patvirtinti dividendai	23	-	-	-	(50.000)	(50.000)
Grynasis metų pelnas		-	-	-	64.235	64.235
Atidėtojo pelno mokesčio perskaičiavimas dėl pelno mokesčio tarifo pasikeitimo	21	-	-	-	(61.717)	(61.717)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis		469.068	23.160	1.388.615	1.462	1.882.305

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

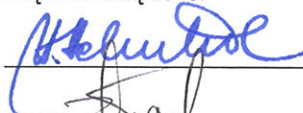
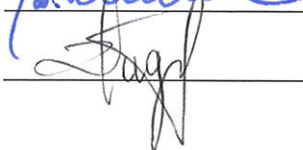
<u>Generalinis direktorius</u>	<u>Viktoras Valentukevičius</u>		<u>2009 m. kovo 3 d.</u>
<u>Vyriausiasis buhalteris</u>	<u>Žydrūnas Augutis</u>		<u>2009 m. kovo 3 d.</u>

AB „LIETUVOS DUJOS“, įmonės kodas 120059523, Ažuonų g. 24, Vilnius, Lietuva
2008 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos (tęsinys)

<u>Bendrovė</u>	<u>Pastabos</u>	<u>Įstatinis kapitalas</u>	<u>Privalomasis rezervas</u>	<u>Kiti rezervai</u>	<u>Nepaskirstytasis pelnas</u>	<u>Iš viso</u>
2007 m. sausio 1 d. likutis		469.068	14.838	1.312.013	59.140	1.855.059
Pervesta į privalomąjį rezervą		-	2.957	-	(2.957)	-
Pervesta į kitus rezervus		-	-	26.183	(26.183)	-
Patvirtinti dividendai	23	-	-	-	(30.000)	(30.000)
Grynasis metų pelnas		-	-	-	103.766	103.766
2007 m. gruodžio 31 d. likutis		469.068	17.795	1.338.196	103.766	1.928.825
Pervesta į privalomąjį rezervą		-	5.188	-	(5.188)	-
Pervesta į kitus rezervus		-	-	48.499	(48.499)	-
Patvirtinti dividendai	23	-	-	-	(50.000)	(50.000)
Grynasis metų pelnas		-	-	-	63.937	63.937
Atidėtojo pelno mokesčio perskaičiavimas dėl pelno mokesčio tarifo pasikeitimo	21	-	-	-	(61.717)	(61.717)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis		469.068	22.983	1.386.695	2.299	1.881.045

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

<u>Generalinis direktorius</u>	<u>Viktoras Valentukevičius</u>		<u>2009 m. kovo 3 d.</u>
<u>Vyriausiasis buhalteris</u>	<u>Žydrūnas Augutis</u>		<u>2009 m. kovo 3 d.</u>

**AB „LIETUVOS DUJOS“, įmonės kodas 120059523, Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
2008 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS**
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Pinigų srautų ataskaitos

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
I. Pagrindinės veiklos pinigų srautai				
I.1. Grynasis pelnas	64.235	103.978	63.937	103.766
Nepiniginių sąnaudų (pajamų) atstatymas:				
I.2. Nusidėvėjimas ir amortizacija	94.358	94.503	94.111	94.269
I.3. Parduoto ir nurašyto ilgalaikio materialiojo turto bei abejotinų iš pirkėjų gautinų sumų ir atsargų nurašymo (pelnas)	(161)	(1.832)	(161)	(1.832)
I.4. Ilgalaikio materialiojo turto, finansinio turto, atsargų ir iš pirkėjų gautinų sumų vertės sumažėjimo nuostoliai (atstatymas)	1.448	(1.948)	1.448	(1.948)
I.5. Pelno mokesčio sąnaudos	9.038	21.354	9.141	21.310
I.6. Palūkanų (pajamos)	(5.099)	(2.688)	(4.868)	(2.533)
I.7. Palūkanų sąnaudos	862	2.346	862	2.346
I.8. Valiutų kursų pasikeitimo nuostoliai (pelnas)	1	1	1	1
I.9. Kitų finansinės veiklos rezultatų eliminavimas	(122)	(577)	(122)	(577)
I.10. Dotacijų, atidėtųjų pajamų amortizacija ir kitų nepiniginių straipsnių koregavimas	(3.738)	(3.144)	(3.738)	(3.145)
	160.822	211.993	160.611	211.657
Apyvartinio kapitalo pasikeitimai:				
I.11. Atsargų sumažėjimas (padidėjimas)	51.028	(83.480)	51.028	(83.485)
I.12. Iš pirkėjų gautinų sumų (padidėjimas)	(43.020)	(35.227)	(43.022)	(35.242)
I.13. Kitų gautinų sumų ir išankstinių apmokėjimų sumažėjimas (padidėjimas)	2.332	(2.686)	2.288	(2.732)
I.14. Prekybos skolų padidėjimas	61.015	59.301	61.021	59.463
I.15. Kitų mokėtinų sumų ir trumpalaikių įsipareigojimų padidėjimas	29.203	38.444	29.206	38.447
I.16. (Sumokėtas) pelno mokestis	(33.636)	(23.184)	(33.614)	(23.139)
Grynieji pinigų srautai iš pagrindinės veiklos	227.744	165.161	227.518	164.969
II. Investicinės veiklos pinigų srautai				
II.1. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto (įsigijimas)	(122.861)	(117.288)	(122.754)	(116.799)
II.2. Įplaukos iš ilgalaikio materialiojo turto pardavimo	633	3.428	633	3.427
II.3. Atgautos ilgalaikės suteiktos paskolos ir gautinos sumos	10	6	10	6
II.4. Įplaukos iš kito finansinio turto pardavimo	-	5	-	5
II.5. Terminuotų indėlių (padidėjimas)	(376)	(37)	-	-
II.6. Gautos palūkanos	5.099	2.688	4.868	2.533
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai	(117.495)	(111.198)	(117.243)	(110.828)

(tęsinys kitame puslapyje)

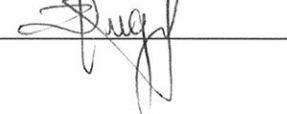
Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

AB „LIETUVOS DUJOS“, įmonės kodas 120059523, Ažuonų g. 24, Vilnius, Lietuva
2008 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Pinigų srautų ataskaitos (tęsinys)

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
III. Finansinės veiklos pinigų srautai				
III.1. Dividendų (išmokėjimas)	(50.052)	(29.969)	(50.052)	(29.969)
III.2. Paskolų gavimas	-	186.451	-	186.451
III.3. Paskolų (grąžinimas)	(10.839)	(201.022)	(10.839)	(201.022)
III.4. Gautos dotacijos	2.185	3.004	2.185	3.004
III.5. (Sumokėtos) palūkanos	(911)	(2.392)	(911)	(2.392)
Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai	(59.617)	(43.928)	(59.617)	(43.928)
IV. Grynasis pinigų srautų padidėjimas	50.632	10.035	50.658	10.213
V. Pinigai ir pinigų ekvivalentai metų pradžioje	33.594	23.559	33.337	23.124
VI. Pinigai ir pinigų ekvivalentai metų pabaigoje	84.226	33.594	83.995	33.337

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinis direktorius	Viktoras Valentukevičius		2009 m. kovo 3 d.
Vyriausiasis buhalteris	Žydrūnas Augutis		2009 m. kovo 3 d.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

1 Bendroji informacija

AB „Lietuvos dujos“ (toliau – Bendrovė) yra Lietuvos Respublikoje registruota akcinė bendrovė. Jos buveinės adresas yra:

Aguonų g. 24,
 LT - 03212 Vilnius,
 Lietuva.

Pagrindinė Bendrovės veikla yra gamtinių dujų perdavimas, skirstymas ir tiekimas. Bendrovė įregistruota 1990 m. lapkričio 23 d. Bendrovės akcijos yra listinguojamos NASDAQ OMX Vilnius vertybinių popierių biržoje, Oficialiajame prekybos sąrašė.

2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d. Bendrovės akcininkai buvo:

	Turimų akcijų skaičius	Nuosavybės dalis (proc.)
„E.ON Ruhrgas International“ AG	182.534.384	38,9
ОАО „Газпром“	173.847.696	37,1
VĮ Valstybės turto fondas	83.030.367	17,7
Kiti akcininkai	29.655.807	6,3
	469.068.254	100,0

Visos Bendrovės akcijos, kurių kiekvienos nominali vertė yra 1 litas, yra paprastosios vardinės ir 2008 m. bei 2007 m. gruodžio 31 d. buvo pilnai apmokėtos. Bendrovė neturėjo įsigijusi savų akcijų.

Bendrovę sudaro Valdymo ir dujų perdavimo centras ir 5 filialai.

Grupę sudaro AB „Lietuvos dujos“ ir jos dukterinė įmonė UAB „Palangos perlas“ (toliau – Grupė). UAB „Palangos perlas“ duomenys 2008 m. gruodžio 31 d.:

Įmonė	Įmonės buveinės adresas	Grupės valdomų akcijų dalis (proc.)	Įstatinis kapitalas	Ataskaitinių metų pelnas	Nuosavas kapitalas	Pagrindinė veikla
UAB „Palangos perlas“	Gintaro g. 36, Palanga	100	9.704	296	12.097	Viešbučių ir viešojo maitinimo paslaugos

2008 m. vidutinis Grupės ir Bendrovės darbuotojų skaičius atitinkamai buvo 1.821 ir 1.792 (2007 m. – 1.813 ir 1.783 atitinkamai).

AB „Lietuvos dujos“ veiklą reglamentuoja 2007 m. kovo 20 d. Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymas Nr. X-1054 (toliau – įstatymas). Šis įstatymas reikalauja atskirti Bendrovės veiklos rūšių (perdavimo, skirstymo, tiekimo) apskaitą. Bendrovė tvarko apskaitą pagal įstatymo reikalavimus. Pagrindiniai Bendrovės veiklos segmentai yra gamtinių dujų perdavimas, skirstymas, tiekimas ir kita veikla.

Pagal Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymą Bendrovės veikla yra licencijuojama, ją reguliuoja Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija). 2001 m. gruodžio 18 d. Komisija suteikė Bendrovei gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo licencijas, o 2002 m. gegužės 16 d. - gamtinių dujų tiekimo licenciją. Licencijos galioja neribotą laiką, tačiau, atsižvelgiant į tai, ar laikomasi tam tikrų sąlygų, gali būti atšauktos atitinkamu Komisijos sprendimu. 2007 m. gruodžio 5 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu Nr. 1304 patvirtino naujas Gamtinių dujų perdavimo, skirstymo, laikymo, skystinimo ir tiekimo licencijavimo taisykles (toliau – Taisyklės), kurios įgyvendina Gamtinių dujų įstatymo nuostatas. Vadovaudamasi Taisyklėmis, Komisija 2008 m. atnaujino anksčiau Bendrovei išduotas gamtinių dujų perdavimo, skirstymo ir tiekimo licencijas. Komisija taip pat nustato gamtinių dujų perdavimo, skirstymo ir tiekimo kainų viršutines ribas.

Bendrovės vadovybė šias finansines ataskaitas patvirtino 2009 m. kovo 3 d. Bendrovės akcininkai turi teisę patvirtinti šias ataskaitas arba nepatvirtinti jų bei reikalauti parengti naujas finansines ataskaitas.

2 Apskaitos principai

Pagrindiniai apskaitos principai, taikyti rengiant Grupės ir Bendrovės 2008 m. finansines ataskaitas yra šie:

2.1. Finansinių ataskaitų pagrindas

Šios finansinės ataskaitos yra parengtos pagal Tarptautinius Finansinės Atskaitomybės Standartus (TFAS), priimtus taikyti Europos sąjungoje (toliau – ES).

Naujų ir/ar pakeistų TFAS ir TFAAK (IFRIC) išaiškinimų taikymas

Šiais atskaitiniais metais Grupė ir Bendrovė pritaikė šiuos naujus ir pakeistus TFAS ir Tarptautinio finansinės atskaitomybės aiškinimo komiteto (toliau – TFAAK (IFRIC)) išaiškinimus:

- 39 TAS „*Finansinės priemonės. Pripažinimas ir vertinimas*“ ir 7 TFAS „*Finansinės priemonės. Atskleidimas*“ pakeitimai – finansinio turto pergrupavimas;
- 11 TFAAK „*2 TFAS – Grupės ir nuosavų akcijų sandoriai*“.

Reikšmingiausia pakeitimų įtaka yra tokia:

39 TAS ir 7 TFAS pakeitimai – finansinio turto pergrupavimas

Šiais pakeitimais Tarptautinių apskaitos standartų valdyba (toliau – TASV) suteikė papildomą galimybę tam tikromis aplinkybėmis pergrupuoti kai kurias finansines priemones, iki tol priskirtas laikomoms prekybai ar galimoms parduoti. Su tuo susiję papildomi atskleidimai buvo įtraukti į 7 TFAS. Grupė ir Bendrovė neturėjo finansinių priemonių, kurioms būtų taikomi šie pakeitimai.

11 TFAAK „*2 TFAS – Grupės ir nuosavų akcijų sandoriai*“

Šis išaiškinimas nurodo, kaip atskirti sandorius, kuriuose atsiskaitoma nuosavybės vertybiniais popieriais, nuo tų, kuriuose atsiskaitoma pinigais, taip pat aiškina, kaip apskaityti akcijomis išreikštų mokėjimų susitarimus, kuriuose dalyvauja dvi ar daugiau tos pačios grupės bendrovių, atskirose tos grupės bendrovių finansinėse ataskaitose. Grupė ir Bendrovė neturi susitarimų, kuriems būtų taikomas šis išaiškinimas.

Patvirtinti, bet dar neįsigalioję standartai

Grupė ir Bendrovė nepritaikė šių TFAS ir TFAAK (IFRIC) išaiškinimų, kurie jau yra patvirtinti, bet dar neįsigalioję:

1 TFAS „*Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų taikymas pirmą kartą*“ ir 27 TAS „*Konsoliduotosios ir atskiros finansinės ataskaitos*“ pakeitimai (įsigalioja nuo ar po 2009 m. sausio 1 d. prasidedančiais metais).

Šis 1 TFAS pakeitimas leidžia įmonei savo pirmose finansinėse ataskaitose, parengtose pagal TFAS, nustatyti investicijų į dukterines, bendras ar asocijuotąsias įmones „savikainą“ taikant 27 TAS reikalavimus arba menamą savikainą. 27 TAS pakeitimas reikalauja visus iš dukterinių, bendrų ar asocijuotųjų įmonių gaunamus dividendus atskirose patronuojančios įmonės finansinėse ataskaitose traukti į pelno (nuostolių) ataskaitą. Šie nauji reikalavimai veikia tik atskiras patronuojančios įmonės finansines ataskaitas ir neturi įtakos konsoliduotosioms finansinėms ataskaitoms. Pakeitimas neturės įtakos Grupės ir Bendrovės finansinei būklei ar rezultatams, kadangi Grupė ir Bendrovė jau pritaikė TFAS.

Be to, 2008 m. lapkričio mėn. buvo išleista nauja 1 TFAS redakcija, pakeičianti iki tol galiojusią (įsigalioja nuo ar po 2009 m. liepos 1 d. prasidedančiais metais, bet ne anksčiau nei bus priimta ES). Joje išliko ankstesnio varianto turinys, tačiau buvo pakeista standarto struktūra.

2 TFAS „*Mokėjimas akcijomis*“ pakeitimas (įsigalioja nuo ar po 2009 m. sausio 1 d. prasidedančiais metais).

Šiame pakeitime paaiškinamas teisių suteikimo sąlygos apibrėžimas ir nurodoma, kaip apskaityti iš esmės atšauktus mokėjimus. Pakeitimas neturės įtakos Grupės ir Bendrovės finansinei būklei ar rezultatams, kadangi Grupė ir Bendrovė neturi mokėjimų akcijomis.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.1. Finansinių ataskaitų pagrindas (tęsinys)

3 TFAS „Verslo jungimai“ ir 27 TAS „Konsoliduotosios ir atskiros finansinės ataskaitos“ pakeitimai (įsigalioja nuo ar po 2009 m. liepos 1 d. prasidedančiais metais, bet ne anksčiau nei bus priimti ES).

Pakeistas 3 TFAS apima įvairius verslo jungimų apskaitos pakeitimus, kurie turės įtakos balanse pripažinti prestižo sumai, laikotarpio, kuriame įvyko verslo jungimas, finansiniams rezultatams ir vėlesnių laikotarpių finansiniams rezultatams. Pakeistas 27 TAS nurodo, kad nuosavybės dalies dukterinėje įmonėje pasikeitimai (neprarandant kontrolės) yra apskaitomi kaip nuosavo kapitalo sandoriai. Taigi, tokie sandoriai nedidins prestižo ar pelno ar nuostolių sumų. Taip pat buvo pakeista dukterinės įmonės patiriamų nuostolių apskaita bei apskaita kontrolės praradimo dukterinėje įmonėje atveju. Iš to išplaukiantys pakeitimai buvo padaryti ir 7 TAS „P pinigų srautų ataskaitos“, 12 TAS „Pelno mokesčiai“, 21 TAS „Užsienio valiutos kurso pasikeitimo įtaka“, 28 TAS „Investicijos į asocijuotąsias įmones“ ir 31 TAS „Dalys bendroje įmonėje“. Remdamasi pereinamosiomis šių pakeitimų nuostatomis, Grupė ir Bendrovė juos pritaikys perspektyviai, jeigu turės verslo jungimo sandorių ateityje. Turtas ir įsipareigojimai, atsirandantys dėl verslo jungimų, įvydyti iki pakeisto standarto pritaikymo datos, nebus keičiami.

8 TFAS „Veiklos segmentai“ (įsigalioja nuo ar po 2009 m. sausio 1 d. prasidedančiais metais).

Šis standartas reikalauja atskleisti informaciją apie bendrovės veiklos segmentus, prekes ir paslaugas bei geografinius regionus, kuriuose dirba bendrovė, taip pat jos pagrindinius klientus. 8 TFAS pakeičia 14 TAS „Segmento atskaitomybė“. Grupė ir Bendrovė tikisi, kad veiklos segmentai, išskirti remiantis 8 TFAS reikšmingai nesiskirs nuo iki šiol išskirtų verslo segmentų pagal 14 TAS.

1 TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ pakeitimas (įsigalioja nuo ar po 2009 m. sausio 1 d. prasidedančiais metais).

Šis pakeitimas apima įvairius pokyčius, tarp jų: naujų sąvokų įvedimą, pakeistą nuosavo kapitalo sandorių atskleidimą ir naujos, visaapimančios pelno (nuostolių) ataskaitos įvedimą. Taip pat pakeisti reikalavimai, susiję su finansinių ataskaitų pateikimu esant restrospektyviems pataisymams. Grupė ir Bendrovė šių finansinių ataskaitų išleidimo dienai nebuvo nusprendusi, ar pateiks visas pajamas ir sąnaudas vienoje ataskaitoje ar dviejose susijusiose ataskaitose.

23 TAS „Skolinimosi išlaidos“ pakeitimas (įsigalioja nuo ar po 2009 m. sausio 1 d. prasidedančiais metais).

Pakeistas standartas panaikina galimybę iš karto pripažinti skolinimosi išlaidas sąnaudomis ir reikalauja skolinimosi išlaidas kapitalizuoti, jei jos yra tiesiogiai priskirtinos standarto nuostatas atitinkančio turto įsigijimui, statybai ar gamybai. Remdamasi pereinamosiomis šio pakeitimo nuostatomis, Grupė ir Bendrovė šį standartą pritaikys perspektyviai. Taigi, tinkamos kapitalizuoti skolinimosi išlaidos, atitinkančios standarto reikalavimus, patirtos po 2009 m. sausio 1 d., bus pridamos prie turto, kuris bus statomas / gaminamas po 2009 m. sausio 1 d., vertės. Jokie pakeitimai nebus daromi dėl tų skolinimosi išlaidų, kurios buvo patirtos ir sąnaudose apskaitytos iki minėtos datos.

32 TAS „Finansinės priemonės. Pateikimas“ ir 1 TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ pakeitimai - pasirinkimo parduoti finansinės priemonės ir įsipareigojimai susiję su likvidavimu (įsigalioja nuo ar po 2009 m. sausio 1 d. prasidedančiais metais).

Šiuose pakeitimuose numatytos ribotos apimties išimties, leidžiančios priskirti nuosavam kapitalui padengiamąsias finansines priemones, jei jos atitinka tam tikrus nustatytus kriterijus. Šie pakeitimai neturės įtakos Grupės ir Bendrovės finansinei būklei ar veiklos rezultatams, nes Grupė ir Bendrovė neturi išleidusi tokių priemonių.

39 TAS „Finansinės priemonės. Pripažinimas ir vertinimas“ pakeitimas - elementai, kurių riziką galima drausti (įsigalioja nuo ar po 2009 m. liepos 1 d. prasidedančiais finansiniais metais).

Šiame pakeitime kalbama apie apsidraudimą nuo dalies rizikos bei infliacijos priskyrimą rizikai, nuo kurios apsidraudžiama, tam tikromis aplinkybėmis. Pakeitimas paaiškina, kad rizikai, nuo kurios apsidraudžiama, įmonė gali priskirti dalį tikrosios vertės pasikeitimų ar finansinės priemonės pinigų srautų pokyčių. Šis pakeitimas neturės įtakos Grupės ir Bendrovės finansinei būklei ar veiklos rezultatams, nes Grupė ir Bendrovė netaiko apsidraudimo apskaitos.

TFAS patobulinimai

2008 m. gegužės mėn. TASV išleido savo pirmąjį jungtinį standartų pakeitimų dokumentą, kurio pagrindinis tikslas buvo pašalinti nenuoseklius reikalavimus ir aiškiau suformuluoti kai kurias nuostatas. Kiekvieno standarto pakeitimams taikomos skirtingos pereinamosios nuostatos, dauguma pasikeitimų įsigalioja nuo ar po 2009 m. sausio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais. Grupė ir Bendrovė mano, kad šie standartų pakeitimai neturės reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms.

- 7 TFAS „Finansinės priemonės. Atskleidimas“. Panaikinta nuoroda į „bendras palūkanų pajamas“ kaip finansinių sąnaudų sudedamąją dalį.
- 1 TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“. Turtas ir įsipareigojimai, priskirti laikomų parduoti grupei remiantis 39 TAS, balanse nėra automatiškai laikomi trumpalaikiais.
- 8 TAS „Apskaitos politika, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidos“. Paaiškinimas, kad renkantis apskaitos politiką yra privalomi tik tie TFAS įgyvendinimo patarimai, kurie yra sudėtinė TFAS dalis.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.1. Finansinių ataskaitų pagrindas (tęsinys)

- 10 TAS „[vykiai po balanso datos“. Paaiškinimas, kad dividendai, paskelbti po balanso datos, nėra įsipareigojimai.
- 16 TAS „Nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai“. Nuomojamas nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai, kurie yra reguliariai parduodami, baigus juos nuomoti, yra perkeliama į atsargas, kai baigiasi jų nuomos laikotarpis ir jie yra laikomi pardavimui. Taip pat „grynosios pardavimo vertės“ sąvoka buvo pakeista į „tikrąją vertę, atėmus pardavimo sąnaudas“.
- 18 TAS „Pajamos“. „Tiesioginių išlaidų“ sąvoka pakeista į „sandorio išlaidas“ kaip apibrėžta 39 TAS.
- 19 TAS „Išmokos darbuotojams“. Pakeisti „anksčiau suteiktų paslaugų savikainos“, „plano turto gražos“, „trumpalaikių“ ir „kitų ilgalaikių“ išmokų darbuotojams apibrėžimai. Planų pakeitimai, mažinantys išmokas už ateities paslaugas yra apskaitomi kaip sumažinimas.
- 20 TAS „Valstybės dotacijų apskaita ir informacijos apie valstybės paramą atskleidimas“. Ateityje be palūkanų ar su mažomis palūkanomis suteiktoms paskoloms nebebus taikoma išimtis, leidusi jų nediskontuoti. Skirtumas tarp gautos sumos ir diskontuotos sumos yra apskaitomas kaip valstybės dotacija. Be to, pakeistos kai kurios sąvokos, siekiant suvienodinti jas su kitais TFAS.
- 23 TAS „Skolinimosi išlaidos“. Pakeistas skolinimosi išlaidų apibrėžimas, siekiant apjungti dviejų rūšių „skolinimosi išlaidų“ komponentus į vieną – palūkanų sąnaudas, apskaičiuotas naudojant efektyvios palūkanų normos metodą pagal 39 TAS reikalavimus.
- 27 TAS „Konsoliduotosios ir atskiros finansinės ataskaitos“. Kai įmonė savo atskirose finansinėse ataskaitose apskaito savo dukterinę įmonę tikrąja verte pagal 39 TAS, šis apskaitos metodas išlieka ir kai dukterinė įmonė yra perkeliama į laikomą pardavimui.
- 28 TAS „Investicijos į asocijuotąsias įmones“. Jei asocijuotoji įmonė yra apskaitoma tikrąja verte pagal 39 TAS, jai taikomas vienintelis 28 TAS atskleidimo reikalavimas: atskleisti bet kokių reikšmingų apribojimų perleisti lėšas investuotojui grynųjų pinigų forma ar gražinti paskolas pobūdį ir dydį. Be to, vertės sumažėjimo tikrinimo metu investicija į asocijuotąją įmonę yra laikoma vienu turto vienetu ir todėl bet koks vertės sumažėjimas nėra atskirai priskiriamas prestižui, įtrauktam į investicijos vertę.
- 29 TAS „Finansinė atskaitomybė hiperinfliacijos sąlygomis“. Pakeista išimtis, kada turtas ir įsipareigojimai apskaitomi istorine savikaina, formuluotė, nurodant nekilnojamąjį turtą, įrangą ir įrengimus kaip pavyzdį, o ne kaip baigtinį sąrašą. Be to, pakeistos kai kurios sąvokos, siekiant suvienodinti jas su kitais TFAS.
- 31 TAS „Dalyys bendroje įmonėse“. Jei bendra įmonė yra apskaitoma tikrąja verte pagal 39 TAS, jai taikomas vienintelis 31 TAS atskleidimo reikalavimas: atskleisti bendros įmonės ir investuotojo į ją įsipareigojimus bei apibendrintą finansinę informaciją apie turtą, įsipareigojimus, pajamas ir sąnaudas.
- 34 TAS „Tarpinė finansinė atskaitomybė“. Pelnas vienai akcijai turi būti pateikiamas tarpinėse finansinėse ataskaitose, jei įmonei taikomas 33 TAS.
- 36 TAS „Turto vertės sumažėjimas“. Kai turto „tikrajai vertei atėmus pardavimo sąnaudas“ įvertinti taikomas diskontuotų pinigų srautų metodas, reikalaujama papildomai atskleisti informaciją apie diskonto normą, analogišką tai, kuri yra reikalaujama, kai diskontuoti pinigų srautai naudojami „naudojimo vertei“ nustatyti.
- 38 TAS „Nematerialusis turtas“. Išlaidos reklamai ir pardavimų skatinimo veiklai yra pripažįstamos sąnaudomis, kai įmonė turi teisę gauti atitinkamas prekes arba gavo paslaugą. Taip pat buvo panaikinta formuluotė, teigianti, kad tik labai retais atvejais gali būti įtikinamų įrodymų, leidžiančių kitokį nei tiesinį nematerialaus turto amortizacijos metodą.
- 39 TAS „Finansinės priemonės. Pripažinimas ir vertinimas“. Pasikeitusios aplinkybės, susijusios su išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, nėra perklasifikavimai, todėl po pradinio pripažinimo gali būti išimamos ar įtraukiamos į „finansinių priemonių, apskaitomų tikrąja verte per pelno (nuostolio) ataskaitą“ grupę. 39 TAS panaikinta nuoroda į „segmentą“ nustatant, ar priemonė atitinka apsidraudimo sandoriams taikomus kriterijus. Atsirado reikalavimas naudoti peržiūrėtą efektyviąją palūkanų normą, kai nustojus taikyti tikrosios vertės apsidraudimo sandorių apskaitą yra pervertinami skolos instrumentai.
- 40 TAS „Investicinis turtas“. Standarto apimties pakeitimas: investiciniam turtui priskiriamas ir statomas arba vystomas nekilnojamas turtas, kuris vėliau bus naudojamas kaip investicinis turtas. Jei tikroji vertė negali būti patikimai nustatyta, statomas turtas apskaitomas savikaina tol, kol bus galima nustatyti jo tikrąją vertę arba kol jis bus baigtas statyti. Be to, sąlygos, kada apskaitos principas gali būti savanoriškai pakeistas, buvo suvienodintos su 8 TAS ir išaiškinta, kad vertinant investicinio turto, įsigyto nuomos būdu, balansinę vertę, prie gauto vertinimo pridėjama susijusio įsipareigojimo suma.
- 41 TAS „Žemės ūkis“. Panaikintas reikalavimas tikrosios vertės nustatymui naudoti diskonto normą prieš mokesčius. Panaikintas draudimas nustatant tikrąją vertę atsižvelgti į pinigų srautus, atsirandančius dėl papildomų pokyčių. Taip pat „pardavimo vietos išlaidų“ sąvoka pakeista į „pardavimo išlaidas“.

12 TFAAK „Paslaugų koncesijų sutartys“ (įsigalios, kai bus priimtas ES).

Šis išaiškinimas taikomas paslaugų koncesijų valdytojams ir nurodo, kaip jie turėtų apskaityti pagal paslaugų koncesijų sutartis prisiimtus įsipareigojimus ir gautas teises. Grupėje ir Bendrovėje nėra paslaugų koncesijų valdytojų, todėl šis išaiškinimas joms įtakos neturi.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.1 Finansinių ataskaitų pagrindas (tęsinys)

13 TFAAK „Klientų lojalumo programos“ (įsigalioja nuo ar po 2008 m. liepos 1 d. prasidedančiais metais).

Šis išaiškinimas reikalauja suteiktą klientų lojalumo atlygį apskaityti kaip atskirą pardavimų sandorio, kurio metu atlygis suteikiamas, komponentą, todėl dalis gauto atlygio tikrosios vertės yra priskiriama lojalumo programai ir pripažįstama pajamomis per laikotarpį, per kurį lojalumo nauda yra gaunama. Grupė ir Bendrovė neturi klientų lojalumo programų, todėl šis išaiškinimas neturės įtakos Grupės ir Bendrovės finansinei būklei ar veiklos rezultatams.

14 TFAAK „19 TAS - Nustatytų išmokų turto apribojimas, minimalaus finansavimo reikalavimai ir jų sąveika“ (įsigalioja nuo ar po 2009 m. sausio 1 d. prasidedančiais metais).

Šis išaiškinimas apibrėžia grynojo turto, susijusio su nustatytų pensijų išmokų planu, pripažinimo sąlygas. Grupė ir Bendrovė neturi nustatytų išmokų planų, todėl šis išaiškinimas neturės įtakos Grupės ir Bendrovės finansinei būklei ar veiklos rezultatams.

15 TFAAK „Nekilnojamojo turto statybos sutartys“ (įsigalioja nuo ar po 2009 m. sausio 1 d. prasidedančiais metais, bet ne anksčiau nei bus priimtas ES).

Šis išaiškinimas detalizuoja, kada ir kaip turi būti apskaitomos nekilnojamojo turto pardavimo pajamos ir susijusios sąnaudos, kai sutartis tarp statytojo ir pirkėjo yra sudaroma dar nebaigus statyti nekilnojamojo turto. Be to, šis išaiškinimas nurodo kaip nustatyti ar nekilnojamojo turto statybos sutartis turi būti apskaitoma pagal 11 TAS ar pagal 18 TAS. Kadangi Grupė ir Bendrovė tokios veiklos nevykdo, šis išaiškinimas neturės įtakos jos konsoliduotosioms finansinėms ataskaitoms.

16 TFAAK „Grynujų užsienio investicijų apsidraudimo sandoriai“ (įsigalioja nuo ar po 2008 m. spalio 1 d. prasidedančiais metais, bet ne anksčiau nei bus priimtas ES).

Šis išaiškinimas nurodo kaip apskaityti grynujų užsienio investicijų apsidraudimo sandorius. 16 TFAAK neturės įtakos konsoliduotosioms finansinėms ataskaitoms, kadangi Bendrovė neturi grynujų investicijų apsidraudimo sandorių.

17 TFAAK „Nepiniginio turto paskirstymas savininkams“ (įsigalioja nuo ar po 2009 m. liepos 1 d. prasidedančiais metais, bet ne anksčiau nei bus priimtas ES).

Šis išaiškinimas nurodo kaip įmonė turi apskaityti dividendus, kai jie akcininkams išmokami ne pinigais, o kitu turto. 17 TFAAK neturės įtakos konsoliduotosioms finansinėms ataskaitoms, kadangi Grupė ir Bendrovė nemoka savininkams dividendų ne pinigais.

18 TFAAK „Turto perdavimas iš klientų“ (įsigalioja turto perdavimams, įvyksiems nuo ar po 2009 m. liepos 1 d., bet ne anksčiau nei bus priimtas ES).

Šis išaiškinimas nurodo kaip apskaityti sutartis, pagal kurias įmonė gauna iš kliento ilgalaikį materialųjį turtą, kurį turi naudoti tam klientui prie tinklo prijungti arba nuolatiniam priėjimui prie savo prekių ar paslaugų (tokių kaip elektros, dujų ar vandens tiekimas) suteikti. Šių finansinių ataskaitų išleidimo dienai, Grupės ir Bendrovės vadovybė preliminariai teigia, kad aukščiau paminėtas TFAAK neturės įtakos Grupės ir Bendrovės finansinei būklei ar veiklos rezultatams.

Visi aukščiau paminėti nauji TFAS ir TFAAK bei jų pakeitimai bus taikomi tada, kai įsigalios ir bus priimti ES.

2.2. Finansinių ataskaitų valiuta

Šiose finansinėse ataskaitose visos sumos yra įvertintos ir pateiktos Lietuvos Respublikos nacionaline valiuta, litais.

Nuo 2002 m. vasario 2 d. litas yra susietas su euru santykiu 3,4528 lito už 1 eurą, o lito kursą kitų valiutų atžvilgiu kiekvienai dienai nustato Lietuvos bankas.

2.3. Konsolidavimo principai

Grupės konsoliduotosios finansinės ataskaitos apima AB „Lietuvos dujos“ ir jos dukterinę įmonę. Paprastai įmonė yra kontroliuojama, kai Grupei tiesiogiai ar netiesiogiai priklauso daugiau nei 50 procentų balsavimo teises suteikiančio akcinio kapitalo, ir (ar) kai ji gali kontroliuoti finansinę ir įprastinę veiklą ir taip gauti naudos iš šios įmonės veiklos.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.3 Konsolidavimo principai (tęsinys)

Įsigytoms įmonėms apskaityti taikomas pirkimo metodas. Bendrovė įsigytą identifikuojamą kitos įmonės turtą ir įsipareigojimus įsigijimo dieną įvertina tikrąja verte. Skirtumas tarp įsigijimo savikainos ir įsigyto grynojo turto tikrosios vertės įsigijimo dieną laikomas prestižu (neigiamu prestižu). Teigiamas prestižas finansinėse ataskaitose pateikiamas įsigijimo savikaina, įvertinus jo vertės sumažėjimo nuostolius. Neigiamas prestižas iš karto pripažįstamas pajamomis ataskaitinio laikotarpio pelno (nuostolių) ataskaitoje. Konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose su konsoliduojamomis dukterinėmis įmonėmis susijęs prestižas parodomas nematerialiojo turto dalyje.

Vertės sumažėjimo vertinimo tikslais verslo susijungimų metu įsigytas prestižas įsigijimo dieną yra priskiriamas tiems Grupės pinigų generuojantiems vienetams, kurie, kaip tikimasi, turės naudos iš susijungimo, nepriklausomai ar kitas turtas ir įsipareigojimai yra priskirti šiems vienetams.

Per metus įsigytos arba parduotos įmonės yra įtraukiamos į konsoliduotąsias finansines ataskaitas nuo įsigijimo datos arba iki pardavimo datos. Konsoliduojant eliminuojami visi įmonių tarpusavio sandoriai, likučiai bei nerealuotas pelnas ir nuostoliai.

Konsoliduotosios finansinės ataskaitos yra parengtos taikant vienodus apskaitos principus panašioms sandoriams ir kitiems įvykiams panašiomis aplinkybėmis. Atskirose Bendrovės finansinėse ataskaitose investicijos į dukterines ir asocijuotas įmones yra apskaitomos taikant savikainos metodą.

2.4. Nematerialusis turtas

Grupės ir Bendrovės nematerialusis turtas iš pradžių yra pripažįstamas įsigijimo verte. Nematerialusis turtas yra pripažįstamas, jei yra tikėtina, kad Grupė ir Bendrovė gaus su šiuo turtu susijusią ekonominę naudą ateityje ir jei turto vertė gali būti patikimai įvertinta.

Nematerialiojo turto tarnavimo laikotarpis gali būti ribotas arba neribotas.

Po pradinio pripažinimo nematerialusis turtas, kurio tarnavimo laikotarpis yra ribotas, yra apskaitomas įsigijimo verte, atėmus sukauptą amortizaciją ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra. Nematerialusis turtas yra amortizuojamas tiesiogiai proporcingu metodu per numatytą naudingo tarnavimo laiką (4 metai). Naudingo tarnavimo laikas, likvidacinės vertės ir amortizacijos metodas yra kasmet peržiūrimi užtikrinant, kad jie atitiktų numatomą ilgalaikio nematerialiojo turto naudojimo pobūdį. Nematerialųjį turtą daugiausiai sudaro Grupės ir Bendrovės veikloje naudojama programinė įranga ir licencijos.

Grupė ir Bendrovė neturi nematerialiojo turto su neribotu tarnavimo laikotarpiu.

2.5. Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikis materialusis turtas yra apskaitomas įsigijimo verte, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius. Tokia įsigijimo vertė apima dalies ilgalaikio materialiojo turto pakeitimo sąnaudas, kai tokios sąnaudos yra patiriamos ir yra tenkinama pripažinimo sąlyga. Atitinkamai, kai atliekami reikšminga apžiūra / remontas, išlaidos apskaitomos balanso ataskaitoje kaip ilgalaikio materialiojo turto pakeitimas, kai yra tenkinama pripažinimo sąlyga. Kitos remonto ir priežiūros sąnaudos apskaitomos kaip patirtas pelnas arba nuostoliai.

Kai turtas parduodamas arba nurašomas, apskaitoje nurašoma jo įsigijimo savikaina, sukauptas nusidėvėjimas, vertės padidėjimai ar sumažėjimai, registruojamos bet kokios perleidimo pajamos ar išlaidos ir apskaitomi nurašymo nuostoliai.

Nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą metodą per tokį naudingo tarnavimo laiką:

Pastatai	25 - 60	metų
Magistraliniai dujotiekiai ir jų įrenginiai	30 - 55	metai
Skirstomieji dujotiekiai ir jų įrenginiai	30 - 55	metai
Mašinos ir įrengimai	5 - 18	metų
Kiti pastatai ir statiniai	18	metų
Transporto priemonės	6 - 9	metai
Kitą įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	4 - 9	metai
Kitas ilgalaikis materialusis turtas	6 - 9	metai

Naudingo tarnavimo laikas, likvidacinės vertės ir nusidėvėjimo metodas yra kasmet peržiūrimi užtikrinant, kad jie atitiktų numatomą ilgalaikio materialiojo turto naudojimo pobūdį.

Nebaigta statyba apskaitoma įsigijimo verte. Ją sudaro statybos, statinių ir įrenginių vertės bei kitos tiesiogiai priskirtinos išlaidos. Nebaigtos statybos nusidėvėjimas neskaičiuojamas tol, kol statyba nėra baigta ir turtas nepradėtas naudoti.

Grupė ir Bendrovė įvertina atstatomą ilgalaikio materialiojo turto vertę, kai tik yra požymių, kad minėto turto vertė gali būti sumažėjusi. Vertės sumažėjimo nuostoliai yra apskaitomi pelno (nuostolių) ataskaitoje, kai tik įvertinami.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.6. Finansinis turtas

Vadovaujantis TAS 39 „Finansiniai instrumentai: pripažinimas ir vertinimas“ Grupės ir Bendrovės finansinis turtas yra skirstomas į finansinį turtą, vertinamą tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje, investicijas, laikomas iki išpirkimo termino, suteiktas paskolas ir gautinas sumas ir finansinį turtą, skirtą parduoti. Visi investicijų įsigijimai ir pardavimai yra pripažįstami jų pirkimo (pardavimo) dieną. Iš pradžių finansinis turtas yra apskaitomas tikrąja verte, įtraukiant (išskyrus finansinį turtą, vertinamą tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje) sandorio sudarymo sąnaudas.

Finansinis turtas vertinamas tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje

Finansiniam turtui, vertinamam tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje, priskiriamas turtas, skirtas parduoti, t.y. jeigu jis buvo įsigytas su tikslu parduoti jį artimiausioje ateityje. Pelnas arba nuostoliai iš šio turto vertės pasikeitimo pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Investicijos, laikomos iki išpirkimo termino

Finansinis turtas su fiksuotais arba nustatytu būdu apskaičiuojamais mokėjimais ir fiksuota trukme klasifikuojamas kaip laikomas iki išpirkimo termino, jeigu Bendrovė ketina ir gali jį laikyti iki išpirkimo termino pabaigos. Iki išpirkimo termino laikomos investicijos yra apskaitomos amortizuota įsigijimo verte, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą. Pelnas arba nuostoliai pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje tada, kai sumažėja tokių investicijų vertė, jos yra nurašomos arba yra amortizuojamos.

Paskolos ir gautinos sumos

Paskolos ir gautinos sumos yra neišvestinė finansinė priemonė su fiksuotais arba nustatytu būdu apskaičiuojamais mokėjimais, kuria neprekiuojama aktyvioje rinkoje. Gautinos sumos iš pradžių yra apskaitomos suteikto atlygio tikrąja verte. Trumpalaikės gautinos sumos po pirminio pripažinimo yra apskaitomos amortizuota verte naudojant efektyvios palūkanų normos metodą atėmus bet kokius vertės sumažėjimo nuostolius. Pelnas arba nuostoliai pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje tada, kai toks turtas yra nurašomas, sumažėja jo vertė ar jis yra amortizuojamas.

Gautinų sumų vertės sumažėjimas yra apskaitomas, kai yra požymių, kad gautinų sumų vertė gali būti sumažėjusi, tada balansinė gautinų sumų vertė yra mažinama naudojant vertės sumažėjimų sąskaitą. Nuvertėjusios paskolos ir gautinos sumos yra nurašomos, kai jos yra įvertinamos kaip nebeatgaunamos.

Finansinis turtas, skirtas parduoti

Finansinis turtas, skirtas parduoti – tai neišvestinė finansinė priemonė skirta parduoti, kuri nepriskiriama nė vienai iš trijų aukščiau paminėtų grupių. Po pirminio pripažinimo finansinis turtas, skirtas parduoti, finansinėse ataskaitose apskaitomas tikrąja verte. Pelnas ar nuostoliai (išskyrus vertės sumažėjimo nuostolius bei užsienio valiutos keitimo pelną arba nuostolius), susiję su tikrosios vertės pasikeitimu, yra apskaitomi atskirame nuosavo kapitalo straipsnyje tol, kol Grupė ir Bendrovė neparduos šio finansinio turto ar nepripažins jo vertės sumažėjimo. Tada sukauptas pelnas arba nuostoliai, anksčiau apskaityti nuosavybėje, pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje.

2.7. Finansinio turto ir įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas

Finansinis turtas

Finansinio turto (ar, kur tinkama, dalies finansinio turto ar dalies panašaus finansinio turto grupės) pripažinimas yra nutraukiamas, kai:

- baigiasi teisės į finansinio turto pinigų srautus galiojimo laikas;
- Grupė ir Bendrovė išlaikė teisę į pinigų srautus, bet prisiėmė įsipareigojimą sumokėti visą sumą trečiajam šaliai pagal perleidimo sutartį per trumpą laiką; arba
- Grupė ir Bendrovė perleido savo teisę gauti pinigines įplaukas iš turto ir/arba (a) perleido iš esmės visą su finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą, arba (b) nei perleido, nei išlaikė su finansiniu turtu susijusios rizikos ir naudos, bet perleido šio turto kontrolę.

Kai Grupė perleidžia teisės į turto pinigų srautus, bet nei perleidžia nei išlaiko su turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos ir neperleidžia turto kontrolės, turtas yra pripažįstamas ta dalimi, su kuria Grupė yra susijusi. Grupės sąsaja su turtu, kuris buvo perleistas kaip garantija, apskaitoma mažesniąja suma iš apskaitinės turto vertės, ir didžiausios numanomos sumos, kurią Grupei gali tekti sumokėti.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.7. Finansinio turto ir įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas (tęsinys)

Finansiniai įsipareigojimai

Finansinio įsipareigojimo pripažinimas nutraukiamas, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar baigiasi jo terminas

Kai vienas esamas finansinis įsipareigojamas pakeičiamas kitu įsipareigojimu tam pačiam skolintojui, bet kitomis sąlygomis, arba kai esamo įsipareigojimo sąlygos iš esmės pakeičiamos, toks pokytis laikomas pirminio įsipareigojimo nutraukimu ir naujo įsipareigojimo atsiradimu. Skirtumas tarp atitinkamų balansinių verčių pripažįstamas kaip pelnas arba nuostoliai.

2.8. Atsargos

Grupės ir Bendrovės atsargos, kurias sudaro gamtinės dujos vamzdynuose laikomos technologinėms reikmėms ir parduoti skirtos gamtinės dujos, likusios metų pabaigoje, bei kitos atsargos yra apskaitomos žemesniąja iš savikainos ir grynosios realizacinės vertės. Gamtinių dujų likučio savikaina nustatoma pagal svertinį vidurkį, o likusių atsargų savikaina apskaičiuojama FIFO metodu. Atsargos, kurios nebegali būti realizuotos, yra nurašomos.

2.9. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigus sudaro pinigai kasoje, banko sąskaitose ir pinigai kelyje. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, labai likvidžios investicijos, lengvai konvertuojamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų pradinis terminas neviršija trijų mėnesių, o vertės pokyčių rizika yra labai nežymi.

Pinigų srautų ataskaitoje pinigus ir pinigų ekvivalentus sudaro pinigai kasoje ir einamosiose sąskaitose bei kiti trumpalaikiai indėliai, kurių pradinis terminas trumpesnis nei 3 mėnesiai.

2.10. Finansinės skolos

Skolinimosi išlaidos pripažįstamos sąnaudomis, kai patiriamos.

Finansinės skolos iš pradžių pripažįstamos gautų lėšų tikrąja verte, atėmus sandorio kaštus. Vėliau jos apskaitomos amortizuota verte, o skirtumas tarp gautų lėšų ir sumos, kurią reikės sumokėti per skolos terminą, yra įtraukiamas į laikotarpio pelną ar nuostolius.

Skolos priskiriamos ilgalaikėms, jei iki balanso datos sudaryta finansavimo sutartis įrodo, kad įsipareigojimas balanso dieną pagal pobūdį buvo ilgalaikis.

2.11. Veiklos nuoma

Turto nuoma, pagal kurią visa su nuosavybe susijusi rizika ir teikiama nauda pasilieka nuomotojui, yra laikoma veiklos nuoma. Įmokos pagal veiklos nuomos sutartį yra apskaitomos kaip sąnaudos tiesiniu metodu per nuomos laikotarpį.

Bendra nuomotojo suteikiamų lengvatų nauda yra pripažįstama kaip nuomos sąnaudų sumažėjimas per nuomos laikotarpį tiesiniu metodu.

Jeigu pardavimo ir atgalinės nuomos sandorio rezultatas yra veiklos nuoma, ir akivaizdu, kad sandoris yra sudarytas tikrąja verte, bet koks pelnas ar nuostoliai yra apskaitomi iš karto. Jei pardavimo kaina yra žemesnė nei tikroji vertė, bet koks pelnas ar nuostoliai yra apskaitomi iš karto, išskyrus atvejus, kai nuostoliai kompensuojami žemesnėmis už rinkos kainas nuomos įmokomis ateityje. Tuomet jie atidedami ir amortizuojami proporcingai nuomos įmokomis per laikotarpį, kurį turtą numatoma naudoti. Jei pardavimo kaina viršija tikrąją vertę, suma, kuria viršijama tikroji vertė, yra atidedama ir amortizuojama per laikotarpį, kuriuo turtą numatoma naudoti.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.12. Dotacijos (atidėtosios pajamos)

Dotacijos, gaunamos ilgalaikiu turtu arba skiriamos ilgalaikiam turtui pirkti, statyti ar kitaip įsigyti, laikomos dotacijomis, susijusiomis su turtu. Šiai dotacijų grupei priskiriamas ir nemokamai gautas turtas. Dotacijos, susijusios su turtu, suma finansinėse ataskaitose pripažįstama pajamomis per turto, susijusio su šia dotacija, nusidėvėjimo laikotarpį ir pelno (nuostolių) ataskaitoje įtraukiama į kitos veiklos grynojo rezultato straipsnį.

Vartotojų sumokėtos įmokos už prijungimą prie Bendrovės dujų sistemos apskaitomos kaip atidėtosios pajamos ir pripažįstamos pajamomis per kapitalizuoto susijusio turto nusidėvėjimo laikotarpį.

Dotacijos, gaunamos ataskaitinio ar praėjusio laikotarpio išlaidoms ar negautoms pajamoms kompensuoti, taip pat visos kitos dotacijos, nepriskiriamos dotacijoms, susijusioms su turtu, yra laikomos dotacijomis, susijusiomis su pajamomis. Dotacijos, susijusios su pajamomis, suma pripažįstama panaudota dalimis tiek, kiek per ataskaitinį laikotarpį patiriama sąnaudų, arba kiek apskaičiuojama negautų pajamų, kurioms kompensuoti skirta dotacija.

Nepanaudotas dotacijos likutis rodomas balanso eilutėje „Dotacijos (atidėtosios pajamos)“.

2.13. Pelno mokestis

Grupės bendrovės apmokestinamos atskirai, nepriklausomai nuo bendrų Grupės rezultatų. Pelno mokestis skaičiuojamas nuo einamųjų metų pelno, įvertinus atidėtąjį pelno mokestį. Pelno mokestis skaičiuojamas pagal Lietuvos mokesčių įstatymų reikalavimus.

Standartinis Lietuvos Respublikos įmonėms taikomas pelno mokesčio tarifas 2008 m. buvo 15 proc. 2007 m. greta įmonių mokamo 15 proc. pelno mokesčio buvo mokamas 3 proc. socialinis mokestis, apskaičiuotas remiantis pelno mokesčio apskaičiavimo principais. Įsigaliojus Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo pakeitimams, nuo 2009 m. sausio 1 d. neribotam terminui nustatytas 20 proc. pelno mokesčio tarifas.

Mokestiniai nuostoliai gali būti keliami neribotą laikotarpį išskyrus nuostolius, kurie susidarė dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo. Toks perkėlimas nutraukiamas, jeigu Bendrovė nebetęsia veiklos, dėl kurios šie nuostoliai susidarė, išskyrus atvejus, kai Bendrovė veiklos nebetęsia dėl nuo jos nepriklausančių priežasčių. Nuostoliai iš vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo gali būti keliami 5 metus ir padengiami tik iš tokio paties pobūdžio sandorių pelno.

Atidėtieji mokesčiai apskaičiuojami balansinių įsipareigojimų metodu. Atidėtasis mokestis atspindi laikinųjų skirtumų tarp turto ir įsipareigojimų apskaitinės vertės ir jų mokesčių bazės grynąją mokesčinę įtaką. Atidėtųjų mokesčių turtas ir įsipareigojimai yra vertinami mokesčių tarifu, kuris, kaip tikimasi, bus taikomas laikotarpiui, kuriame bus realizuojamas turtas ar padengiamas įsipareigojimas, atsižvelgiant į mokesčių tarifus, kurie buvo priimti ar iš esmės priimti balanso datą.

Atidėtojo mokesčio turtas yra pripažįstamas balanse tiek, kiek yra tikimasi, kad jis bus realizuotas artimiausioje ateityje atsižvelgiant į apmokestinamojo pelno prognozes. Jei tikėtina, kad dalis atidėtojo mokesčio nebus realizuota, ši atidėtojo mokesčio dalis nėra pripažįstama finansinėse ataskaitose.

Pereinant prie TFAS Grupė ir Bendrovė finansinėse ataskaitose perkainoto ilgalaikio materialaus turto vertę pripažino menama savikaina. Kadangi turto, vertinamo menama savikaina, mokesčinė bazė pereinant prie TFAS liko įsigijimo savikaina (arba suma, paremta įsigijimo savikaina), dėl atlikto perkainojimo susidarė laikinieji skirtumai, susieti su apskaitytais atidėtojo mokesčio turtu ir įsipareigojimais. Po perėjimo prie TFAS esant poreikiui atidėtąjį mokestį perskaičiuoti (pvz., dėl mokesčių pasikeitimo ar turto pagrindimo mokesčių tikslais), Grupė ir Bendrovė jį apskaito tiesiogiai Balanso ataskaitos nepaskirstytojo pelno straipsnyje. Atidėtojo mokesčio kitų sudedamųjų elementų perskaičiavimo rezultatai, išskyrus ilgalaikį materialųjį turtą, kuris buvo perkainotas menamąja savikaina, yra apskaityti pelno (nuostolių) ataskaitoje.

2.14. Pajamų pripažinimas

Pajamos pripažįstamos, kai tikėtina, jog Grupė ar Bendrovė gaus su sandoriu susijusią ekonominę naudą, ir kai galima patikimai įvertinti pajamų sumą. Pardavimų pajamos apskaitomos atėmus PVM ir suteiktas nuolaidas.

Pajamos iš gamtinių dujų perdavimo, skirstymo ir tiekimo nebuitinio vartojimo klientams pripažįstamos kas mėnesį, remiantis klientų pateiktais ir Grupės ir Bendrovės patikrintais matavimo prietaisų parodymais (kaupimo principas). Pajamos iš buitinio vartojimo klientų pripažįstamos kas mėnesį, remiantis jų pateiktais matavimo prietaisų parodymais, arba apskaitomos pagal klientams patiektų, bet dar nedeklaruotų dujų kiekį, kas apytiksliai atitinka kaupimo principą.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.15. Užsienio valiutos

Užsienio valiuta išreikšti sandoriai apskaitomi pagal sandorio dieną galiojusį oficialų valiutų keitimo kursą. Pelnas ir nuostoliai iš tokių sandorių bei iš užsienio valiuta išreikšto turto ir įsipareigojimų likučių perkainojimo finansinių ataskaitų sudarymo dienai yra apskaitomi pelno (nuostolių) ataskaitoje. Tokie likučiai perkainojami pagal ataskaitinio laikotarpio pabaigos valiutų keitimo kursą.

2.16. Segmentai

Verslo segmentai

Grupė ir Bendrovė turi tris pagrindinius verslo segmentus: gamtinių dujų perdavimo, skirstymo, tiekimo, taip pat - kitos veiklos verslo segmentą.

Verslo segmentų finansiniai duomenys yra pateikiami 3 pastaboje.

Geografiniai segmentai

Visas Grupės ir Bendrovės turtas (išskyrus dalį gamtinių dujų atsargų – žr. 8 pastaboje) yra Lietuvos Respublikoje, kur uždirbamos ir visos pajamos, todėl geografiniai segmentai nepateikiami.

2.17. Turto vertės sumažėjimas

Finansinis turtas

Finansinio turto vertės sumažėjimas vertinamas finansinių ataskaitų sudarymo datai.

Kai paaiškėja, kad Grupė ir Bendrovė neatgaus visų suteiktų paskolų ir gautinų sumų pagal sutartus apmokėjimo terminus, finansinio turto, apskaityto amortizuota verte, vertės sumažėjimo ar beviltiškoms priskirtų gautinų sumų nuostoliai yra pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje. Ankstesniais laikotarpiais pripažinto vertės sumažėjimo nuostolių atstatymas apskaitomas, kai šių nuostolių sumažėjimas gali būti objektyviai pagrįstas po vertės sumažėjimo apskaitymo atsitikusiais įvykiais. Toks atstatymas apskaitomas pelno (nuostolių) ataskaitoje tame pačiame straipsnyje, kuriame buvo apskaityti vertės sumažėjimo nuostoliai. Tačiau padidėjusi apskaitinė vertė yra padidinama tik tiek, kad neviršytų amortizuotos vertės, kuri būtų buvusi, jei vertės sumažėjimas nebūtų buvęs apskaitytas.

Kitas turtas

Grupės ir Bendrovės kito turto vertės sumažėjimas yra įvertinamas tuomet, kai įvykiai ar aplinkybės parodo, kad turto vertė gali neatsipirkti. Kai apskaitinė vertė viršija turto atsipirkimo vertę, vertės sumažėjimas apskaitomas pelno (nuostolių) ataskaitoje. Vertės sumažėjimo, apskaityto ankstesniais laikotarpiais, atstatymas apskaitomas, kai yra požymių, kad pripažinti nuostoliai dėl turto vertės sumažėjimo nebeegzistuoja ar reikšmingai sumažėjo. Atstatymas yra apskaitomas pelno (nuostolių) ataskaitoje tame pačiame straipsnyje, kuriame buvo apskaityti vertės sumažėjimo nuostoliai.

2.18. Įvertinimų naudojimas rengiant finansines ataskaitas

Rengdama finansines ataskaitas pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, Grupė ir Bendrovė daro tam tikras prielaidas ir įvertinimus, kurie turi įtakos pateiktoms turto, įsipareigojimų, pajamų bei sąnaudų sumoms bei neapibrėžtumų atskleidimui. Šių finansinių ataskaitų reikšmingos sritys, kuriose naudojami įvertinimai, apima nusidėvėjimą (2.5 pastaba ir 5 pastaba) ir vertės sumažėjimo įvertinimus atidėtajam pelno mokesčio turtui (2.13 pastaba ir 21 pastaba), investicijoms į dukterines įmones – tik Bendrovė (2.17 pastaba), gautinoms sumoms (2.6 pastaba, 7 pastaba ir 9 pastaba) bei atsargoms (2.8 pastaba ir 8 pastaba). Būsimi įvykiai gali pakeisti prielaidas, naudotas atliekant įvertinimus. Tokių įvertinimų pasikeitimų rezultatas bus apskaitomas finansinėse ataskaitose, kai bus nustatytas. Grupės ir Bendrovės vadovybė nesitiki jokių reikšmingų pokyčių priimtuose sprendimuose ir vertinimuose, liečiančiuose Grupės ir Bendrovės veiklą ateinančiais metais.

2.19. Neapibrėžtumai

Neapibrėžti įsipareigojimai nėra pripažįstami finansinėse ataskaitose. Jie yra aprašomi finansinėse ataskaitose, išskyrus tuos atvejus, kai tikimybė, kad ekonominę naudą duodantys išteklių bus prarasti, yra labai maža.

Neapibrėžtas turtas finansinėse ataskaitose nėra pripažįstamas, tačiau jis yra aprašomas finansinėse ataskaitose tuomet, kai yra tikėtina, kad bus gautos pajamos arba ekonominė nauda.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.20. Pobalansiniai įvykiai

Pobalansiniai įvykiai, kurie suteikia papildomos informacijos apie Grupės ir Bendrovės padėtį balanso sudarymo dieną (koreguojantys įvykiai), finansinėse ataskaitose yra atspindimi. Pobalansiniai įvykiai, kurie nėra koreguojantys įvykiai, yra aprašomi pastabose, kai tai yra reikšminga.

2.21. Tarpusavio užskaitos ir palyginamieji skaičiai

Sudarant finansines ataskaitas, turtas ir įsipareigojimai bei pajamos ir sąnaudos nėra užskaitomos tarpusavyje, išskyrus atvejus, kai atskiras TFAS reikalauja būtent tokio užskaitymo.

Kur būtina, pateikti palyginamieji skaičiai buvo pakeisti, kad atitiktų šių metų finansines ataskaitas. 4-oje pastaboje plėtos darbai buvo pridėti prie kito nematerialiojo turto stulpelio, kadangi 2008 m. ir 2007 m. sumos buvo nereikšmingos.

3 Informacija pagal segmentus

Perdavimas – gamtinių dujų transportavimas magistraliniu dujotiekiu. Perdavimo veiklai taip pat priskiriamas gamtinių dujų tranzitas į Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį.

Skirstymas – gamtinių dujų transportavimas skirstomuoju dujotiekiu.

Tiekimas – gamtinių dujų pardavimas galutiniams vartotojams.

Kita – kita su pagrindiniu verslu nesusijusi veikla.

Informacija pagal segmentus 2008 m. ir 2007 m. yra pateikiama žemiau:

Grupė

2008 m.	Perdavimas	Skirstymas	Tiekimas	Kita	Iš viso
Pardavimai	134.103	137.794	1.278.872	4.597	1.555.366
Veiklos pelnas	23.212	(8.748)	49.227	3.908	67.599
Turtas	1.473.084	784.411	259.327	12.444	2.529.266
Įsipareigojimai	262.676	174.470	210.223	(408)	646.961
Kita informacija pagal segmentus					
Turto įsigijimai	57.045	65.751	375	111	123.282
Nusidėvėjimas ir amortizacija	59.052	33.929	946	431	94.358
Vidutinis darbuotojų skaičius	347	1.270	154	50	1.821
2007 m.					
Pardavimai	106.670	134.187	777.811	5.596	1.024.264
Veiklos pelnas	5.740	12.914	99.498	6.495	124.647
Turtas	1.474.509	758.404	213.809	12.234	2.458.956
Įsipareigojimai	234.877	140.581	153.072	639	529.169
Kita informacija pagal segmentus					
Turto įsigijimai	54.066	63.757	96	503	118.422
Nusidėvėjimas ir amortizacija	60.987	32.121	990	406	94.504
Vidutinis darbuotojų skaičius	353	1.207	200	53	1.813

AB „LIETUVOS DUJOS“
 2008 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
 (tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

3 Informacija pagal segmentus (tęsinys)

Bendrovė

2008 m.	Perdavimas	Skirstymas	Tiekimas	Kita	Iš viso
Pardavimai	134.103	137.794	1.278.872	3.292	1.554.061
Veiklos pelnas	23.212	(8.748)	49.227	3.944	67.635
Turtas	1.473.084	784.411	259.327	11.654	2.528.476
Įsipareigojimai	262.676	174.470	210.223	62	647.431
Kita informacija pagal segmentus					
Turto įsigijimai	57.045	65.751	375	3	123.174
Nusidėvėjimas ir amortizacija	59.052	33.929	946	183	94.110
Vidutinis darbuotojų skaičius	347	1.270	154	21	1.792
2007 m.					
Pardavimai	106.670	134.187	777.811	4.213	1.022.881
Veiklos pelnas	5.740	12.914	99.498	6.394	124.546
Turtas	1.474.509	758.404	213.809	11.204	2.457.926
Įsipareigojimai	234.877	140.581	153.072	571	529.101
Kita informacija pagal segmentus					
Turto įsigijimai	54.066	63.757	96	15	117.934
Nusidėvėjimas ir amortizacija	60.987	32.121	990	171	94.269
Vidutinis darbuotojų skaičius	353	1.207	200	23	1.783

AB „LIETUVOS DUJOS“
 2008 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
 (tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

4 Ilgalaikis nematerialusis turtas

Ilgalaikio nematerialiojo turto judėjimas per ataskaitinį laikotarpį:

<u>Grupė</u>	<u>Patentai, licencijos</u>	<u>Programinė įranga</u>	<u>Kitas nematerialusis turtas</u>	<u>iš viso</u>
Išsigijimo vertė:				
2007 m. sausio 1 d. likutis	1.510	4.513	1.711	7.734
Išsigijimai	747	1.110	8	1.865
Nurašymai	-	(125)	(36)	(161)
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	2.257	5.498	1.683	9.438
Išsigijimai	946	702	14	1.662
Nurašymai	(113)	(131)	(136)	(380)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	3.090	6.069	1.561	10.720
Amortizacija:				
2007 m. sausio 1 d. likutis	904	2.778	1.207	4.889
Amortizacija per metus	246	726	251	1.223
Nurašymai	-	(125)	(36)	(161)
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	1.150	3.379	1.422	5.951
Amortizacija per metus	396	833	155	1.384
Nurašymai	(113)	(131)	(136)	(380)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	1.433	4.081	1.441	6.955
2008 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	1.657	1.988	120	3.765
2007 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	1.107	2.119	261	3.487

AB „LIETUVOS DUJOS“
 2008 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
 (tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

4 Ilgalaikis nematerialusis turtas (tęsinys)

<u>Bendrovė</u>	<u>Patentai, licencijos</u>	<u>Programinė įranga</u>	<u>Kitas nematerialusis turtas</u>	<u>Iš viso</u>
Įsigijimo vertė:				
2007 m. sausio 1 d. likutis	1.510	4.510	1.711	7.731
Įsigijimai	747	1.105	8	1.860
Nurašymai	-	(125)	(36)	(161)
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	2.257	5.490	1.683	9.430
Įsigijimai	946	678	14	1.638
Nurašymai	(113)	(130)	(136)	(379)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	3.090	6.038	1.561	10.689
Amortizacija:				
2007 m. sausio 1 d. likutis	904	2.776	1.207	4.887
Amortizacija per metus	246	725	251	1.222
Nurašymai	-	(125)	(36)	(161)
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	1.150	3.376	1.422	5.948
Amortizacija per metus	396	831	155	1.382
Nurašymai	(113)	(130)	(136)	(379)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	1.433	4.077	1.441	6.951
2008 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	1.657	1.961	120	3.738
2007 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	1.107	2.114	261	3.482

Nematerialiojo turto amortizacijos sąnaudos pelno (nuostolių) ataskaitoje įtrauktos į veiklos sąnaudas.

Dalis Grupės ir Bendrovės ilgalaikio nematerialiojo turto, kurio įsigijimo vertė 2008 m. gruodžio 31 d. buvo lygi 4.744 tūkst. litų (2007 m. gruodžio 31 d. – 3.624 tūkst. litų), buvo visiškai amortizuota, tačiau vis dar naudojama veikloje.

AB „LIETUVOS DUJOS“
2008 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

5 Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikio materialiojo turto judėjimas per ataskaitinį ir ankstesnį laikotarpį:

Grupė	Žemė	Pastatai	Magistraliniai dujotiekiai ir jų įrenginiai	Skirstomieji dujotiekiai ir jų įrenginiai	Kiti pastatai ir statiniai	Mašinos ir įrengimai	Transporto priemonės	Kita įranga, priedaisai, įrankiai ir įrenginiai	Kitas ilgalaikis materialu- sis turtas	Nebaigta statyba	Iš viso
Išsigijimo vertė:											
2007 m. sausio 1 d. likutis	103	92.656	1.421.759	667.775	10.350	100.766	27.906	85.110	7.504	23.274	2.437.203
Išsigijimai	-	2	-	484	-	553	4.494	2.140	1.280	107.604	116.557
Perleistas ir nurašytas turtas	-	(1.766)	(46)	(573)	(95)	(455)	(1.112)	(5.832)	(379)	-	(10.258)
Perklasifikavimai	80	4.876	26.790	52.687	984	16.297	-	4.087	159	(105.960)	-
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	183	95.768	1.448.503	720.373	11.239	117.161	31.288	85.505	8.584	24.918	2.543.502
Išsigijimai	-	2	-	356	-	483	4.566	4.079	1.047	111.087	121.620
Perleistas ir nurašytas turtas	-	(56)	-	(228)	(15)	(322)	(3.902)	(1.877)	(361)	(1)	(6.762)
Perklasifikavimai	-	3.528	645	58.778	987	7.424	48	5.605	388	(77.403)	-
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	183	99.242	1.449.148	779.279	12.211	124.746	32.000	93.312	9.638	58.601	2.658.360
Sukauptas nusidėvėjimas:											
2007 m. sausio 1 d. likutis	-	6.928	88.978	44.102	1.362	21.790	17.990	53.086	4.058	-	238.294
Nusidėvėjimas per metus	-	2.937	45.696	22.594	783	10.956	2.382	7.058	875	-	93.281
Perleistas ir nurašytas turtas	-	(154)	(45)	(426)	(14)	(422)	(1.109)	(5.765)	(371)	-	(8.306)
Perklasifikavimai	-	-	-	2	-	(2)	-	-	-	-	-
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	-	9.711	134.629	66.272	2.131	32.322	19.263	54.379	4.562	-	323.269
Nusidėvėjimas per metus	-	3.051	46.137	23.230	588	7.925	3.042	7.905	1.096	-	92.974
Perleistas ir nurašytas turtas	-	(37)	-	(165)	(14)	(315)	(3.901)	(1.869)	(336)	-	(6.637)
Perklasifikavimai	-	8	-	-	(8)	-	-	-	-	-	-
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	-	12.733	180.766	89.337	2.697	39.932	18.404	60.415	5.322	-	409.606
Vertės sumažėjimas:											
2007 m. sausio 1 d. likutis	-	3.515	-	-	-	-	-	-	-	5	3.520
Papildomai apskaityta per metus	-	-	-	-	-	-	-	3	7	-	10
Vertės sumažėjimo atstatymas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(4)	(4)
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	-	3.515	-	-	-	-	-	3	7	1	3.526
Vertės sumažėjimo atstatymas	-	-	-	-	-	-	-	(3)	(7)	(1)	(11)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	-	3.515	-	-	-	-	-	-	-	-	3.515
2008 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	183	82.994	1.268.382	689.942	9.514	84.814	13.596	32.897	4.316	58.601	2.245.239
2007 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	183	82.542	1.313.874	654.101	9.108	84.839	12.025	31.123	3.995	24.917	2.216.707

AB „LIETUVOS DUJOS“
2008 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

5 Ilgalaikis materialusis turtas (tęsinys)

Bendrovė	Žemė	Pastatai	Magistraliniai dujotiekiai ir jų įrenginiai	Skirstomieji dujotiekiai ir jų įrenginiai	Kiti pastatai ir statiniai	Mašinos ir įrengimai	Transporto priemonės	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	Nebaigta statyba	Iš viso
Įsigijimo vertė:											
2007 m. sausio 1 d. likutis	103	80.870	1.421.759	667.775	10.350	100.766	27.781	83.613	7.504	23.224	2.423.745
Įsigijimai	-	2	-	484	-	553	4.494	2.027	1.280	107.234	116.074
Perleistas ir nurašytas turtas	-	(1.766)	(46)	(573)	(95)	(455)	(1.112)	(5.579)	(379)	-	(10.005)
Perklasifikavimai	80	4.513	26.790	52.687	984	16.297	-	4.087	159	(105.597)	-
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	183	83.619	1.448.503	720.373	11.239	117.161	31.163	84.148	8.564	24.861	2.529.814
Įsigijimai	-	2	-	356	-	483	4.566	4.044	1.047	111.038	121.536
Perleistas ir nurašytas turtas	-	(56)	-	(228)	(15)	(322)	(3.902)	(1.861)	(361)	(1)	(6.746)
Perklasifikavimai	-	3.528	645	58.778	987	7.424	48	5.605	388	(77.403)	-
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	183	87.093	1.449.148	779.279	12.211	124.746	31.875	91.936	9.638	58.495	2.644.604
Sukauptas nusidėvėjimas:											
2007 m. sausio 1 d. likutis	-	5.277	88.978	44.102	1.362	21.790	17.916	51.925	4.058	-	235.408
Nusidėvėjimas per metus	-	2.803	45.696	22.594	783	10.956	2.362	6.978	875	-	93.047
Perleistas ir nurašytas turtas	-	(154)	(45)	(426)	(14)	(422)	(1.109)	(5.512)	(371)	-	(8.053)
Perklasifikavimai	-	-	-	2	-	(2)	-	-	-	-	-
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	-	7.926	134.629	66.272	2.131	32.322	19.169	53.391	4.562	-	320.402
Nusidėvėjimas per metus	-	2.907	46.137	23.230	588	7.925	3.030	7.815	1.096	-	92.728
Perleistas ir nurašytas turtas	-	(37)	-	(165)	(14)	(315)	(3.901)	(1.854)	(336)	-	(6.622)
Perklasifikavimai	-	8	-	-	(8)	-	-	-	-	-	-
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	-	10.804	180.766	89.337	2.697	39.932	18.298	59.352	5.322	-	406.508
Vertės sumažėjimas:											
2007 m. sausio 1 d. likutis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5
Papildomai apskaityta per metus	-	-	-	-	-	-	-	3	7	-	10
Vertės sumažėjimo atstatymas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(4)	(4)
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	-	-	-	-	-	-	-	3	7	1	11
Vertės sumažėjimo atstatymas	-	-	-	-	-	-	-	(3)	(7)	(1)	(11)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2008 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	183	76.289	1.268.382	689.942	9.514	84.814	13.577	32.584	4.316	58.495	2.238.096
2007 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	183	75.693	1.313.874	654.101	9.108	84.839	11.994	30.754	3.995	24.860	2.209.401

AB „LIETUVOS DUJOS“
2008 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

5 Ilgalaikis materialusis turtas (tęsinys)

Grupės ir Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas 2008 m. sudarė atitinkamai 92.974 tūkst. litų ir 92.728 tūkst. litų, iš kurių atitinkamai 92.951 tūkst. litų ir 92.705 tūkst. litų sumos įtrauktos į veiklos sąnaudas, o likusios sumos Grupės ir Bendrovės pelno (nuostolių) ataskaitoje yra įtrauktos į kitos veiklos grynąjį rezultatą.

Grupės ir Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas 2007 m. sudarė atitinkamai 93.281 tūkst. litų ir 93.047 tūkst. litų, iš kurių atitinkamai 93.259 tūkst. litų ir 93.025 tūkst. litų sumos yra įtrauktos į veiklos sąnaudas, o likusios sumos Grupės ir Bendrovės pelno (nuostolių) ataskaitoje yra įtrauktos į kitos veiklos grynąjį rezultatą.

Dalis Grupės ir Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto, kurio įsigijimo vertė 2008 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo lygi 44.959 tūkst. litų ir 44.146 tūkst. litų (atitinkamai, 47.357 tūkst. litų ir 46.611 tūkst. litų 2007 m. gruodžio 31 d.), buvo visiškai nusidėvėjusi, tačiau vis dar naudojama veikloje.

2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė neturėjo ilgalaikio materialiojo turto, įsigyto lizingo (finansinės nuomos) būdu.

Didžiausi Grupės ir Bendrovės nebaigtos statybos objektai 2008 m. gruodžio 31 d.:

Objektas	Grupė	Bendrovė
Kompresorinės dujų stoties statyba Jauniūnuose, Širvintų raj.	31.781	31.781
Magistralinio dujotiekio atkarpos nuo Jurbarko iki atšakos į Šilalę statyba	3.354	3.354
Magistralinio dujotiekio atkarpos nuo atšakos į Šilalę iki Klaipėdos statyba	3.987	3.987
Kiti (įskaitant UAB „Palangos perlas“)	19.479	19.373
2008 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	58.601	58.495

6 Investicijos į dukterines įmones

Bendrovės 2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d. investicijas į dukterines įmones sudarė 10.737 tūkst. litų investicija į UAB „Palangos perlas“.

7 Ilgalaikės gautinos sumos

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
AB „Panevėžio stiklas“ skola	6.373	6.373	6.373	6.373
Kitos ilgalaikės gautinos sumos	65	75	65	75
	6.438	6.448	6.438	6.448
Atimti: ilgalaikių gautinų sumų vertės sumažėjimas	(6.373)	(6.373)	(6.373)	(6.373)
	65	75	65	75

Iš AB „Panevėžio stiklas“ gautina suma yra skola už 2000 – 2002 m. šiai bendrovei parduotas gamtines dujas. 2002 m. rugpjūčio 30 d. dėl mokumo problemų su AB „Panevėžio stiklas“ kreditoriais buvo pasirašyta skolų restruktūrizavimo sutartis, pagal kurią 6.373 tūkst. litų skola Bendrovei turi būti išmokėta per 2013 – 2024 m.

AB „LIETUVOS DUJOS“
2008 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

8 Atsargos

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Žaliavos, komplektavimo gaminiai ir kitos atsargos	3.058	2.367	3.057	2.366
Prekės, skirtos perparduoti (įskaitant gamtines dujas)	55.182	106.904	55.168	106.889
Atsargos, bendraja verte	58.240	109.271	58.225	109.255
Atimti: vertės sumažėjimas	(66)	(207)	(66)	(207)
	58.174	109.064	58.159	109.048

2008 m. gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės prekių, skirtų perparduoti, likutis reikšmingai sumažėjo dėl mažesnio gamtinių dujų kiekio, saugomo dujų saugykloje Latvijoje.

Grupės ir Bendrovės atsargų, apskaitytų grynąja realizacine verte, įsigijimo savikaina 2008 m. gruodžio 31 d. sudarė 1.160 tūkst. litų (1.422 tūkst. litų 2007 m. gruodžio 31 d.). Atsargų vertės sumažėjimo pasikeitimas 2008 m. ir 2007 m. yra [trauktas į veiklos sąnaudas.

9 Gautinos sumos

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Iš nebuitinių vartotojų už gamtines dujas bei gamtinių dujų pardavimą ir skirstymą gautinos sumos	130.899	88.759	130.910	88.759
Iš buitinių vartotojų už gamtines dujas bei gamtinių dujų pardavimą ir skirstymą gautinos sumos	4.500	3.555	4.500	3.555
Kitos iš pirkėjų gautinos sumos	1.764	807	1.757	809
	137.163	93.121	137.167	93.123
Gautina pelno mokesčio suma	1.852	-	1.844	-
Kitos gautinos sumos	498	3.216	497	3.159
	139.513	96.337	139.508	96.282
Atimti: gautinų sumų vertės sumažėjimas	(6.301)	(4.758)	(6.301)	(4.758)
	133.212	91.579	133.207	91.524

Iš pirkėjų gautinos sumos yra be palūkanų ir paprastai jų apmokėjimo terminas yra 30 dienų.

Iš pirkėjų gautinoms sumoms ir kitoms gautinoms sumoms, kurių nominali vertė 2008 m. gruodžio 31 d. buvo lygi 1.386 tūkst. litų (4.338 tūkst. litų 2007 m. gruodžio 31 d.), buvo apskaitytas 100 proc. vertės sumažėjimas.

2008 m. gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės iš pirkėjų gautinų sumų likutis reikšmingai padidėjo daugiausia dėl išaugusios gamtinių dujų pardavimo kainos vartotojams.

Grupės ir Bendrovės iš pirkėjų gautinoms sumoms ir kitoms gautinoms sumoms apskaityto vertės sumažėjimo judėjimas:

	Individualiai nustatytas vertės sumažėjimas	Bendrai nustatytas vertės sumažėjimas	Iš viso
2006 m. gruodžio 31 d. likutis	4.731	2.151	6.882
Vertės sumažėjimas, priskaičiuotas per metus	320	404	724
Panaudota	-	(496)	(496)
Nepanaudotų sumų atstatymas	(1.492)	(860)	(2.352)
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	3.559	1.199	4.758
Vertės sumažėjimas, priskaičiuotas per metus	4.951	781	5.732
Panaudota	-	(56)	(56)
Nepanaudotų sumų atstatymas	(3.605)	(528)	(4.133)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	4.905	1.396	6.301

Gautinų sumų vertės sumažėjimo pasikeitimas 2008 m. ir 2007 m. yra [trauktas į veiklos sąnaudas.

9 Gautinos sumos (tęsinys)

Grupės iš pirkėjų gautinų sumų ir kitų gautinų sumų senaties analizė 2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d.:

	Iš pirkėjų gautinos sumos ir kitos gautinos sumos, kurių apmokėjimo terminas nėra pradelstas bei joms nėra apskaitytas vertės sumažėjimas	Iš pirkėjų gautinos sumos ir kitos gautinos sumos, kurių apmokėjimo terminas yra pradelstas, tačiau joms nėra apskaitytas vertės sumažėjimas					Iš viso
		mažiau nei 30 dienų	30-90 dienų	90-180 dienų	180-360 dienų	daugiau nei 360 dienų	
2007 m.	82.825	5.062	958	121	63	-	89.029
2008 m.	113.473	14.090	3.491	191	111	-	131.356

Bendrovės iš pirkėjų gautinų sumų ir kitų gautinų sumų senaties analizė 2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d.:

	Iš pirkėjų gautinos sumos ir kitos gautinos sumos, kurių apmokėjimo terminas nėra pradelstas bei joms nėra apskaitytas vertės sumažėjimas	Iš pirkėjų gautinos sumos ir kitos gautinos sumos, kurių apmokėjimo terminas yra pradelstas, tačiau joms nėra apskaitytas vertės sumažėjimas					Iš viso
		mažiau nei 30 dienų	30-90 dienų	90-180 dienų	180-360 dienų	daugiau nei 360 dienų	
2007 m.	82.829	5.060	958	121	63	-	89.031
2008 m.	113.472	14.090	3.487	190	111	-	131.350

10 Kitas trumpalaikis turtas

2008 m. gruodžio 31 d. Grupės turimų terminuotų indėlių suma buvo 4.099 tūkst. litų (2007 m. – 3.722 tūkst. litų). Terminuotų indėlių svertinė vidutinė metinė palūkanų norma 2008 m. gruodžio 31 d. sudarė 6,42 proc. (2007 m. gruodžio 31 d. – 4,91 proc.). Terminuotų indėlių terminas yra 3 – 6 mėnesiai.

11 Pinigai ir pinigų ekvivalentai

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Pinigai banke, kelyje ir kasoje	3.984	3.952	3.853	3.695
Įšaldytos lėšos	6.137	6.137	6.137	6.137
Indėliai, kurių terminas neviršija trijų mėnesių	80.242	29.642	80.142	29.642
	90.363	39.731	90.132	39.474
Atimti: vertės sumažėjimas	(6.137)	(6.137)	(6.137)	(6.137)
	84.226	33.594	83.995	33.337

Įšaldytas lėšas daugiausiai sudaro gryniesi pinigai, kuriuos Grupė ir Bendrovė laikė AB „Litimpeks bankas“. Pastarasis 1999 m. bankrutavo ir dabar yra administruojamas UAB „Valeksa“. Šiai sumai yra apskaitytas 100 proc. vertės sumažėjimas.

Indėlių, kurių terminas neviršija trijų mėnesių, svertinė vidutinė metinė palūkanų norma 2008 m. gruodžio 31 d. buvo 2,54 proc. (2007 m. gruodžio 31 d. – 3,70 proc.)

Grynųjų pinigų likučiai bankuose investuojami į trumpo laikotarpio indėlius, kurių palūkanų norma priklausomai nuo termino gali būti fiksuota arba kintama. Vienos nakties indėliams taikomos kintamos palūkanų normos, kurios priklauso nuo kasdien skelbiamų tarpbankinių palūkanų normų. Kitiems indėliams, kurių terminas neviršija 3 mėnesių, taikomos fiksuotos palūkanų normos. Tikroji Grupės ir Bendrovės grynųjų pinigų ir trumpalaikių indėlių vertė 2008 m. gruodžio 31 d. buvo atitinkamai 84.226 tūkst. litų ir 83.995 tūkst. litų (33.594 tūkst. litų ir 33.337 tūkst. litų 2007 m. gruodžio 31 d.).

AB „LIETUVOS DUJOS“
2008 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

12 Įstatinis kapitalas

Bendrovės įstatinis kapitalas 2008 m. ir 2007 m. nesikeitė ir 2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d. buvo lygus 469.068 tūkst. litų.

13 Rezervai

Privalomasis rezervas

Privalomasis rezervas yra privalomas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus. Į jį privaloma kasmet pervesti ne mažiau kaip 5 proc. grynojo pelno, kol rezervas pasieks 10 proc. įstatinio kapitalo. Mažiausiai 3.197 tūkst. litų grynojo 2008 m. pelno turi būti skirta pervesti į Bendrovės privalomąjį rezervą. Ši suma gali keistis, priklausomai nuo galutinio Bendrovės akcininkų sprendimo, kuris bus priimtas po šių finansinių ataskaitų išleidimo.

Kiti rezervai

Grupėje ir Bendrovėje taip pat yra sudaromas Bendrovės veiklos plėtros rezervas.

Pelno paskirstymas

Šių finansinių ataskaitų patvirtinimo dieną Bendrovė dar nebuvo parengusi 2008 m. pelno paskirstymo projekto.

14 Dotacijos (atidėtosios pajamos)

Grupė ir Bendrovė

	2008 m.			2007 m.		
	Atidėtosios pajamos	Dotacijos	Iš viso	Atidėtosios pajamos	Dotacijos	Iš viso
Likutis laikotarpio pradžioje	75.436	61.795	137.231	50.975	60.126	111.101
Gauta per metus	28.831	2.010	30.841	25.529	4.094	29.623
Gautinos dotacijos išlaidų padengimui	-	-	-	-	227	227
Amortizacija per metus	(1.574)	(2.044)	(3.618)	(1.068)	(2.046)	(3.114)
Padengtos patirtos išlaidos	-	(242)	(242)	-	(606)	(606)
Likutis laikotarpio pabaigoje	102.693	61.519	164.212	75.436	61.795	137.231

2008 m. dotacijų (atidėtųjų pajamų) padidėjimą daugiausia lėmė gautos įmokos iš naujų vartotojų prijungimo prie Grupės ir Bendrovės dujų sistemos.

Dotacijos taip pat apima nemokamai gautą ilgalaikį materialųjį turtą, atspindėtą tikrąja verte ir pripažįstamą pelno (nuostolių) ataskaitoje dalimis taikant tiesinį metodą per susijusio turto naudingo tarnavimo laiką.

15 Paskolos

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m. gruodžio 31 d.	2007 m. gruodžio 31 d.	2008 m. gruodžio 31 d.	2007 m. gruodžio 31 d.
Ilgalaikės paskolos				
Paskolos iš Lietuvos kredito institucijų	8.576	10.720	8.576	10.720
Trumpalaikės paskolos				
Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	2.144	10.839	2.144	10.839
	10.720	21.559	10.720	21.559

AB „LIETUVOS DUJOS“
2008 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

15 Paskolos (tęsinys)

Ilgalaikių paskolų gražinimo terminai:

	2008 m. gruodžio 31 d.		2007 m. gruodžio 31 d.	
	Paskolos su fiksuota palūkanų norma	Paskolos su kintama palūkanų norma	Paskolos su fiksuota palūkanų norma	Paskolos su kintama palūkanų norma
2008 m.	-	-	9.644	1.195
2009 m.	2.144	-	2.144	-
2010 m.	2.144	-	2.144	-
2011 m.	2.144	-	2.144	-
2012 m.	2.144	-	2.144	-
2013 m.	2.144	-	2.144	-
	10.720	-	20.364	1.195

Taikomos palūkanų normos yra artimos efektyvioms palūkanų normoms. 2008 m. gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės paskolų metinių palūkanų normų svertinis vidurkis lygus 5,65 proc. (2007 m. gruodžio 31 d. – 5,05 proc.). 2008 m. ir 2007 m. kintamų palūkanų normų perskaičiavimo periodas buvo 6 mėnesiai.

Metų pabaigoje negražintų paskolų dalis nacionaline ir užsienio valiutomis, išreikšta litais:

Paskolos valiuta:	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Eurai	10.720	20.364	10.720	20.364
Litai	-	1.195	-	1.195
	10.720	21.559	10.720	21.559

Nėra jokių trečiųjų šalių garantijų ar Bendrovės įkeisto turto, kaip užstato už bankų paskolas.

2008 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė turėjo 6.900 tūkst. litų vertės (20.000 tūkst. litų 2007 m.) nepanaudotą kredito limitą perviršį, kurio atžvilgiu visos išankstinės sąlygos buvo tenkinamos.

16 Prekybos skolos

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Gamtinių dujų tiekėjams	177.729	116.598	177.729	116.598
Kitos	3.222	2.917	3.212	2.900
	180.951	119.515	180.941	119.498

2008 m. gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės prekybos skolų likutis reikšmingai padidėjo dėl ženkliai išaugusios gamtinių dujų importo kainos.

Aukščiau paminėtų finansinių įsipareigojimų terminai ir sąlygos:

- Prekybos skolos yra be palūkanų ir paprastai jų apmokėjimo terminas yra 20 dienų.

Mokėtinų palūkanų, apskaitytų kitų mokėtinų sumų ir trumpalaikių įsipareigojimų straipsnyje balanse (kitų nei prekybos skolos), Grupės ir Bendrovės terminai ir sąlygos yra tokios:

- Mokėtinos palūkanos paprastai yra mokamos kas ketvirtį arba kas pusmetį per finansinius metus.

AB „LIETUVOS DUJOS“
2008 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

17 Pardavimo savikaina

Grupės ir Bendrovės pardavimų savikainą 2008 m. didžiąja dalimi – 99,96 proc. ir 99,98 proc. – sudaro gamtinių dujų įsigijimo kaštai (2007 m. atitinkamai 99,90 proc. ir 99,93 proc.).

18 Veiklos sąnaudos

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Nusidėvėjimas ir amortizacija	94.335	94.482	94.087	94.247
Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	87.747	75.358	87.122	74.758
Remonto ir techninės priežiūros sąnaudos	29.727	25.524	29.619	25.419
Mokesčiai, išskyrus pelno mokestį	11.319	10.861	11.245	10.801
Kuras	2.892	2.413	2.880	2.403
Ryšių paslaugų sąnaudos	1.872	1.641	1.860	1.626
Apskaitos prietaisai	1.608	1.682	1.608	1.682
Turto vertės sumažėjimai	982	(1.948)	982	(1.948)
Kitos	22.254	21.315	22.213	21.280
	<u>252.736</u>	<u>231.328</u>	<u>251.616</u>	<u>230.268</u>

19 Kitos veiklos grynasis rezultatas

Grupės ir Bendrovės kitos veiklos pajamas 2008 m. didžiąja dalimi sudaro dotacijų (atidėtųjų pajamų) amortizacija lygi 3.618 tūkst. litų sumai, 2007 m. taip pat dotacijų amortizacija, sudaranti 3.114 tūkst. litų bei pelnas iš ilgaalaikio materialiojo turto perleidimo lygus 2.144 tūkst. litų sumai.

20 Finansinė ir investicinė veikla

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Indėlių palūkanų pajamos	5.099	2.688	4.868	2.533
Kitos finansinės ir investicinės veiklos pajamos	1.438	346	1.438	346
Finansinės ir investicinės veiklos pajamų iš viso	6.537	3.034	6.306	2.879
Paskolų palūkanų sąnaudos	(862)	(2.346)	(862)	(2.346)
Kitos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos	(1)	(3)	(1)	(3)
Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudų iš viso	(863)	(2.349)	(863)	(2.349)
Finansinės ir investicinės veiklos pelnas - grynasis rezultatas	<u>5.674</u>	<u>685</u>	<u>5.443</u>	<u>530</u>

AB „LIETUVOS DUJOS“
2008 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

21 Pelno mokestis

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Pelno mokestis:				
Pelnas prieš apmokestinimą pagal TFAS	73.273	125.332	73.078	125.076
Laikinių skirtumų pokytis	52.837	50.513	52.893	50.574
Nuolatiniai skirtumai	921	2.299	919	2.299
Apmokestinamasis pelnas	127.031	178.144	126.890	177.949
Einamųjų metų pelno mokestis	19.055	32.065	19.035	32.031
Ankstesniųjų metų pelno mokesčio koregavimas	(214)	(6.465)*	(214)	(6.465)*
Einamųjų metų atidėtojo pelno mokesčio pokytis	51.914	(4.246)	52.037	(4.256)
Atidėtojo pelno mokesčio tarifo pasikeitimo įtaka apskaityta nepaskirstytojo pelno straipsnyje**	(61.717)	-	(61.717)	-
Pelno mokesčio sąnaudos, apskaitytos pelno (nuostolių) ataskaitoje	9.038	21.354	9.141	21.310
Atidėtojo pelno mokesčio turtas:				
Ilgalaikio materialiojo turto, gautinų sumų ir atsargų vertės sumažėjimas	6.224	3.884	5.582	3.480
Prijungimo įmokų atidėtosios pajamos	2.877	2.201	2.877	2.201
Kita	-	604	-	599
Atidėtojo pelno mokesčio turtas prieš realizacinės vertės sumažėjimą	9.101	6.689	8.459	6.280
Atimti: realizacinės vertės sumažėjimas	(4.559)	(4.084)	(4.555)	(4.079)
Atimti: atidėtojo pelno mokesčio turtas dengiamas su atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimu	(4.542)	(2.201)	(3.904)	(2.201)
Atidėtojo pelno mokesčio turtas grynąja verte	-	404***	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas:				
Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimas	(246.977)	(193.126)	(246.866)	(193.126)
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas grynąja verte	(242.453)	(190.925)	(242.962)	(190.925)

* Į šias sumas įeina 2005 m. ir 2006 m. pelno mokesčio ir atidėtojo pelno mokesčio perskaičiavimai, atspindėti 2007 m. finansinėse ataskaitose, kai Valstybinė mokesčių inspekcija prie LR finansų ministerijos pripažino, kad pajamos iš naujų vartotojų prijungimo prie Bendrovės dujų sistemos pelno mokesčio tikslais gali būti pripažįstamos per prijungimo metu kapitalizuoto turto naudingą tarnavimo laikotarpį.

** Dėl 20 proc. pelno mokesčio tarifo taikymo nuo 2009 m. sausio 1 d. Grupė ir Bendrovė atliko atidėtojo pelno mokesčio turto ir įsipareigojimų perskaičiavimą. Grupės ir Bendrovės pasirinkimu atidėtojo pelno mokesčio tarifo pasikeitimo įtaka atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimo komponentui buvo atspindėta balanso nepaskirstytojo pelno straipsnyje.

*** Atspindi atidėtojo pelno mokesčio turtą dėl dukterinių įmonių ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo, kurio realizavimo laikotarpis skiriasi nuo Bendrovės atidėtojo mokesčio įsipareigojimo realizavimo laikotarpio. Kadangi Bendrovės ir dukterinės įmonės yra apmokestinamos individualiai, šis atidėtojo mokesčio turtas nebuvo sudengtas su likusiu Grupės atidėtojo mokesčio įsipareigojimu.

Realizacinės vertės sumažėjimas buvo apskaitytas atidėtojo mokesčio turtui, kuris, vadovybės nuomone, nebus realizuotas artimiausiu metu. Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas Bendrovės balanse apskaitomi grynąja verte, nes yra susiję su ta pačia mokesčių administravimo institucija. Grupės balanse Bendrovės ir dukterinės įmonės atidėtojo pelno mokesčio turto ir įsipareigojimų sumos yra sudengtos, nes jų realizavimosi laikotarpiai sutampa.

AB „LIETUVOS DUJOS“
2008 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

21 Pelno mokestis (tęsinys)

Skaičiuodama atidėtąjį pelno mokesčio turtą ir įsipareigojimus 2008 m. Grupė ir Bendrovė taikė 20 proc. pelno mokesčio tarifą. Skaičiuodama atidėtojo pelno mokesčio turto ir įsipareigojimo komponentus 2007 m. Grupė ir Bendrovė taikė 15 proc. pelno mokesčio tarifą, kadangi būsimo mokesčio tarifo pakeitimas buvo nežinomas 2007 m. finansinių ataskaitų išleidimo datai.

Einamųjų metų pelno mokesčio sąnaudos gali būti suderintos su pelno mokesčio sąnaudomis, kurios būtų gautos taikant 15 proc. ir 20 proc. pelno mokesčio tarifą pelnui prieš pelno mokestį, taip:

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Pelnas prieš apmokestinimą	73.273	125.332	73.078	125.076
Pelno mokesčio (sąnaudos), taikant galiojantį pelno mokesčio tarifą	(10.991)	(22.560)	(10.962)	(22.514)
Neatskaitomos sąnaudos	138	(414)	138	(414)
Atidėtojo pelno mokesčio turto realizacinės vertės sumažėjimo pokytis	475	2.392	476	2.395
Pelno mokesčio tarifo pasikeitimo įtaka	1.554	223	1.421	218
Ankstesnių laikotarpių pelno mokesčio koregavimo įtaka	(214)	(995)	(214)	(995)
Pelno mokesčio (sąnaudos)	(9.038)	(21.354)	(9.141)	(21.310)

22 Pelnas, tenkantis vienai akcijai

Pelnas, tenkantis vienai akcijai, atspindi Grupės ir Bendrovės grynąjį pelną, padalintą iš svertinio vidutinio akcijų skaičiaus. Nėra jokių pelnų, tenkantį vienai akcijai, mažinančių instrumentų, todėl pagrindinis ir sąlyginis pelnas, tenkantis vienai akcijai, sutampa. Pelno, tenkančio vienai akcijai, apskaičiavimas yra pateikiamas žemiau:

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Akcininkams priskiriamas grynasis pelnas (tūkst. litų)	64.235	103.978	63.937	103.766
Akcijų skaičiaus svertinis vidurkis, tūkstančiais	469.068	469.068	469.068	469.068
Pelnas, tenkantis vienai akcijai (litas)	0,14	0,22	0,14	0,22

2008 m. ir 2007 m. nebuvo jokių Bendrovės akcinio kapitalo pokyčių, todėl akcijų skaičius metų pabaigoje ir vidutinis svertinis akcijų skaičiaus vidurkis sutampa.

23 Patvirtinti dividendai

	2008 m.	2007 m.
Patvirtinti dividendai (tūkst. litų)*	50.000	30.000
Akcijų skaičius dividendų patvirtinimo dieną (tūkst.)	469.068	469.068
Dividendai, tenkantys vienai akcijai (litas)	0,11	0,06

* Tais metais, kai dividendai yra patvirtinti.

24 Pinigų srautai iš investicinės veiklos

Skaičiuojant investicinės veiklos pinigų srautus buvo įvertintas mokėtinų sumų už ilgalaikį turtą pokytis: 2008 m. Grupės ir Bendrovės 421 tūkst. litų (2007 m. – atitinkamai 1.127 tūkst. litų ir 1.134 tūkst. litų).

25 Ilgalaikio turto įsigijimo įsipareigojimai

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymu ir Ūkio ministerijos 2001 m. birželio 20 d. įsakymu Nr. 201 (toliau – įsakymas) patvirtinta tvarka, Grupė ir Bendrovė 2002 m. pradėjo vykdyti gamtinių dujų bendrojo naudojimo sistemų, priklausančių kitiems juridiniams ir fiziniams asmenims, išpirkimą. Per 2002 - 2008 m. Grupė ir Bendrovė išpirko 313 km vamzdynų už 5.021 tūkst. litų. Vadovaujantis įsakymo nuostatomis, gamtinių dujų bendrojo naudojimo sistemų savininkai prašymus galėjo pateikti iki 2007 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė 2008 gruodžio 31 d. turi nepatenkintų prašymų išpirkti 115 km vamzdynų, kurių vertė Grupės ir Bendrovės apskaičiavimu sudarė apie 1 mln. litų.

2008 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė buvo sudariusi sutarčių ilgalaikio turto įsigijimui, kuris nėra pripažintas šiose finansinėse ataskaitose, 78.225 tūkst. litų sumai.

26 Finansinis turtas ir įsipareigojimai ir rizikos valdymas

Likvidumo rizika

Grupės ir Bendrovės politika yra palaikyti pakankamą grynųjų pinigų ir grynųjų pinigų ekvivalentų kiekį arba užsitikrinti finansavimą atitinkamo kiekio kredito linijų ar paskolų pagalba, siekiant įvykdyti numatytus įsipareigojimus. Likvidumo rizika valdoma nuolat atliekant trumpalaikes ir ilgalaikes Grupės ir Bendrovės pinigų srautų prognozes.

Žemiau pateikta lentelė apibendrina Grupės finansinių įsipareigojimų grąžinimo terminus 2008 m. gruodžio 31 d. pagal nediskontuotus sutartinius mokėjimus (mokėjimai pagal grafiką įskaitant palūkanas):

Pareikalavus	Iki 3 mėnesių	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 5 metų	Po 5 metų	Iš viso	
Paskolos ir įsiskolinimai su palūkanomis	-	3.362	8.353	10.150	2.235	24.100
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	-	1.802	-	-	-	1.802
Prekybos mokėtinos sumos	-	119.515	-	-	-	119.515
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	-	124.679	8.353	10.150	2.235	145.417
Paskolos ir įsiskolinimai su palūkanomis	-	-	2.719	9.666	-	12.385
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	-	593	-	-	-	593
Prekybos mokėtinos sumos	-	180.899	52	-	-	180.951
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	-	181.492	2.771	9.666	-	193.929

Žemiau pateikta lentelė apibendrina Bendrovės finansinių įsipareigojimų grąžinimo terminus 2008 m. gruodžio 31 d. pagal nediskontuotus sutartinius mokėjimus (mokėjimai pagal grafiką įskaitant palūkanas):

Pareikalavus	Iki 3 mėnesių	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 5 metų	Po 5 metų	Iš viso	
Paskolos ir įsiskolinimai su palūkanomis	-	3.362	8.353	10.150	2.235	24.100
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	-	1.802	-	-	-	1.802
Prekybos mokėtinos sumos	-	119.498	-	-	-	119.498
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	-	124.662	8.353	10.150	2.235	145.400
Paskolos ir įsiskolinimai su palūkanomis	-	-	2.719	9.666	-	12.385
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	-	593	-	-	-	593
Prekybos mokėtinos sumos	-	180.889	52	-	-	180.941
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	-	181.482	2.771	9.666	-	193.919

26 Finansinis turtas ir įsipareigojimai ir rizikos valdymas (tęsinys)

Kredito rizika

Grupės ir Bendrovės vadovybė mano, jog maksimali kredito rizika yra lygi iš pirkėjų gautinų sumų, pinigų ir indėlių sumai, atėmus pripažintus vertės sumažėjimo nuostolius balanso sudarymo dieną. Kadangi Grupė ir Bendrovė dirba su daug klientų, ji nepatiria reikšmingos kredito koncentracijos rizikos. Kredito rizika yra valdoma reguliariai atliekant priežiūros procedūras (individualią skolininkų priežiūrą, stambiausių klientų stebėjimą ir analizę, siekiant numatyti galimas jų mokumo problemas ateityje ir kt.), ir atitinkamų kreditavimo sąlygų naudojimą. Kas mėnesį vertinamos atskirų vartotojų ir jų grupių skolos ir vadovaujantis Bendrovės nustatyta tvarka yra priimamas sprendimas dėl gautinų sumų vertės sumažėjimo suformavimo.

Rizika patiriama laikant laisvas Grupės ir Bendrovės lėšas bankų sąskaitose ar trumpalaikiuose indėliuose yra nereikšminga, nes partneriais pasirenkami tik aukštus kredito reitingus turintys bankai.

Grupė ir Bendrovė nesuteikia garantijų už kitų šalių prievolės.

Užsienio valiutos rizika

Siekdama valdyti užsienio valiutos riziką, Grupė ir Bendrovė pirkimo, pardavimo sandorius daugiausiai sudaro litais ir eurai, kurie susieti fiksuotu kursu su litais, todėl užsienio valiutos rizika yra nereikšminga.

2008 m. gruodžio 31 d. piniginis turtas ir piniginiai įsipareigojimai skirtingomis valiutomis, išreikšti litais, buvo tokie:

	<u>Grupė</u>	<u>Bendrovė</u>	<u>Grupė</u>	<u>Bendrovė</u>
	<u>Turtas</u>		<u>Įsipareigojimai</u>	
Litai	219.328	215.217	41.277	41.227
Eurai	2.274	2.050	188.501	188.501
Iš viso	<u>221.602</u>	<u>217.267</u>	<u>229.778</u>	<u>229.728</u>

2007 m. gruodžio 31 d. piniginis turtas ir piniginiai įsipareigojimai skirtingomis valiutomis, išreikšti litais, buvo tokie:

	<u>Grupė</u>	<u>Bendrovė</u>	<u>Grupė</u>	<u>Bendrovė</u>
	<u>Turtas</u>		<u>Įsipareigojimai</u>	
Litai	128.839	124.927	65.079	65.029
Eurai	131	9	120.764	120.764
Iš viso	<u>128.970</u>	<u>124.936</u>	<u>185.843</u>	<u>185.793</u>

Palūkanų normos rizika

Visos Grupės ir Bendrovės paskolos 2008 m. gruodžio 31 d. yra su fiksuota palūkanų norma. Grupė ir Bendrovė neturėjo jokių finansinių priemonių, kurių paskirtis būtų valdyti palūkanų normos svyravimo riziką.

Per 2008 m. Bendrovė pilnai gražino paskolą su kintama palūkanų norma, kurios suma nebuvo reikšminga.

Toliau pateiktoje lentelėje atskleidžiamos Grupės ir Bendrovės pelno prieš mokesčius jautrumas galimiems palūkanų normų pokyčiams, visus kitus kintamuosius laikant konstantomis (įvertinant įsiskolinimus su kintama palūkanų norma). Grupės ir Bendrovės nuosavybei įtakos, išskyrus einamųjų metų pelno įtaką, nėra.

Jautrumo analizė atlikta tik 2007 m. gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės turėtoms paskoloms su kintama palūkanų norma.

	<u>Padidėjimas/sumažėjimas baziniais punktais</u>	<u>Įtaka pelnui prieš mokesčius</u>
2007 m.		
Litai	+300	(36)
Litai	- 300	36

26 Finansinis turtas ir įsipareigojimai ir rizikos valdymas (tęsinys)

Dujų importo kainos svyravimo rizika

Gamtinių dujų importo kaina priklauso nuo mazuto ir gazolio kainos tarptautinėje rinkoje, Europos Centrinio Banko nustatyto JAV dolerio ir euro santykio bei faktinio gamtinių dujų kaloringumo. Ši rizika yra valdoma: nebuitiniams vartotojams dujų kainą nustatant priklausomai nuo tų pačių kintamų dedamųjų reikšmių, buitiniams vartotojams – per reguliuojamą kainų nustatymo mechanizmą.

Finansinio turto ir įsipareigojimų tikroji vertė

Pagrindiniai Grupės ir Bendrovės finansinis turtas ir įsipareigojimai, neatspindėti tikraja verte, yra prekybos ir kitos gautinos sumos, investicija į dukterinę įmonę (tik Bendrovėje), prekybos ir kitos skolos, ilgalaikės ir trumpalaikės paskolos.

Tikroji vertė yra apibrėžiama kaip suma, už kurią gali būti apsieista turtu ar paslaugomis arba kuria gali būti užskaitytas tarpusavio įsipareigojimas tarp nesusijusių šalių, kurios ketina pirkti (parduoti) turtą arba užskaityti tarpusavio įsipareigojimą. Tikroji finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų vertė yra paremta kotiruojamomis rinkos kainomis, diskontuotų pinigų srautų modeliais arba opcionų kainų modeliais, priklausomai nuo aplinkybių.

Kiekvienos rūšies finansiniam turtui ir įsipareigojimams įvertinti Grupėje ir Bendrovėje naudojami tokie metodai ir prielaidos:

- a) Trumpalaikių prekybos ir kitų gautinų sumų, investicijos į dukterinę įmonę (tik Bendrovėje), trumpalaikių prekybos skolų ir trumpalaikių paskolų apskaitinė vertė yra artima jų tikrajai vertei.
- b) Ilgalaikių paskolų tikroji vertė nustatoma vadovaujantis tokios pat ar panašios paskolos rinkos kaina arba palūkanų norma, kuri yra taikoma tuo metu tokio pat termino skoloms. Ilgalaikių skolų, už kurias mokamos kintamos ir pastovios palūkanos, apskaitinė vertė yra artima jų tikrajai vertei.

27 Įsipareigojimai ir neapibrėžtumai

Teisiniai ginčai

1. 2008 m. gruodžio 29 d. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės Komisija (toliau – Komisija) priėmė nutarimą Nr. O3-219 „Dėl akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų perdavimo, skirstymo kainų ir gamtinių dujų kainų buitiniams vartotojams“ (toliau – Nutarimas), kuriuo Komisija vienašališkai nustatė AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų perdavimo, skirstymo kainas ir gamtinių dujų kainas buitiniams vartotojams, galiosiančias nuo 2009 m. sausio 1 d. 2009 m. sausio 28 d. AB „Lietuvos dujos“ kreipėsi su skundu į Vilniaus apygardos administracinį teismą dėl Komisijos aukščiau minėto nutarimo panaikinimo.

2. AB „Lietuvos dujos“ dalyvauja trečiuoju suinteresuotu asmeniu byloje Vilniaus apygardos administraciniame teisme pagal Nacionalinės dujų, elektros ir šilumos vartotojų gynimo lygos 2009 m. sausio 16 d. skundą dėl Komisijos 2008 m. gruodžio 29 d. nutarimo Nr. O3-219 „Dėl AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų perdavimo, skirstymo kainų ir gamtinių dujų kainų buitiniams vartotojams“.

3. Dėl ankstesnės Komisijos veiklos nustatant kainas AB „Lietuvos dujos“ taip pat yra pateikusi skundus, kurie šiuo metu yra nepabaigti nagrinėti. AB „Lietuvos dujos“ kreipėsi su skundu į Vilniaus apygardos administracinį teismą dėl Komisijos 2005 m. balandžio 29 d. nutarimo Nr. O3-18 „Dėl AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų perdavimo, paskirstymo kainų viršutinių ribų bei viršutinių gamtinių dujų kainų ribos reguliuojamiesiems vartotojams“, Komisijos 2005 m. gegužės 30 d. nutarimo Nr. O3-30 „Dėl AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų perdavimo, paskirstymo kainų bei gamtinių dujų kainų reguliuojamiesiems vartotojams“, Komisijos 2005 m. birželio 30 d. nutarimo Nr. O3-36 „Dėl AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų perdavimo, paskirstymo kainų bei gamtinių dujų kainų reguliuojamiesiems vartotojams“ ir Komisijos 2006 m. balandžio 27 d. nutarimo Nr. O3-20 „Dėl AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų perdavimo, paskirstymo kainų viršutinių ribų bei viršutinių gamtinių dujų kainos ribos reguliuojamiesiems vartotojams koregavimo“ panaikinimo. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2007 m. kovo 13 d. sprendimu AB „Lietuvos dujos“ skundą atmetė. AB „Lietuvos dujos“ Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui (toliau – LVAT) pateikė apeliacinį skundą. LVAT 2007 m. gruodžio 27 d. nutartimi pasiūlė bylą nagrinėti išplėstinei teisėjų kolegijai.

Aukščiau paminėtų bylų baigtis yra neaiški ir negali būti pagrįstai įvertinta. Be to, remiantis vadovybės vertinimais, nėra poreikio sukaupti jokių sumų potencialiems ateities nuostoliams, susijusiems su aukščiau paminėtomis bylomis. Šiuo metu Bendrovė taiko tarifus, kurie buvo patvirtinti Komisijos.

AB „LIETUVOS DUJOS“
2008 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

28 Susijusių šalių sandoriai

Šalys yra laikomos susijusiomis, kai viena šalis turi galimybę kontroliuoti kitą arba gali daryti reikšmingą įtaką kitai šaliai priimant finansinius ir veiklos sprendimus.

Grupės ir Bendrovės susijusios šalys, sandorių sumos ir skolų sumos 2008 m. 2007 m. gruodžio 31 d.:

- E.ON „Ruhrgas International AG“ (vienas iš pagrindinių Bendrovės akcininkų);
- OAO „Gazprom“ (vienas iš pagrindinių Bendrovės akcininkų);
- VĮ Valstybės turto fondas (vienas iš pagrindinių Bendrovės akcininkų);
- UAB „Palangos perlas“ (Bendrovės dukterinė įmonė);
- AS „Latvijas Gaze“ (bendri akcininkai);
- E.ON IS GmbH (bendras galutinis akcininkas).

2008 m.	Pirkimai	Pardavimai	Gautinos sumos	Mokėtinos sumos
OAO „Gazprom“	1.190.474	10.017	1.130	177.729
UAB „Palangos perlas“	95	53	11	-
AS „Latvijas Gaze“	4.585	-	-	12
E.ON IS GmbH	198	-	-	40
	1.195.352	10.070	1.141	177.781

2007 m.	Pirkimai	Pardavimai	Gautinos sumos	Mokėtinos sumos
OAO „Gazprom“	746.676	10.218	-	100.393
UAB „Palangos perlas“	106	36	7	-
AS „Latvijas Gaze“	3.782	-	-	7
	750.564	10.254	7	100.400

Dividendai akcininkams buvo mokami ir 2008 m., ir 2007 m.

Likučiai metų pabaigoje yra be užstatų, jiems neskaičiuojamos palūkanos ir atsiskaitymai vyksta pinigais per 20 - 30 dienų. Nėra suteikta ar gauta jokių garantijų iš susijusių šalių gautinoms ar susijusioms šalims mokėtinoms sumoms ir Grupė ir Bendrovė nesuformavo jokių vertės sumažėjimų abejotinoms gautinoms sumoms iš susijusių šalių.

Išmokos vadovybei

2008 m. Grupės ir Bendrovės išmokos administracijos vadovybei bei Valdybos nariams sudarė 2.416 tūkst. litų ir 2.345 tūkst. litų, atitinkamai (2007 m. – 1.822 tūkst. litų ir 1.757 tūkst. litų). Bendrovės valdybos nariams 2008 m. išmokėtos tantjemos sudarė 79 tūkst. litų (2007 m. tantjėmų išmokėta nebuvo). 2008 m. ir 2007 m. Grupės ir Bendrovės vadovybei nebuvo suteikta jokių paskolų, garantijų, nebuvo jokių kitų išmokėtų ar priskaičiuotų sumų ar turto perleidimo.

29 Kapitalo valdymas

Pagrindinis kapitalo valdymo tikslas yra garantuoti, kad Grupė ir Bendrovė atitiktų išorinius kapitalo reikalavimus ir kad palaikytų atitinkamus kapitalo rodiklius, siekiant palaikyti savo verslą ir maksimizuoti akcininkams teikiamą naudą.

Grupė ir Bendrovė valdo savo kapitalo struktūrą ir keičia ją, atsižvelgiant į ekonominių sąlygų pokyčius ir pagal savo veiklos rizikos ypatybes. Siekiant palaikyti arba pakeisti kapitalo struktūrą, Grupė ir Bendrovė gali išleisti naujų akcijų, pakeisti dividendų išmokėjimą akcininkams, grąžinti kapitalą akcininkams. 2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d. nebuvo padaryta jokių kapitalo valdymo tikslų, politikos ar proceso pakeitimų.

Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas reikalauja, kad Grupės ir Bendrovės nuosavybė nesudarytų mažiau negu 50 proc. jos akcinio kapitalo. Nėra jokių kitų išoriškai nustatytų reikalavimų Grupės ir Bendrovės kapitalui. 2008 m. ir 2007 m. Grupė ir Bendrovė tenkino šį reikalavimą.

Grupė ir Bendrovė vertina kapitalą naudodama įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo santykio koeficientą. Kapitalą sudaro paprastosios akcijos, rezervai, nepaskirstytas pelnas priskirtinas patronuojančios įmonės nuosavo kapitalo turėtojams. Grupės ir Bendrovės vadovybė nėra nustačiusi konkretaus siektino įsipareigojimo ir nuosavo kapitalo santykio koeficiento, tačiau žemiau pateikti esami rodikliai yra vertinami kaip pakankamai geri veiklos rodikliai:

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Ilgalaikiai įsipareigojimai (įskaitant atidėtuosius mokesčius ir dotacijas)	415.223	338.876	415.750	338.876
Trumpalaikiai įsipareigojimai	231.738	190.293	231.681	190.225
Įsipareigojimų iš viso	646.961	529.169	647.431	529.101
Nuosavas kapitalas	1.882.305	1.929.787	1.881.045	1.928.825
Įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo santykis	34,37 %	27,42 %	34,42 %	27,43 %

2008 M. KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS

Vilnius
2009

TURINYS

ATASKAITINIS LAIKOTARPIS, UŽ KURĮ PARENGTAS PRANEŠIMAS	3
PAGRINDINIAI DUOMENYS APIE BENDROVĘ.....	3
SVARBŪS ATASKAITINIO LAIKOTARPIO ĮVYKIAI	3
GAMTINIŲ DUJŲ VERSLO APLINKA.....	4
RIZIKOS VALDYMAS IR PAGRINDINIŲ RIZIKŲ APIBŪDINIMAS.....	7
FINANSINIAI VEIKLOS REZULTATAI	9
VEIKLOS PLANAI IR PROGNOZĖS	13
BENDROVĖS VALDYMAS	14
GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMAS.....	22
GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMAS	23
GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMAS	24
APLINKOS APSAUGA.....	27
DARBUOTOJAI.....	27
PRIKLAUSYMAS ASOCIJUOTOMS STRUKTŪROMS IR TARPTAUTINIS	
BENDRADARBIAVIMAS	29
RĖMIMO PROGRAMOS	30
SOCIALINĖ ATSAKOMYBĖ	30

ATASKAITINIS LAIKOTARPIS, UŽ KURĮ PARENGTAS PRANEŠIMAS

2008 m.

PAGRINDINIAI DUOMENYS APIE BENDROVĘ

Emitento pavadinimas:	akcinė bendrovė „Lietuvos dujos“ (toliau – Bendrovė, LD)
Teisinė – organizacinė forma (įmonės rūšis):	akcinė bendrovė
Įregistravimo data ir vieta:	1990 m. lapkričio 23 d., LR juridinių asmenų registras
Įmonės kodas:	120059523
Juridinių asmenų registro tvarkytojas:	VĮ Registrų centras
Įstatinis kapitalas:	469.068.254 Lt
Būstinės adresas:	Aguonų g. 24, LT-03212 Vilnius, Lietuva
Telefonas:	+370 5 2360210
Faksas:	+370 5 2360200
Elektroninio pašto adresas:	ld@lietuvosdujos.lt
Interneto tinklalapis:	www.dujos.lt

SVARBŪS ATASKAITINIO LAIKOTARPIO ĮVYKIAI

- Nuo sausio 1 d. Bendrovės akcijos yra įtrauktos į vertybinių popierių biržos NASDAQ OMX Vilnius Oficialųjį prekybos sąrašą.
- Nuo sausio 1 d. įsigaliojo naujos gamtinių dujų kainos Bendrovės vartotojams. Kainų augimą lėmė išaugusios gamtinių dujų importo kainos bei sektoriaus reguliavimo režimo trūkumai.
- Nuo sausio 1 d. Bendrovė pakeitė organizacinę valdymo struktūrą pagal ES teisės aktų reikalavimus dėl įmonės perdavimo, skirstymo ir tiekimo veiklų funkcinio atskyrimo.
- Balandžio 16 d. įvyko Bendrovės eilinis visuotinis akcininkų susirinkimas, kuriame akcininkai nutarė už 2007 finansiniais metais pasiektus rezultatus išmokėti 50 mln. Lt dividendų, t. y. po 0,11 Lt už vieną akciją.
- Balandžio 16 d., atsižvelgiant į valdybos narių prašymus, iš valdybos narių atšaukti Stephan Kamphues ir dr. Eike Benke bei vietoj jų išrinkti nauji valdybos nariai dr. Achim Saul ir Marcus A. Soehrich. Valdybos pirmininku išrinktas dr. Achim Saul.
- Birželio 16 d. Bendrovės generalinis direktorius Viktoras Valentukevičius išrinktas Lietuvos dujų asociacijos prezidentu ketverių metų kadencijai.
- Nuo liepos mėnesio Bendrovė įdiegė naują paslaugą buitiniams vartotojams „Mano dujų apskaita“. LD interneto tinklalapyje www.dujos.lt gyventojai gali rasti informaciją apie savo mokėjimus (skolą ar permoką) už suvartotas gamtines dujas bei aktualius pranešimus.
- Rugsėjo mėnesį buvo pristatytas naujas istorinis leidinys „Žydrosios liepsnos sergėtojai“. Tai unikali knyga, kurioje dujininkystės istorija atskleidžiama ne tik pateikiant faktų ir dokumentų, bet ir kalbinant buvusius bei esamus dujų sektoriaus darbuotojus.
- Rugsėjo 18 d. Ramygaloje (Panevėžio rajone) įvyko baigto projekto „Plyno lauko infrastruktūros Panevėžio rajone sukūrimas“ pristatymas. Prie projekto įgyvendinimo prisidėjo ir LD, nutiesdama 9,3 km dujotiekį į „plyno lauko“ investicijų teritorijos vietą.
- Rugsėjo 19 d. Klaipėdoje buvo paminėta 40 metų sukaktis, kai miestą pasiekė gamtinės dujos. Šiai datai paminėti visus metus buvo organizuota įvairių renginių Klaipėdos gyventojams ir miesto svečiams: pušelių sodinimas Neringos nacionaliniame parke, donorystės diena, vaikų

piešinių konkursas pradinių klasių moksleiviams, jūrmylės bėgimo varžybos vyresniesiems moksleiviams, koncertas klaipėdiečiams.

- Lapkričio mėnesį Rietavą pasiekė gamtinės dujos. Šio projekto vertė – 4,2 mln. Lt. Projektas buvo įgyvendinamas 2007-2008 m.

- Lapkričio 24 d. LD valdyba patvirtino naujas gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas bei gamtinių dujų kainas buitiniams vartotojams, taikytinas 2009 m.

- Tobulinant paslaugas vartotojams nuo gruodžio 1 d. Bendrovėje įsteigtas Skambučių centras, teikiantis informaciją Vilniaus apskrities vartotojams. Nuo 2009 m. liepos 1 d. bendruoju Skambučių centro numeriu 1894 informacija bus teikiama visos Lietuvos gamtinių dujų vartotojams.

- Gruodžio 29 d. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – VKEKK) vienašališkai nustatė Bendrovės gamtinių dujų perdavimo, skirstymo kainas ir dujų kainas buitiniams vartotojams, galiojančias nuo 2009 m. sausio 1 d. Šis VKEKK sprendimas neigiamai įtakoja LD finansinius rezultatus. Bendrovė šį VKEKK sprendimą apskundė teismui.

Visi svarbūs duomenys, susiję su Bendrovės veikla, ir informacija apie visuotinio akcininkų susirinkimo laiką, vietą bei kiti pranešimai, teiktini akcininkams ir kitiems asmenims, skelbti dienraštyje „Lietuvos rytas“. Esminiai įvykiai, susiję su Bendrovės veikla, pateikti LR Vertybinių popierių komisijai, vertybinių popierių biržai NASDAQ OMX Vilnius, naujienu agentūroms BNS, ELTA ir REUTERS bei talpinti vertybinių popierių biržos NASDAQ OMX Vilnius administruojamoje Centrinės reglamentuojamos informacijos bazėje ir Bendrovės interneto tinklalapyje www.dujos.lt.

GAMTINIŲ DUJŲ VERSLO APLINKA

Gamtinių dujų įstatymas

LR Seimas 2007 m. kovo 20 d. priėmė naujos redakcijos Gamtinių dujų įstatymą, kuris įsigaliojo nuo 2007 m. balandžio 19 d.

Įstatymo pakeitimas buvo inicijuotas siekiant į Lietuvos teisinę bazę perkelti ES direktyvų nuostatas. Tačiau naujasis Gamtinių dujų įstatymas neatpažįstamai iškreipė esminius ES Dujų direktyvos principus, atskiri įstatymo straipsniai prieštarauja vieni kitiems. Vietoj rinkos liberalizavimo bei prielaidų bendros ES vidaus rinkos sukūrimui įvestas absoliutus sektoriaus reguliavimas ir rinkos uždaramas, apribotas naujų tiekėjų pateikimas į rinką. Eilė įstatymo normų yra diskriminacinės, prieštarauja tarptautinei dujų pramonės praktikai, riboja dujofikavimo tąsą Lietuvoje ir stabdo Nacionalinėje energetikos strategijoje numatytų tiekimo saugumo didinimo projektų įgyvendinimą.

Nors po Gamtinių dujų įstatymo priėmimo praėjo beveik dveji metai, iki šiol nėra parengti įstatyminiai teisės aktai, be kurių šio įstatymo taikymas praktikoje neįmanomas.

Kadangi įstatymo trūkumai akivaizdūs, 2008 m. buvo inicijuotas atitinkamų Gamtinių dujų įstatymo straipsnių pakeitimas, tačiau LR Seimas taip ir nepradėjo jų svarstyti.

Naujos ES iniciatyvos

Pagrindinė tema – Europos Komisijos (toliau – EK) pateikta tolesnio energetikos sektoriaus reformos (liberalizavimo) iniciatyva, vadinamasis „trečiasis energetikos paketas“.

Įvertinant, kad Lietuva kartu su Suomija, Estija ir Latvija yra savotiška „energetinė sala“, EK pasiūlė šio regiono šalims taikyti išimtį dėl gilesnio veiklų atskyrimo, t. y. tolesnio įmonių skaidymo, kol nebus užtikrintas alternatyvus dujų tiekimas. Nesant alternatyvaus tiekimo galimybių toks bendrovių skaidymas yra neprasmingas ir reiškia tik labiau komplikuatą

sektorius valdymą, tiekimo saugumo ir patikimumo blogėjimą bei gerokai išaugusiančius kaštus vartotojams.

Suomija, Estija ir Latvija pareiškė pageidavimą pasinaudoti šiuo EK siūlymu, tuo tarpu Lietuvos politikai išreiškė pasiryžimą įgyvendinti naują direktyvą nedelsiant ir pilna apimtimi.

Licencijavimas

Gamtinių dujų įstatyme nustatyta, kad dujų perdavimo, skirstymo ir tiekimo veiklos yra licencijuojamos. Licencijas išduoda bei licencijuojamos veiklos priežiūrą vykdo VKEKK. 2001 m. VKEKK suteikė LD gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo licencijas, o 2002 m. – gamtinių dujų tiekimo licenciją.

LR Vyriausybė 2007 m. gruodžio 5 d. nutarimu patvirtino naujas *Gamtinių dujų perdavimo, skirstymo, laikymo, skystinimo ir tiekimo licencijavimo taisykles*, kuriose buvo pakeisti licencijuojamos veiklos vykdymo teritorijų apibrėžimai. VKEKK, vadovaudamasi šiomis taisyklėmis, 2008 m. balandį atnaujino Bendrovės perdavimo, skirstymo licencijas, kovą – tiekimo licenciją.

LD suteikta licencija vykdyti gamtinių dujų perdavimo veiklą visose Lietuvos apskrityse.

Gamtinių dujų skirstymo licencija suteikia Bendrovei teisę skirstyti dujas 41-os savivaldybės teritorijoje.

Gamtinių dujų tiekimo licencija suteikia Bendrovei teisę verstis gamtinių dujų tiekimo veikla Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Kainodara ir gamtinių dujų kainos

Bendrovė gamtines dujas perka iš Rusijos bendrovės OAO „Gazprom“. Gamtinių dujų importo kaina priklauso nuo mazuto ir gazolio kainos tarptautinėje rinkoje, Europos Centrinio Banko nustatyto JAV dolerio ir euro santykio bei faktinio gamtinių dujų koringumo. Dėl šių veiksnių pokyčių gamtinių dujų importo ir pardavimo buitiniams vartotojams kaina perskaičiuojama kas mėnesį.

Konkrečios dujų kainos buitiniams vartotojams, neviršijančios VKEKK nustatytų kainų viršutinių ribų, yra nustatomos metams. Įsigaliojus naujamai *Gamtinių dujų perdavimo, paskirstymo, laikymo ir tiekimo taisyklių* redakcijai, nuo 2008 m. sausio 1 d. visi buitiniai vartotojai už suvartotas dujas moka pagal dvinarį tarifą.

VKEKK 2008 m. rugpjūčio 8 d. nutarimu patvirtino *Gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodiką*, rugpjūčio 29 d. nutarimu – *Gamtinių dujų tiekimo kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodiką*, kurios reglamentuoja gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutinių ribų bei tiekimo kainų viršutinių ribų nustatymą ir konkrečių kainų diferencijavimo principus. Pagal šias metodikas VKEKK kainų viršutines ribas nustato penkerių metų reguliavimo periodui. Kainų viršutinės ribos kasmet koreguojamos, atsižvelgus į metodikose nustatytų rodiklių pokyčius.

Vadovaudamasi naujų metodikų nuostatomis, VKEKK suskaičiavo ir 2008 m. spalio 31 d. nutarimu nustatė Bendrovės gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutines ribas penkerių metų reguliavimo periodui – nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d. 2008 m. spalio 31 d. VKEKK nutarimu buvo nustatyta pakoreguota gamtinių dujų tiekimo kainos viršutinė riba 2009 metams.

2008 m. lapkričio 24 d. Bendrovės valdyba nustatė konkrečias gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas bei gamtinių dujų kainas buitiniams vartotojams, taikytinas 2009 metais. VKEKK Bendrovės pateiktoms kainoms nepritarė ir 2008 m. gruodžio 29 d. vienašališkai nustatė LD gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas ir kainas buitiniams vartotojams, galiojančias nuo 2009 m. sausio 1 d.

Toks VKEKK sprendimas neigiamai įtakoja 2009 m. Bendrovės finansinius rezultatus.

LD nuomone, VKEKK nepritarė valdybos nustatytoms kainoms neturėdama teisiškai pagrįstų argumentų. Gindama savo teisėtus interesus, 2009 m. sausio 28 d. Bendrovė Vilniaus apygardos administraciniam teismui pateikė skundą dėl minėto VKEKK sprendimo panaikinimo.

Pagrindine problema ir toliau išlieka sektoriaus reguliavimo nepastovumas ir nenuspėjamumas.

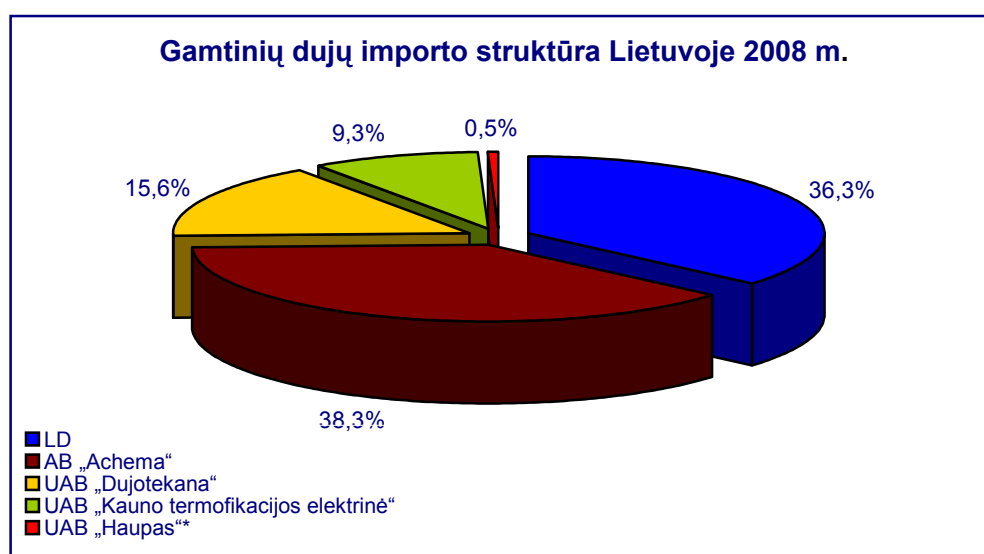
Nauji poįstatyminiai teisės aktai

LR ūkio ministerija 2008 m. birželio 28 d. patvirtino *Naujų gamtinių dujų sistemų naujoje dujofikujamoje teritorijoje įrengimo ir naujų vartotojų gamtinių dujų sistemų prijungimo prie perdavimo ar skirstymo sistemų taisyklės*. Jos nustato naujų gamtinių dujų sistemų naujoje dujofikujamoje teritorijoje įrengimo ir naujų vartotojų dujų sistemų prijungimo prie perdavimo ar skirstymo sistemų tvarką.

VKEKK 2008 m. lapkričio 17 d. patvirtino *Gamtinių dujų naujų vartotojų prijungimo įkainių nustatymo metodiką*. Ji taikoma skaičiuojant naujų buitinių ir nebutinių vartotojų prijungimo prie gamtinių dujų sistemos prijungimo įkainius (įskaitant ir kai vartotojui reikia padidinti galią praplečiant dujų sistemą).

Rinka

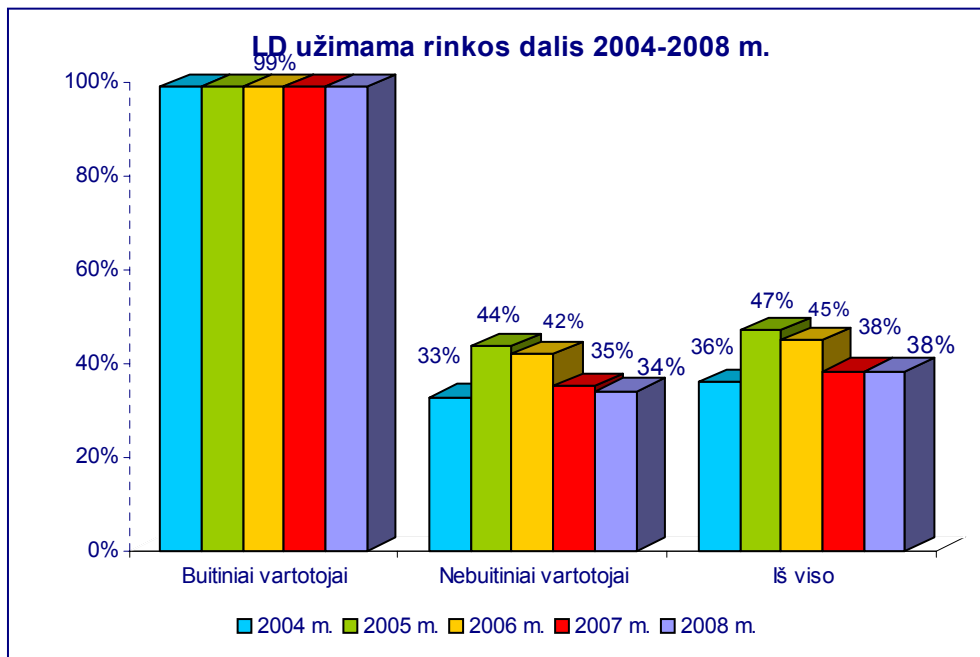
2008 m. gamtines dujas į Lietuvą importavo penkios įmonės – LD, AB „Achema“, UAB „Dujotekana“, UAB „Kauno termofikacijos elektrinė“ ir UAB „Haupas“. Iš viso 2008 m. į Lietuvą importuota 3,1 mlrd. m³ gamtinių dujų. UAB „Haupas“ gamtines dujas importavo ne per Bendrovės dujų sistemą.

* UAB „Haupas“ duomenys.

2008 m. gamtines dujas buitiniams ir nebutiniams Lietuvos vartotojams tiekė LD, UAB „Fortum Jonišio energija“, UAB „Druskininkų dujos“, AB agrofirma „Josvainiai“ ir UAB „Intergas“. UAB „Dujotekana“ ir UAB „Haupas“ dujas tiekė tik nebutiniams vartotojams.

AB „Achema“ ir UAB „Kauno termofikacijos elektrinė“ dujas importavo savo reikmėms.

RIZIKOS VALDYMAS IR PAGRINDINIŲ RIZIKŲ APIBŪDINIMAS

Sparčiai besikeičiant ekonominei aplinkai bei teisiniam reguliavimui, didėja rizikos valdymo svarba. Rizikos valdymas yra sudedamoji LD visos ūkinės veiklos dalis. Bendrovėje įdiegta rizikos valdymo sistema. Rizikos nustatomos, analizuojamos ir vertinamos nagrinėjant Bendrovės tikslus, veiklą ir išorės aplinką. LD rizikos valdymo procesas vykdomas vadovaujantis parengta metodika ir apima šiuos žingsnius:

1. Rizikų nustatymą, pagrindinių veiklos ir rizikos rodiklių peržiūrą;
2. Rizikų analizę, vertinimą ir kontrolės priemonių nustatymą;
3. Sprendimų dėl rizikos lygio priėmimą, rizikos valdymo veiksmų plano parengimą;
4. Rizikos valdymo veiksmų plano priemonių įgyvendinimą;
5. Rizikos valdymo proceso stebėjimą ir priežiūrą.

Pagrindinės rizikos, labiausiai įtakančios Bendrovės veiklą: dujų importo kainos svyravimo, kredito, teisinio reguliavimo, konkurencijos, makroekonominių veiksnių, dujų importo (tiekim) sutrikimo ir techninė rizika.

Informacija apie dujų importo kainos svyravimo riziką, kredito ir kitas finansines rizikas pateikta 2008 m. konsoliduotose ir Bendrovės finansinėse ataskaitose.

Teisinio reguliavimo rizika

Pagrindinė Bendrovės veikla – perdavimas, skirstymas ir tiekimas – yra licencijuojama ir reguliuojama. LD veiklos finansiniai rezultatai ir plėtros perspektyvos tiesiogiai priklauso nuo VKEKK sprendimų. Bendrovė yra pateikusi skundus teismui dėl VKEKK sprendimų nustatant reguliuojamas kainas, platesnė informacija apie teisinius ginčus su VKEKK yra pateikta 2008 m. konsoliduotose ir Bendrovės finansinėse ataskaitose.

Dažnai keičiamos teisinės nuostatos, nesavalaikis poįstatyminių teisės aktų priėmimas sukuria verslo aplinkos neapibrėžtumą, apsunkindamas Bendrovės santykius su vartotojais ir galimybę planuoti tolimesnę perspektyvą. Akivaizdus pavyzdys – 2008 m. pabaigoje paskubomis priimti reikšmingi mokesčius reguliuojančių teisės aktų pakeitimai, įsigalioję jau nuo 2009 m. pradžios.

Bendrovė siekia palaikyti konstruktyvius santykius su reguliuojančiomis institucijomis bei dalyvauti teisės aktų rengimo procese.

Konkurencinė rizika

Vykdydama savo veiklą Bendrovė susiduria su konkurencija tiek gamtinių dujų, tiek kuro (energijos) sektoriuose. Gamtinių dujų tiekimo sektoriuje LD konkuruoja su kitomis gamtines dujas tiekiančiomis įmonėmis. Kuro (energijos) sektoriuje Bendrovė konkuruoja su alternatyvių kuro rūšių – mazuto, emulsijos, biokuro, kietojo kuro tiekėjais, taip pat su šiame sektoriuje veikiančiomis šilumos, elektros ir kitomis įmonėmis (galutiniams šilumos vartotojams pasirenkant šildymo būdą). Didelė dalis gamtinių dujų vartotojų gali naudoti alternatyvias energijos rūšis jomis pakeisdami gamtines dujas.

Makroekonominių veiksnių rizika

Blogėjanti makroekonominė situacija Lietuvoje lemia pardavimo apimčių sumažėjimą, vartotojų atsiskaitymų už dujas sutrikimus ir atitinkamai prastesnius Bendrovės veiklos rezultatus.

Dujų importo (tiekimo) sutrikimo rizika

Visos gamtinės dujos į Lietuvą tiekiamos per Baltarusijos teritoriją. Dujų importo (tiekimo) sutrikimo rizika galima dėl trečiųjų šalių veiksmų (pvz., analogiško Rusijos–Ukrainos dujų konfliktui). Tačiau tokie sutrikimai mažai tikėtini, kadangi OAO „Gazprom“ yra OAO „Beltransgaz“ (Baltarusijos perdavimo sistemos operatorius) akcininkas, be to per Lietuvos teritoriją vykdomas dujų tranzitas į Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį. Importo per Baltarusiją sutrikimo atveju į Lietuvą gamtinės dujos būtų tiekiamos per Latvijos teritoriją.

Techninė rizika

Siekdama užtikrinti patikimą dujų sistemų funkcionavimą Bendrovė periodiškai tikrina sistemas ir, atsižvelgdama į techninės priežiūros metu nustatytus trūkumus bei dujų sistemos būklę, kiekvienais metais rengia ir įgyvendina dujų sistemų remonto ir rekonstrukcijos programas.

Visų potencialiai pavojingų įrenginių tikrinimą papildomai atlieka įgaliotos potencialiai pavojingų įrenginių techninės priežiūros įstaigos.

Dujų įrenginius eksploatuojantys Bendrovės darbuotojai periodiškai atestuojami – šiuos darbus atlieka tik atestuoti darbuotojai.

Siekiant operatyviai reaguoti į galimus sutrikimus ir avarijas organizuotos visą parą veikiančios avarinės tarnybos, parengti avarijų likvidavimo planai.

FINANSINIAI VEIKLOS REZULTATAI**Pagrindiniai Grupės finansiniai rodikliai**

	2008 m.	2007 m.	2006 m.
Finansiniai rezultatai			
Pardavimo pajamos, mln. Lt	1.555,4	1.024,3	779,6
Pelnas iki mokesčių, palūkanų, nusidėvėjimo ir amortizacijos (EBITDA), mln. Lt	162,0	219,2	167,7
Veiklos pelnas, mln. Lt	67,6	124,6	71,2
Pelnas prieš apmokestinimą, mln. Lt	73,3	125,3	71,7
Grynasis pelnas, mln. Lt	64,2	104,0	57,3
Investicijos, mln. Lt	123,3	118,4	122,8
Turtas metų pabaigoje, mln. Lt	2.529,3	2.459,0	2.303,1
Nuosavas kapitalas metų pabaigoje, mln. Lt	1.882,3	1.929,8	1.855,8
Pelningumo rodikliai			
EBITDA marža, %	10,4	21,2	21,2
Veiklos pelno marža, %	4,3	12,1	9,0
Pelno prieš apmokestinimą marža, %	4,7	12,2	9,1
Grynojo pelno marža, %	4,1	10,1	7,3
Vidutinė turto grąža (ROA), %	2,6	4,4	2,5
Vidutinė nuosavybės grąža (ROE), %	3,4	5,5	3,1
Finansų struktūros rodikliai			
Skolos ir nuosavybės koeficientas*, %	34,4	27,4	24,1
Skolos koeficientas*, %	25,6	21,5	19,4
Rinkos vertės rodikliai			
Akcijos kainos ir pelno vienai akcijai santykis (P/E), kartai	9,21	16,05	31,75
Grynasis pelnas, tenkantis vienai akcijai, Lt	0,14	0,22	0,12
Dividendai už ataskaitinius metus, tenkantys vienai akcijai, Lt	0,10	0,11	0,06

* Skola apima visus ilgalaikius (tame tarpe dotacijas (atidėtasias pajamas) ir atidėtąjį pelno mokesčio įsipareigojimą) ir trumpalaikius įsipareigojimus.

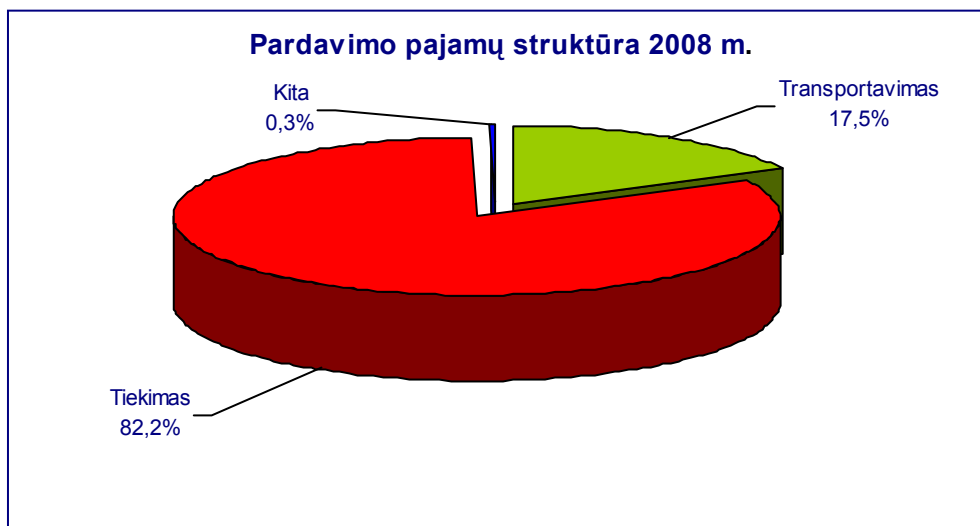
Bendrovės parengtose konsoliduotose finansinėse ataskaitose atspindimi įmonių grupės (toliau – Grupė), kurią sudaro AB „Lietuvos dujos“ ir UAB „Palangos perlas“, finansiniai rezultatai.

Pagrindinė veikla

2008 m. Grupės pardavimo pajamos, palyginti su 2007 m., ženkliai išaugo (51,9%) ir sudarė 1.555,4 mln. Lt. Pardavimo pajamų pagrindinę dalį, 99,7%, sudarė pajamos iš gamtinių dujų veiklos (perdavimo, skirstymo ir tiekimo).

Pajamų pokytį labiausiai įtakėjo padidėjusios tiekimo veiklos pajamos – nuo 777,8 mln. Lt iki 1.278,9 mln. Lt, arba 64,4%. Šį padidėjimą sąlygojo išaugusios dujų pardavimo kainos, įtakotos gamtinių dujų importo kainos augimo, kurį lėmė naftos ir jos produktų brangimas pasaulinėse rinkose. Tiekimo veiklos pajamos sudarė didžiąją pardavimo pajamų struktūros dalį – 82,2%.

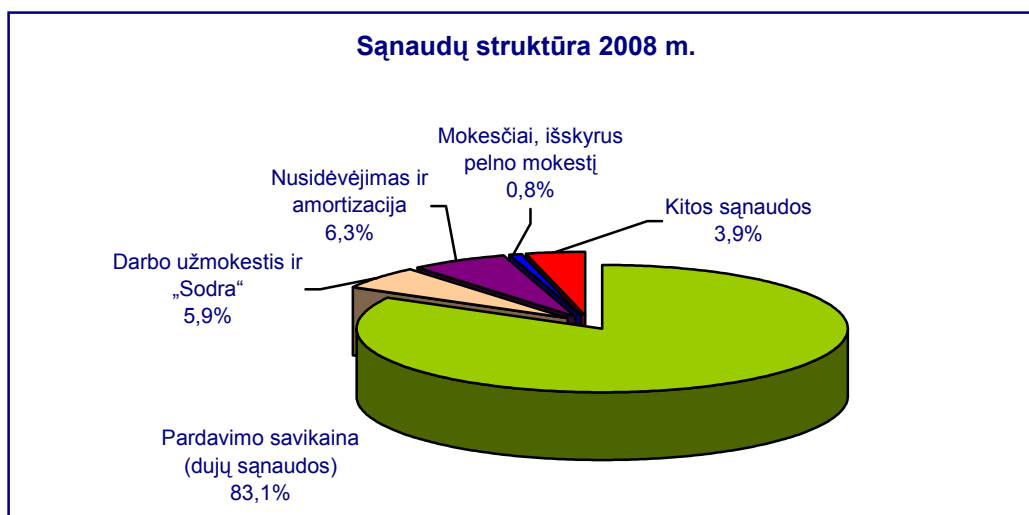
Pajamos iš dujų transportavimo, t. y. iš perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriaus veiklos, sudarė 17,5% ir, palyginti su 2007 m., augo 12,9% (nuo 240,8 mln. Lt iki 271,9 mln. Lt) dėl padidėjusių perdavimo ir skirstymo paslaugų vidutinių kainų.

2008 m. Grupės sąnaudos (pardavimo savikaina ir veiklos sąnaudos), palyginti su 2007 m., išaugo 64,7%, arba 586,7 mln. Lt ir sudarė 1.493,6 mln. Lt (2007 m. – 906,9 mln. Lt).

Ženklių sąnaudų augimą pagrindė išaugusi pardavimo savikaina, kuri padidėjo net 83,7% – nuo 675,6 mln. Lt iki 1.240,9 mln. Lt. Pardavimo savikaina augo dėl ypač ženkliai išaugusių gamtinių dujų įsigijimo kaštų, pardavimo savikainoje sudariusių 99,96%. Pardavimo savikaina 2008 m. sąnaudų struktūroje sudarė 83,1%.

Veiklos sąnaudos 2008 m. padidėjo 9,3% (21,4 mln. Lt) ir sudarė 252,7 mln. Lt (2007 m. – 231,3 mln. Lt). Pagrindinės šio pokyčio priežastys – darbo užmokesčio, įskaitant socialinį draudimą, sąnaudų augimas (12,4 mln. Lt) dėl darbo rinkoje vyravusių atlyginimų kilimo tendencijų, taip pat didesnės remonto ir techninės priežiūros darbų sąnaudos (4,2 mln. Lt) dėl didesnių šių darbų apimčių bei 2008 m. išaugusių darbų kainų.

Kita veikla

Kitos veiklos grynasis rezultatas 2008 m. sudarė 5,9 mln. Lt, 2007 m. – 7,3 mln. Lt. Rezultatas sumažėjo 1,4 mln. Lt (19,2%) pagrindė dėl gauto mažesnio pelno iš veikloje nenaudojamo ilgalaikio materialiojo turto perleidimo.

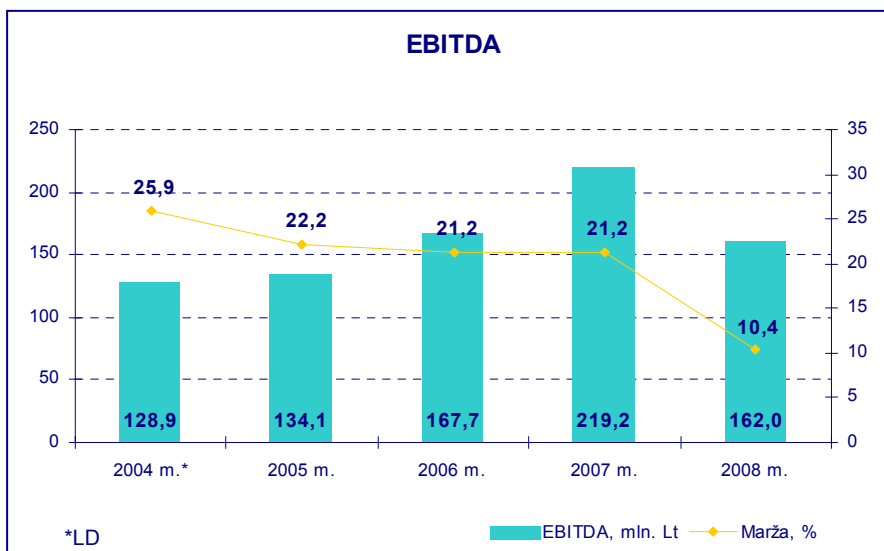
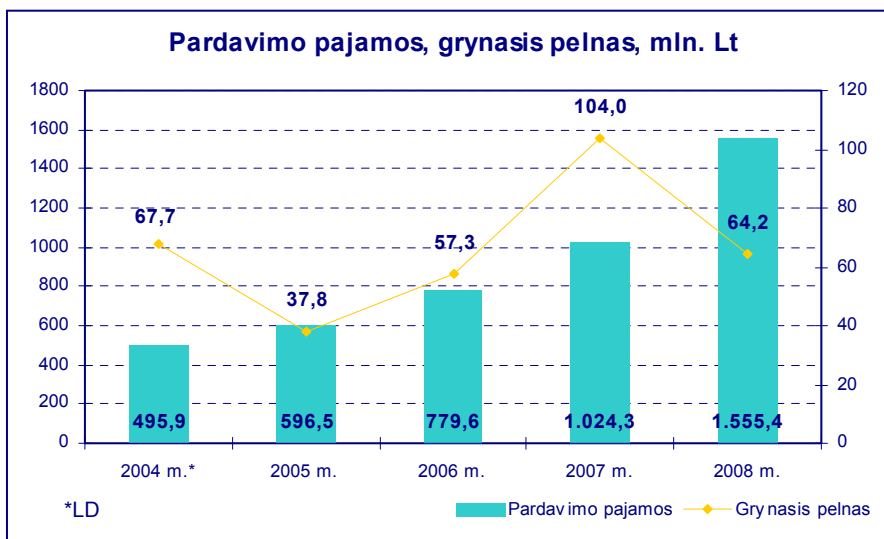
Finansinė ir investicinė veikla

Finansinės investicinės veiklos rezultatas 2008 m. ženkliai pagerėjo – išaugo nuo 0,7 mln. Lt iki 5,7 mln. Lt. Geresnis rezultatas pasiektas dėl efektyvaus trumpalaikio lėšų investavimo bei mažesnių palūkanų sąnaudų.

Veiklos rezultatai

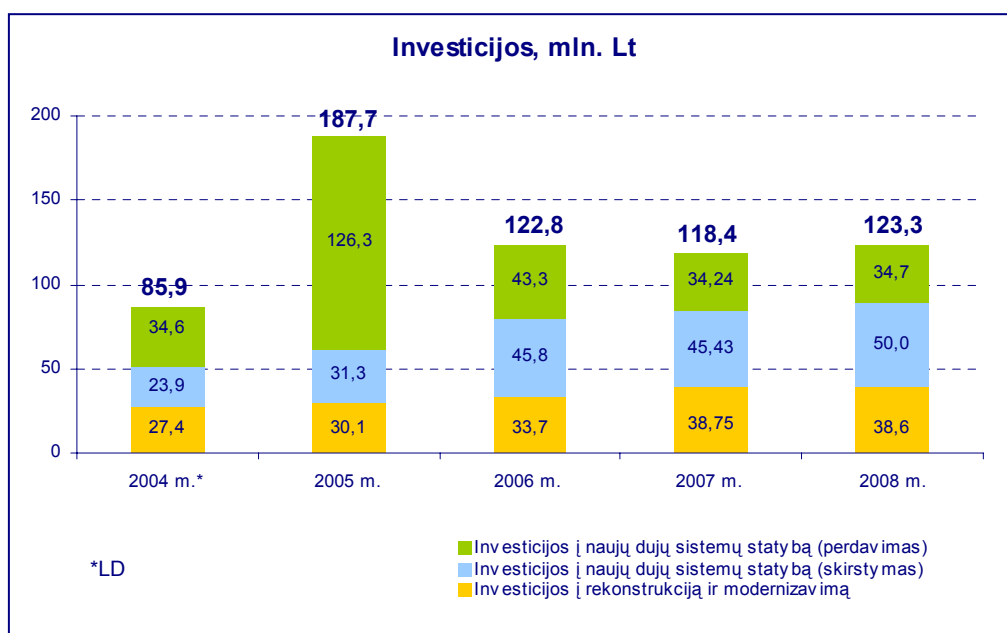
2008 m. Grupės pelnas iki mokesčių, palūkanų, nusidėvėjimo ir amortizacijos (EBITDA) sumažėjo 26,1% ir sudarė 162,0 mln. Lt (2007 m. – 219,2 mln. Lt). Pelnas prieš apmokestinimą sudarė 73,3 mln. Lt, t. y. 52,0 mln. Lt (41,5%) mažiau nei 2007 m. (125,3 mln. Lt). Grynasis pelnas sumažėjo 39,8 mln. Lt (38,3%) ir sudarė 64,2 mln. Lt (2007 m. – 104,0 mln. Lt). Pagrindinė pelno mažėjimo priežastis – blogesni tiekimo veiklos rezultatai. Tiekimo buitiniams vartotojams veikloje patirtas reikšmingas nuostolis dėl dujų pardavimo kainoje patvirtintos ženkliai mažesnės nei faktinė dujų importo kainos (buitinių vartotojų už gamtines dujas mokama kaina nuo 2008 m. balandžio mėnesio buvo daug mažesnė už faktinę dujų importo kainą). Tai sąlygoja esama teisinė bazė, kai, nepriklausomai nuo importo kainų pokyčių, kaina buitiniams vartotojams išlieka stabili visus metus.

2008 m. žemi pelningumo rodikliai sąlygoti veiklos reguliavimo: transportavimo ir tiekimo kainos yra reguliuojamos VKEKK.

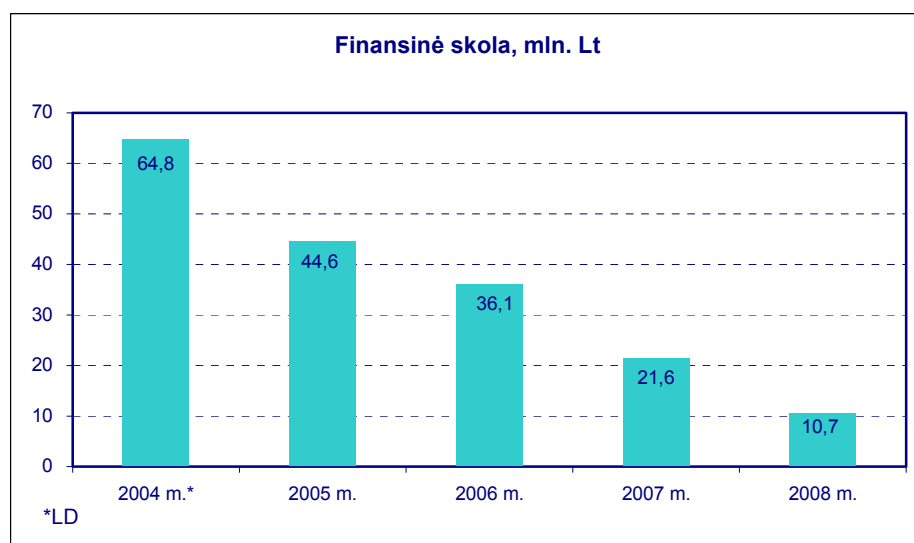
Investicijos

2008 m. Grupės investicijos, palyginti su ankstesniais metais, išaugo 4,9 mln. Lt (nuo 118,4 mln. Lt iki 123,3 mln. Lt), arba 4,1%.

Finansinė skola

Grupės finansinė skola per 2008 m. sumažėjo 10,9 mln. Lt (50,5%) ir laikotarpio pabaigoje sudarė 10,7 mln. Lt. Didžioji dalis investicijų finansuojama nuosavu kapitalu.

Balanso struktūra

Turtas

Grupės turto vertė 2008 m. padidėjo 70,3 mln. Lt (2,9%) – nuo 2.459,0 mln. Lt 2007 metais iki 2.529,3 mln. Lt 2008 metais.

Ilgalaikis turtas per 2008 m. padidėjo 28,4 mln. Lt ir metų pabaigoje sudarė 2.249,1 mln. Lt (88,9% viso turto). Šį pokytį sąlygojo didelės apimties investicijos į dujų perdavimo ir skirstymo sistemas (pradėti įgyvendinti stambūs investiciniai projektai, įtraukti į Nacionalinę energetikos strategiją). Didžiausią ilgalaikio turto dalį (87,1%) sudarė magistraliniai ir skirstomieji dujotiekiai bei jų įrenginiai.

Trumpalaikio turto vertė (280,2 mln. Lt) buvo 41,9 mln. Lt didesnė nei 2007 m. dėl gerokai išaugusių (42,5 mln. Lt) iš pirkėjų gautinų sumų, kurios sudarė didžiausią trumpalaikio turto dalį – 46,7%. Gautinų sumų augimą įtakojo 2008 m. didėjusios dujų pardavimo kainos.

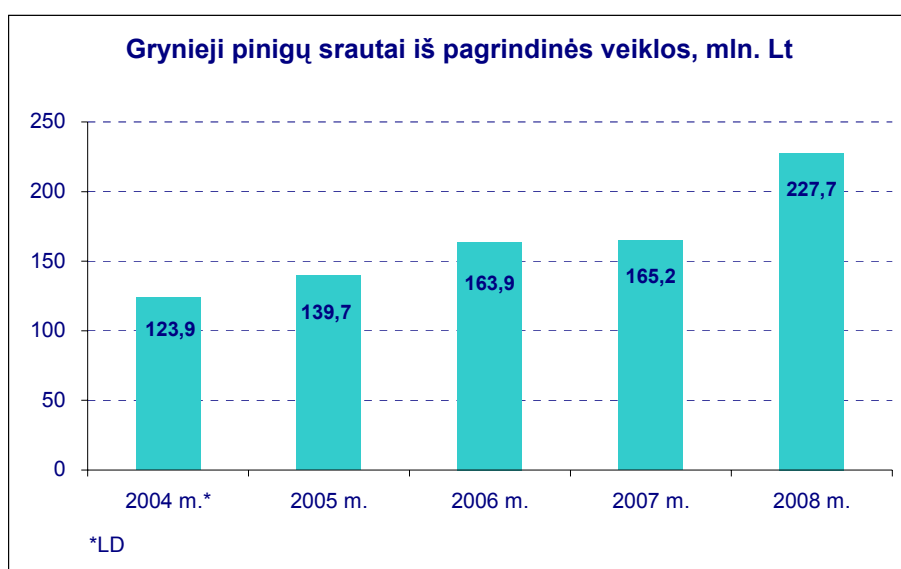
Nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai

2008 m. Grupės nuosavas kapitalas sumažėjo 2,5% (47,5 mln. Lt) – nuo 1.929,8 mln. Lt 2007 metais iki 1.882,3 mln. Lt 2008 metais. Esminis faktorius, įtakojęs šį sumažėjimą, – pasikeitus pelno mokesčio tarifui balanso nepaskirstytojo pelno straipsnyje atspindėtas nuostolis dėl atidėtojo pelno mokesčio perskaičiavimo (-61,7 mln. Lt).

Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai padidėjo 117,8 mln. Lt ir metų pabaigoje sudarė 647,0 mln. Lt. Pagrindinės įsipareigojimų didėjimo priežastys – didesnės per vienerius metus mokėtinos prekybos skolos bei dėl atidėtojo pelno mokesčio perskaičiavimo padidėjęs atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas, sudaręs reikšmingiausią dalį (37,5%) 2008 m. mokėtinų sumų ir įsipareigojimų struktūroje.

Pinigų srautai

Grupės grynieji pinigų srautai iš pagrindinės veiklos per 2008 m. padidėjo 62,5 mln. Lt (37,8%) ir sudarė 227,7 mln. Lt (2007 m. buvo 165,2 mln. Lt). Pagrindinė srautų didėjimo priežastis – sumažėjusios gamtinių dujų atsargos.

Daugiau informacijos apie Grupės finansinės veiklos rezultatus atskleista 2008 m. konsoliduotose ir Bendrovės finansinėse ataskaitose.

VEIKLOS PLANAI IR PROGNOZĖS

Atsižvelgiant į blogėjančią ekonominę situaciją Lietuvoje bei siekiant stabilizuoti augančias dujų transportavimo ir tiekimo kainas ypač didelis dėmesys 2009 m. bus skiriamas veiklos efektyvumo didinimui ir sąnaudų taupymui.

Planuojama, kad 2009 m., palyginti su 2008 m., LD perdavimo sistema Lietuvos vartotojams transportuojamų dujų kiekis sumažės ir sudarys apie 3 mlrd. m³ gamtinių dujų. Vartotojams Bendrovės parduodamų gamtinių dujų kiekis sieks 1,2 mlrd. m³, arba bus panašaus lygio kaip 2008 m. Per 2009 m. planuojama prijungti apie 5,4 tūkst. naujų vartotojų, tačiau šį skaičių dar gali pakoreguoti Lietuvos ekonominės situacijos pokyčiai. Bendrovės investicijos į naujų dujų sistemų statybą 2009 m. planuojamos didesnės nei 2008 m.

2009 m. bus tęsiami stambūs investicijų projektai. Bus tęsiamas naujos Jauniūnų dujų kompresorių stoties statybos projektas. Stotį, kurią įrengus atsiras galimybės padidinti

transportuojamus dujų kiekius vartotojams, padidinti dujų tiekimo saugumą bei patikimumą uždarius Ignalinos AE ir užtikrinti didesnę dujų tranzitą į RF Kaliningrado sritį numatoma pastatyti 2010 m.

2009 m. planuojama užbaigti magistralinio dujotiekio Šakiai–Kaliningradas (valstybinė siena su Rusijos Federacija) statybą ir Šakių dujų apskaitos stoties išplėtimo darbus.

Toliau tęsiami darbai, gerinantys ryšius su vartotojais, tobulinantys atsiskaitymo už dujas sistemas ir vartotojų informavimą. Nuo 2009 m. pradžios nebuitiniams vartotojams pasiūlyta nauja paslauga – elektroninių sąskaitų ir ataskaitų teikimas internetu. Nebuitiniai vartotojai, per metus suvartojantys iki 1 mln. m³ gamtinių dujų, nuo 2009 m. pradžios turi galimybę suvartotą jų kiekį deklaruoti elektroniniu būdu. Nuo 2009 m. vasario 1 d. visiems buitiniams vartotojams suteikta galimybė už suvartotas gamtines dujas atsiskaityti tiesioginio debeto būdu.

BENDROVĖS VALDYMAS

Verslo vizija

Bendrovės vizija – tapti geriausia energetikos sektoriaus kompanija.

Tai mes pasieksime:

- Būdami skaidria, patikima ir patrauklia vartotojams, socialiai atsakinga kompanija;
- Didindami kompanijos vertę;
- Pritraukdami, išlaikydami ir ugdydami geriausius darbuotojus;
- Optimizuodami kaštus, užtikrindami tinkamą investicijų grąžą;
- Plėsdami savo veiklą į naujus segmentus;
- Plėsdami savo infrastruktūrą (dujų sistemas);
- Užtikrindami aukštą IT, techninį ir technologinį lygį.

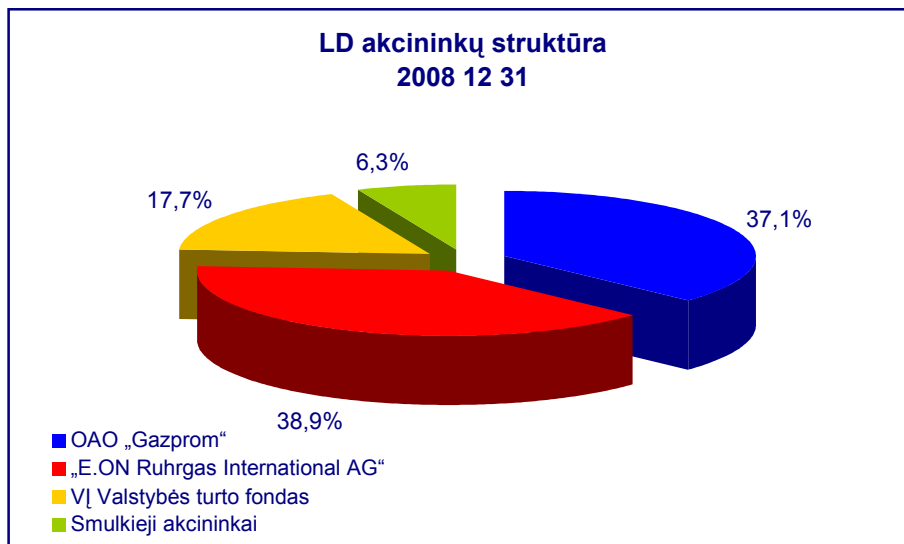
Informacija apie Valdymo kodekso laikymąsi

Bendrovė laikosi Valdymo kodekso reikalavimų.

Akcininkai ir akcijos

Bendrovės įstatinis kapitalas padalytas į 469.068.254 paprastas vardines vieno lito nominaliosios vertės akcijas. Visos akcijos yra pilnai apmokėtos. Per 2008 m. tiek nominalioji vienos akcijos vertė, tiek įstatinio kapitalo dydis, tiek akcininkų struktūra nesikeitė.

Akcininkas	Akcijų skaičius, vnt. / dalis įstatiniame kapitale, Lt	Suteikiamas balsų skaičius visuotiniame akcininkų susirinkime, %
„E.ON Ruhrgas International AG“	182.534.384	38,9%
OAO „Gazprom“	173.847.696	37,1%
VĮ Valstybės turto fondas	83.030.367	17,7%
Smulkieji akcininkai	29.655.807	6,3%
Iš viso	469.068.254	100,0%

Bendrovė savų akcijų nėra įsigijusi ir per 2008 m. jokių sandorių, susijusių su savų akcijų įsigijimu ar perleidimu, nesudarė.

2008 m. gruodžio 31 d. LD nuosavybės teise valdė 2.373 akcininkai.

Bendrovės akcininkai – „E.ON Ruhrgas International AG“, OAO „Gazprom“ ir VĮ Valstybės turto fondas – valdo Bendrovės kontrolinį akcijų paketą ir turi lemiamą balsą priimant sprendimus visuotiniame akcininkų susirinkime. Tarp minėtų stambiųjų akcininkų buvo sudaryta akcininkų sutartis, kurioje numatyti bendri akcininkų tikslai, susiję su Bendrovės veikla, infrastruktūros ir rinkos vystymu. Ši sutartis yra konfidenciali.

Bendrovės akcininkai – „E.ON Ruhrgas International AG“, OAO „Gazprom“ ir VĮ Valstybės turto fondas – neturi jokių apribojimų dėl akcijų paketo perleidimo, išskyrus tuos, kurie yra numatyti akcijų pirkimo – pardavimo (privatizavimo) sutartyse.

Bendrovės žiniomis, nėra jokių akcininkų tarpusavio susitarimų, dėl kurių gali būti ribojamas vertybinių popierių perleidimas ir (arba) balsavimo teisės, išskyrus tuos, kurie yra numatyti akcijų pirkimo – pardavimo (privatizavimo) ir akcininkų sutartyse.

Yra vienas reikšmingas susitarimas, kurio šalis yra emitentas ir kuris pasikeistų arba nutrūktų pasikeitus emitento kontrolei. Šis susitarimas yra konfidencialus.

Duomenys apie prekybą emitento vertybiniais popieriais reguliuojamose rinkose

Bendrovės akcijomis yra prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, jos yra listinguojamos vertybinių popierių biržoje NASDAQ OMX Vilnius. Nuo 2008 m. sausio 1 d. LD akcijos perkeltos iš Papildomojo į Oficialųjį prekybos sąrašą.

Pagrindiniai duomenys apie LD akcijas	
ISIN kodas	LT0000116220
Trumpinys	LDJ1L
Emisijos dydis (vnt.)	469.068.254

Prekybos Bendrovės akcijomis apyvarta 2008 m. sudarė 11,6 mln. Lt (2007 m. – 29,2 mln. Lt), sudarytais sandoriais perleista 5.547.372 (2007 m. – 7.754.250) vienetų akcijų.

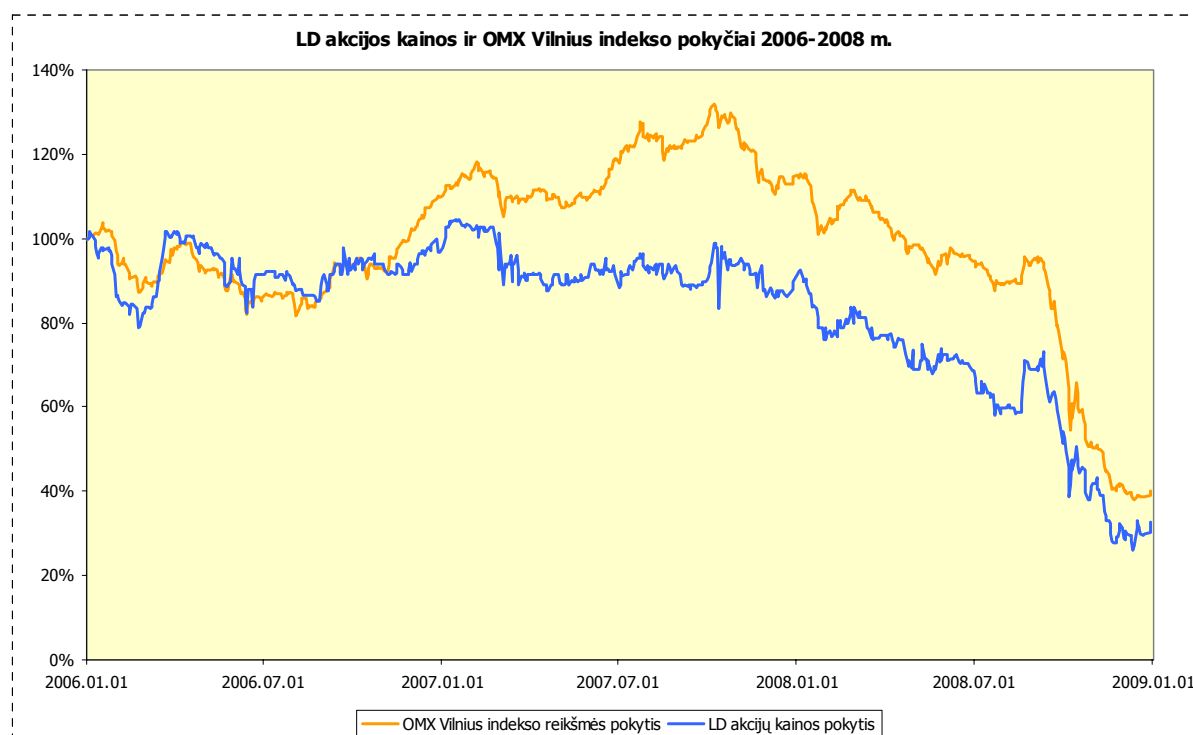
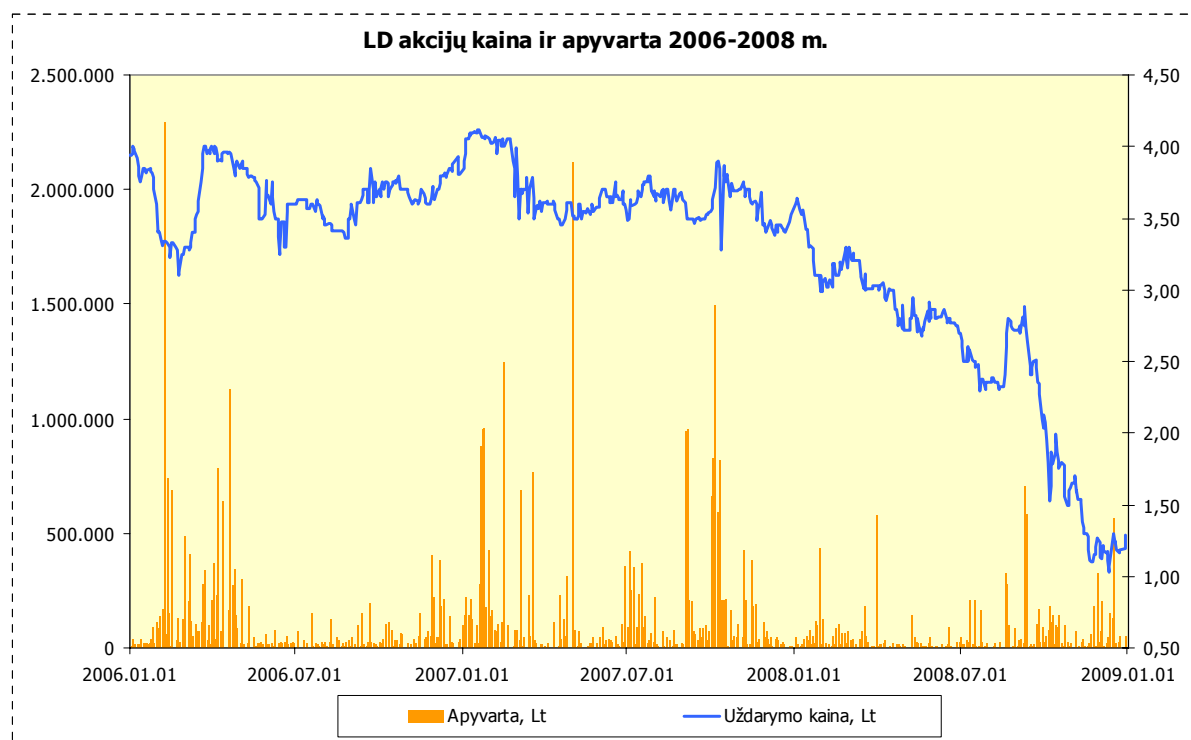
LD kapitalizacija 2008 m. gruodžio 31 d. sudarė 605,1 mln. Lt (2007 m. gruodžio 31 d.: 1.655,8 mln. Lt).

Baltijos šalių vertybinių popierių rinkos neišvengė nuosmukio, kuris susijęs su pasauline finansų ir akcijų rinkų krize. Per 2008 m. vertybinių popierių biržoje NASDAQ OMX Vilnius listinguojamų

bendrovių kapitalizacija sumažėjo 62,2%. Ne išimtis LD akcijos – jų rinkos vertė sumenko 63,5%.

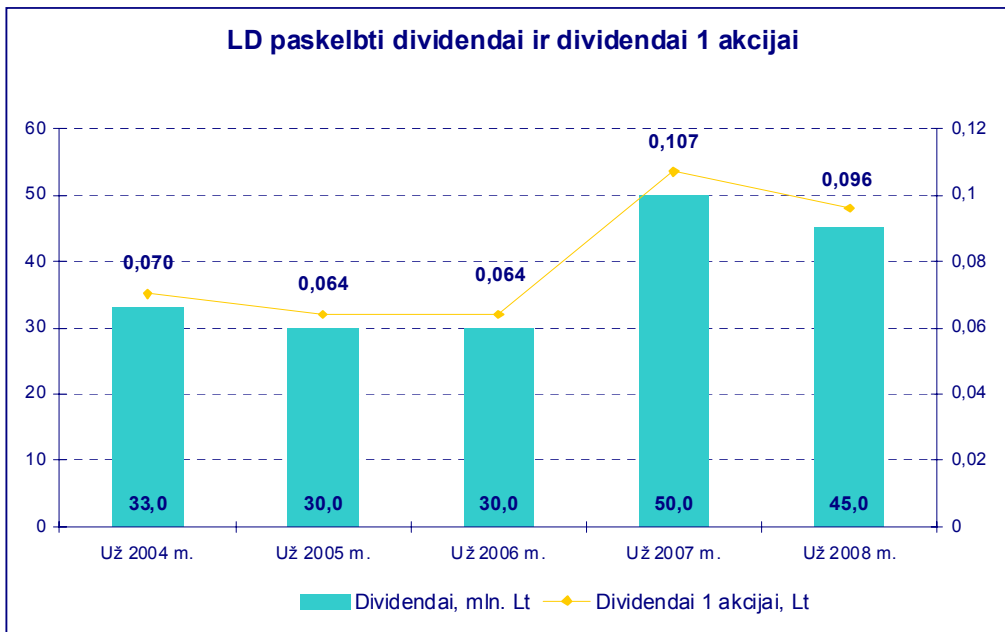
Akcijos kainos dinamika NASDAQ OMX Vilnius 2006-2008 m.

	Laikotarpis		
	2006 m.	2007 m.	2008 m.
Didžiausia akcijos kaina	4,02	4,12	3,65
Mažiausia akcijos kaina	3,10	3,28	1,01
Svertinė vidutinė akcijos kaina	3,58	3,76	2,08
Akcijos kaina laikotarpio pabaigai	3,81	3,53	1,29

Dividendai

Bendrovė laikosi nuoseklios dividendų mokėjimo politikos ir kasmet dalį uždirbto pelno skiria dividendams išmokėti. Už 2008 finansinių metų pasiektus rezultatus dividendams skirta 45,0 mln. Lt arba 9,6 ct už vieną akciją (už 2007 m.: 50,0 mln. Lt, arba 10,7 ct už vieną akciją).

Sutartys su vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkais

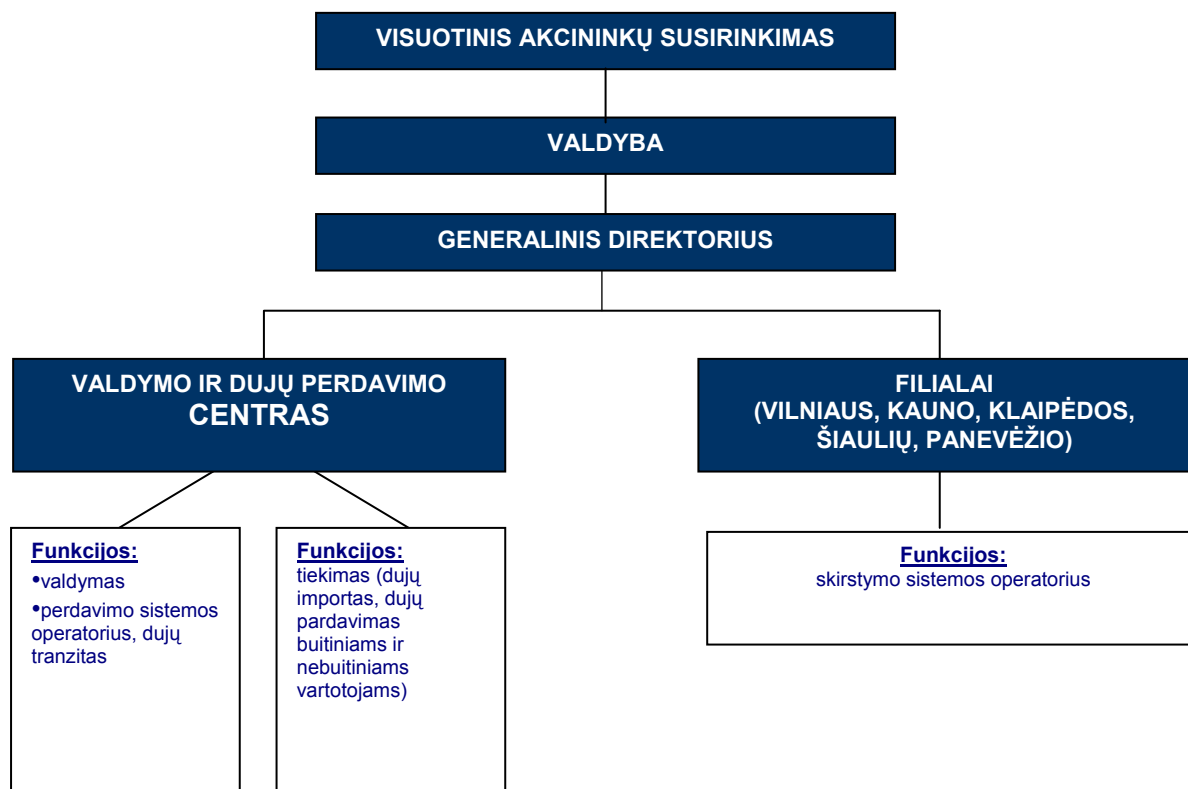
2003 m. lapkričio 26 d. LD sudarė sutartį su akcine bendrove finansų maklerio įmone „Finasta“ (buveinės adresas: Maironio g. 11, Vilnius, įmonės kodas 122570630, licencijos Nr. A087) dėl paslaugų teikimo. Šia sutartimi LD perdavė finansų maklerio įmonei „Finasta“ savo išleistų vertybinių popierių apskaitą ir asmeninių vertybinių popierių sąskaitų tvarkymą.

Bendrovės valdymas

Bendrovė yra vertikalčiai integruota įmonė. Ji savo veikloje vadovaujasi LR akcinių bendrovių įstatymu, LR vertybinių popierių įstatymu, Bendrovės įstatais ir kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais.

Nuo 2008 m. sausio 1 d. Bendrovė pakeitė organizacinę valdymo struktūrą pagal ES teisės aktų keliamus reikalavimus dėl įmonės perdavimo, skirstymo ir tiekimo veiklų funkcinio atskyrimo. Tai paskutinė Bendrovės reorganizacija, pareikalavusi santykinai nedaug sąnaudų. Tolesnis skaidymas būtų susijęs su ženkliais išlaidomis, kurias turės apmokėti dujų vartotojai.

Skirtinguose Lietuvos regionuose veikia penki Bendrovės gamtinių dujų skirstymo filialai – Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio.

Organizacinė valdymo struktūra

Bendrovės įstatuose numatyta, kad jie gali būti keičiami visuotinio akcininkų susirinkimo nutarimu, priimtu 2/3 visuotiniame akcininkų susirinkime dalyvaujančių akcininkų balsų dauguma.

2008 m. gegužės 14 d. Juridinių asmenų registre įregistruotuose Bendrovės įstatuose numatyti šie valdymo organai:

- valdyba,
- bendrovės vadovas – generalinis direktorius.

Įstatuose numatyta, kad Bendrovės valdybą sudaro 5 (penki) nariai, renkami trejų metų laikotarpiui LR akcinių bendrovių įstatymo numatyta tvarka. Valdybos nariai renka valdybos pirmininką. Valdybos pirmininkas ir jo pavaduotojas rotacijos principu renkami dvejų metų laikotarpiui. Valdybos nariai gali būti perrenkami kitai kadencijai.

Valdybos sudėtis nuo 2007 m. balandžio 18 d. iki 2008 m. balandžio 16 d.:

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Pareigos	Kadencijos pradžia, pabaiga
Valdybos nariai:			
1.	Stephan Kamphues	Valdybos pirmininkas	2007 m. balandžio 18 d. – 2008 m. balandžio 16 d.
2.	Dr. Valery Golubev	Valdybos pirmininko pavaduotojas	2007 m. balandžio 18 d. – 2010 m. balandžio 18 d.
3.	Dr. Eike Benke	Valdybos narys	2007 m. balandžio 18 d. – 2008 m. balandžio 16 d.
4.	Vladas Kazimieras Gagilas	“	2007 m. balandžio 18 d. – 2010 m. balandžio 18 d.
5.	Kirill Seleznev	“	2007 m. balandžio 18 d. – 2010 m. balandžio 18 d.

Valdybos sudėtis nuo 2008 m. balandžio 16 d.:

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Pareigos	Kadencijos pradžia, pabaiga
Valdybos nariai:			
1.	Dr. Achim Saul	Valdybos pirmininkas	2008 m. balandžio 16 d. – 2010 m. balandžio 18 d.
2.	Dr. Valery Golubev	Valdybos pirmininko pavaduotojas	2007 m. balandžio 18 d. – 2010 m. balandžio 18 d.
3.	Vladas Kazimieras Gagilas	Valdybos narys	2007 m. balandžio 18 d. – 2010 m. balandžio 18 d.
4.	Kirill Seleznev	“	2007 m. balandžio 18 d. – 2010 m. balandžio 18 d.
5.	Marcus A. Soehrich	“	2008 m. balandžio 16 d. – 2010 m. balandžio 18 d.

Valdybos nariams 2008 m. tantjemų išmokėta 79,0 tūkst. Lt, vidutiniškai vienam valdybos nariui – 15,8 tūkst. Lt. Kitos išmokos valdybos nariams sudarė 326,9 tūkst. Lt, vidutiniškai vienam valdybos nariui per metus – 65,4 tūkst. Lt.

Administracijos vadovybės kadencijos pradžios ir pabaigos duomenys:

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Pareigos	Kadencijos pradžia, pabaiga
Administracijos vadovybė			
1.	Viktoras Valentukevičius	Generalinis direktorius	2007 m. balandžio 19 d. – 2010 m. balandžio 18 d.
2.	Dr. Joachim Hockertz	Generalinio direktoriaus pavaduotojas – komercijos direktorius	Nuo 2002 m. liepos 1 d.
3.	Jonas Janulionis	Generalinio direktoriaus pavaduotojas – technikos direktorius	Nuo 2002 m. rugsėjo 13 d.
4.	Vladimir Obukhov	Generalinio direktoriaus pavaduotojas – dujų pirkimo direktorius	Nuo 2004 m. gegužės 3 d.
5.	Giedrė Glinskienė	Generalinio direktoriaus pavaduotoja – vyriausioji finansininkė (iki 2007 12 31 – vyriausioji finansininkė)	2007 m. balandžio 19 d. – 2010 m. balandžio 18 d.

Bendrovės administracijos vadovybei 2008 m. išmokos sudarė 2.018,1 tūkst. Lt, vidutiniškai vienam administracijos vadovybės darbuotojui – 403,6 tūkst. Lt.

Valdymo organų narių dalyvavimas įstatiniame kapitale:

Vardas, pavardė	Pareigos	Dalyvavimas emitento kapitale	
		Turima įstatinio kapitalo dalis, %	Turima balsų dalis, %
Valdyba (2008 m. gruodžio 31 d. duomenys)			
Dr. Achim Saul	Valdybos pirmininkas	–	–
Dr. Valery Golubev	Valdybos pirmininko pavaduotojas	–	–
Vladas Kazimieras Gagilas	Valdybos narys	–	–
Kirill Seleznev	“	–	–
Marcus A. Soehrich	“	–	–
Administracijos vadovybė (2008 m. gruodžio 31 d. duomenys)			
Viktoras Valentukevičius	Bendrovės vadovas – generalinis direktorius	0,003	0,003
Joachim Hockertz	Generalinio direktoriaus pavaduotojas – komercijos direktorius	0,006	0,006
Jonas Janulionis	Generalinio direktoriaus pavaduotojas – technikos direktorius	0,001	0,001
Vladimir Obukhov	Generalinio direktoriaus pavaduotojas – dujų pirkimo direktorius	–	–
Giedrė Glinskienė	Generalinio direktoriaus pavaduotoja – vyriausioji finansininkė	–	–

Dukterinė įmonė

LD valdo vieną 100% priklausančią dukterinę bendrovę – UAB „Palangos perlas“.

Pagrindiniai UAB „Palangos perlas“ duomenys

Įregistravimo data ir vieta: 1998 m. sausio 19 d., LR juridinių asmenų registras
 Įmonės kodas: 152681177
 Būstinės adresas: Gintaro g. 36, LT-00133 Palanga, Lietuva
 Telefonas: +370 460 52441
 Elektroninio pašto adresas: zydroji_liepsna@is.lt
 Interneto tinklalapis: www.zydrojiliepsna.lt

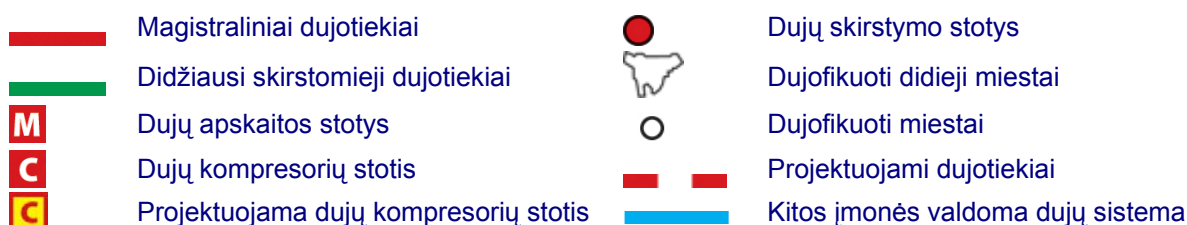
UAB „Palangos perlas“ įstatinis kapitalas 2008 m. nepakito, jį sudaro 9.703.763 paprastosios vardinės vieno lito nominaliosios vertės akcijos. Pagrindinės dukterinės įmonės veiklos sritys: viešbučių ir kitos apgyvendinimo bei maitinimo paslaugos, seminarų ir konferencijų organizavimas. Įmonėje 2008 m. vidutiniškai dirbo 29 darbuotojai (2007 m. – 30 darbuotojų).

2008 m. UAB „Palangos perlas“ uždirbo 0,3 mln. Lt grynojo pelno, 2007 m. – 0,2 mln. Lt.

Susijusių šalių sandoriai

Informacija pateikta 2008 m. konsoliduotosiose ir Bendrovės finansinėse ataskaitose.

Bendrovės gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo sistema

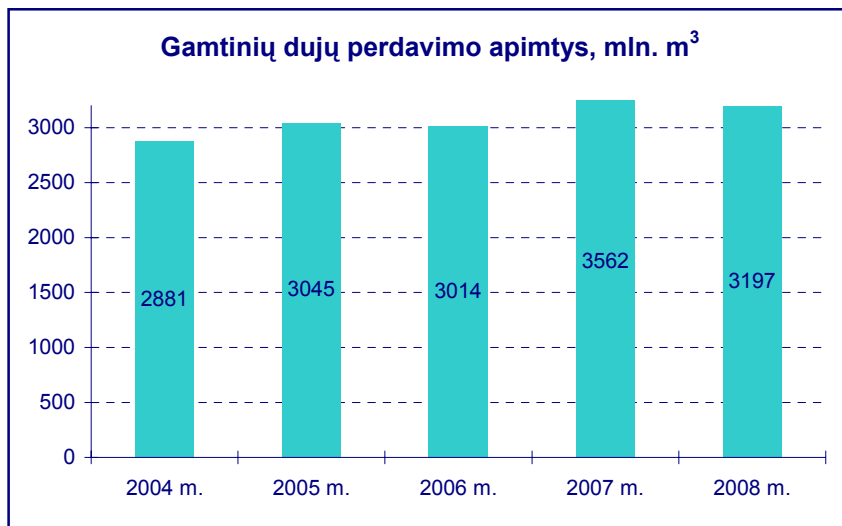
Pagrindinė Bendrovės vykdoma veikla:

- **Perdavimas** – dujų transportavimas tinklu, kurį daugiausia sudaro aukšto slėgio vamzdynai, išskyrus gavybos proceso vamzdynų tinklą ir aukšto slėgio vamzdynų dalį, daugiausiai naudojamą gamtinių dujų vietiniam paskirstymui, siekiant pristatyti jas vartotojams, išskyrus tiekimą.
- **Skirstymas** – dujų transportavimas skirstomuoju dujotiekiu, išskyrus tiekimą.
- **Tiekimas** – dujų pardavimas ir (ar) perpardavimas vartotojams bei jų patiekimas į sistemą.

Magistraliniai dujotiekiai	Skirstomieji dujotiekiai	Dujų skirstymo stotys	Dujų apskaitos stotys	Dujų kompresorių stotis
1,8 tūkst. km	7,9 tūkst. km	65	3	1

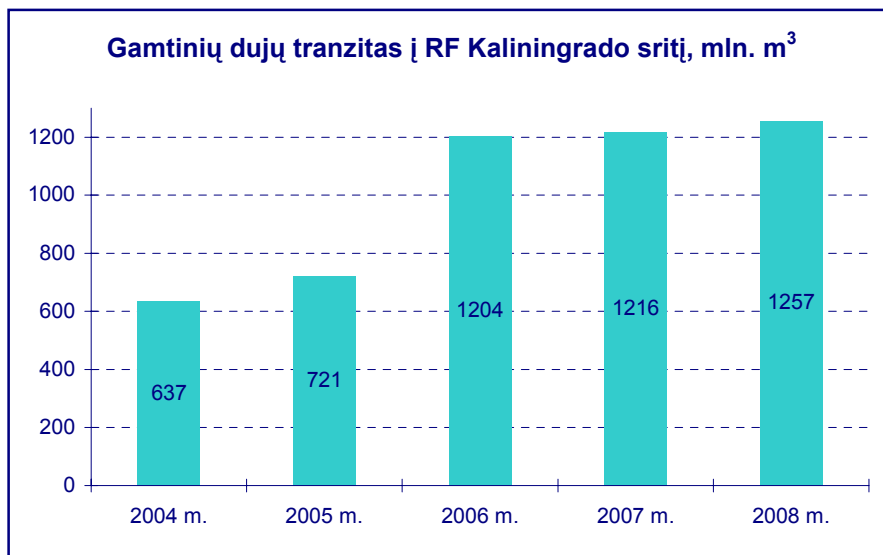
GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMAS

2008 m. gamtinių dujų perdavimo sistema transportuota 3.197,0 mln. m³ gamtinių dujų, iš jų 1.223,3 mln. m³ – LD vartotojams. 1.973,7 mln. m³ dujų transportuota vartotojams, perkantiems dujas iš kitų tiekėjų. Dujų perdavimo apimtys, palyginti su 2007 m. perduotu kiekiu, sumažėjo 10,2%, daugiausia dėl AB „Achema“ ir kitiems stambiams vartotojams transportuoto mažesnio gamtinių dujų kiekio.

Tranzitas

Tranzitu į RF Kaliningrado sritį 2008 m. transportuota 1.256,7 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginus su 2007 m., tranzito apimtys išaugo 3,4%.

Investicijos į perdavimo sistemą

2008 m. į naujų dujų perdavimo sistemų statybą investuota 34,7 mln. Lt. 2007 m. investicijos į perdavimo sistemų statybą sudarė 34,24 mln. Lt. Vykdyti tokie dideli projektai: projektuota nauja dujų kompresorių stotis Širvintų rajone Jauniūnuose, nutiesta magistralinio dujotiekio atšaka iki Rietavo miesto ir pastatyta Rietavo dujų skirstymo stotis (toliau – DSS) (1,8 mln. Lt). Dalis lėšų skirta magistralinio dujotiekio atkarpos nuo Šakių dujų apskaitos stoties (toliau – DAS) iki RF Kaliningrado srities statybos ir Šakių DAS išplėtimo projektavimo bei parengiamiesiems darbams.

Investicijos į perdavimo sistemos rekonstrukciją sudarė 14,5 mln. Lt, daugiausia lėšų skirta DSS rekonstrukcijai (9,0 mln. Lt). Vykdyti linijinės dalies, telemetrijos, SCADA, dujų kompresorių stoties įrangos bei matavimo priemonių atnaujinimo darbai.

Siekiant padidinti tiekimo saugumą ir patikimumą planuojama atlikti magistralinių dujotiekių vidaus diagnostiką specialiaisiais zondais. 2008 m. montuota įranga, reikalinga šiems darbams atlikti.

Perdavimo sistemos eksploatavimas

2008 m. perdavimo sistema buvo eksploatuojama laikantis teisės aktų reikalavimų, avarijų bei didesnių sutrikimų nebuvo. Siekiant užtikrinti magistralinių dujotiekių darbo patikimumą, efektyvumą ir saugumą buvo vykdomi suplanuoti remonto bei techninės priežiūros darbai.

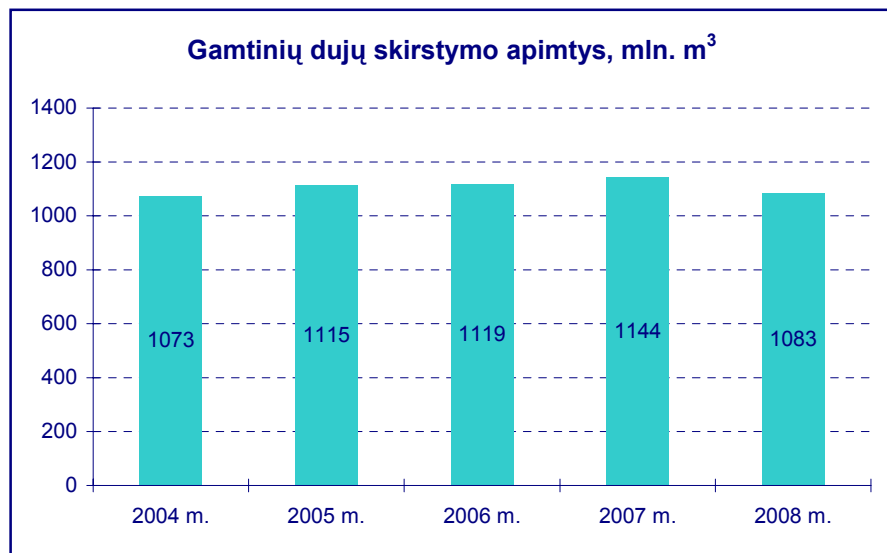
Magistralinių dujotiekių linijinėje dalyje buvo suremontuota dujotiekio Panevėžys–Šiauliai 50 km ilgio atkarpa. Remonto darbų metu du čiaupų mazgai pakeisti naujais, 17 antžeminių dujotiekio perėjų pakeistos į požemines, atlikti dujotiekio hidrauliniai bandymai ir išvalymas.

Parengtas dujotiekio Ivacevičiai–Vilnius–Ryga dalies remonto ir hidraulinių bandymų vykdymo techninis projektas, magistralinių dujotiekių linijinėje dalyje keisti ir remontuoti čiaupų mazgai.

Suplanuoti Panevėžio dujų kompresorių stoties ir dujų skirstymo stočių technologinės įrangos bei pastatų remonto darbai taip pat sėkmingai įvykdyti.

GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMAS

2008 m. Bendrovė gamtinių dujų skirstomaisiais dujotiekiais transportavo 1.082,7 mln. m³ gamtinių dujų, o tai 5,4% mažiau negu 2007 m.

Investicijos į skirstymo sistemą

Į naujų dujų skirstymo sistemų statybą investuota 50,0 mln. Lt, pastatyta 239,0 km skirstomųjų dujotiekių. 2007 m. buvo investuota 45,43 mln. Lt.

Svarbesni projektai, įvykdyti 2008 m., – skirstomojo dujotiekio iki Rietavo ir Rietavo mieste statyba (2,0 mln. Lt) ir skirstomasis dujotiekis iki Ramygalos (taip pat 2,0 mln. Lt investicija). Iš viso 2008 m. buvo prijungta 5,9 tūkst. naujų vartotojų.

2008 m. investicijos į skirstymo sistemos rekonstrukciją sudarė 8,3 mln. Lt. Investuota į skirstomųjų dujotiekių, dujų reguliavimo punktų atnaujinimą.

Skirstymo sistemos eksploatavimas

Bendrovė eksploatuoja 7,9 tūkst. km skirstomųjų dujotiekių. Bendrovė, kaip dujų sistemos savininkė, garantuoja tinkamą dujų sistemų techninę priežiūrą – laiku atliekamą dujotiekių sandarumo tikrinimą, sistemos apžiūrą ir techninį patikrinimą. Techninės priežiūros metu rasti trūkumai šalinami nedelsiant arba įtraukiami į formuojamas dujų sistemų remonto arba rekonstrukcijos programas, kuriomis vadovaujantis sutvarkoma dujų sistema. 2008 m. pagal minėtas programas buvo atliekami dujų reguliavimo punktų, vamzdynų, uždaramųjų įtaisų, įvadų ir kitų įrengimų remonto ir rekonstrukcijos darbai.

Dujotiekių išpirkimas

Vadovaudamasi LR gamtinių dujų įstatymu ir Ūkio ministerijos 2001 m. birželio 20 d. įsakymu patvirtinta tvarka, LD 2002 m. pradėjo vykdyti gamtinių dujų bendrojo naudojimo sistemų, priklausančių kitiems juridiniams ir fiziniams asmenims, išpirkimą. Per 2002-2008 m. LD išpirko 313 km vamzdynų už 5,0 mln. Lt. Vadovaujantis įsakymo nuostatomis, gamtinių dujų bendrojo naudojimo sistemų savininkai prašymus galėjo pateikti iki 2007 m. gruodžio 31 d. LD 2008 m. gruodžio 31 d. turi nepatenkintų prašymų išpirkti 115 km vamzdynų, kurių vertė LD apskaičiavimu sudarė apie 1 mln. Lt.

Išpirkdama dujotiekus Bendrovė siekia užtikrinti dujų sistemos vientisumą, eksploatavimo saugumą bei patikimumą ir tolesnį vystymą prijungiant naujus vartotojus.

GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMAS

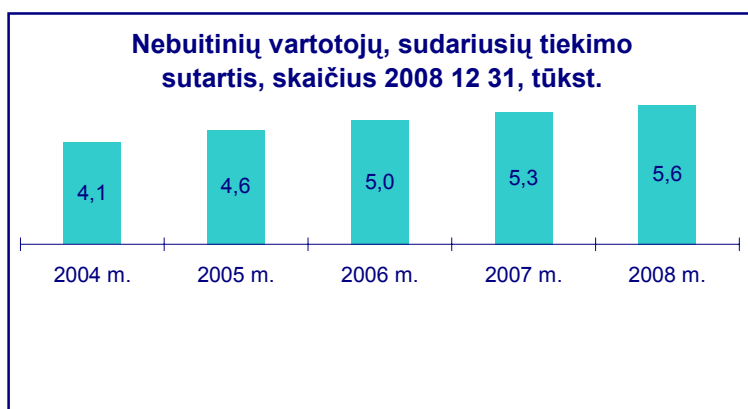
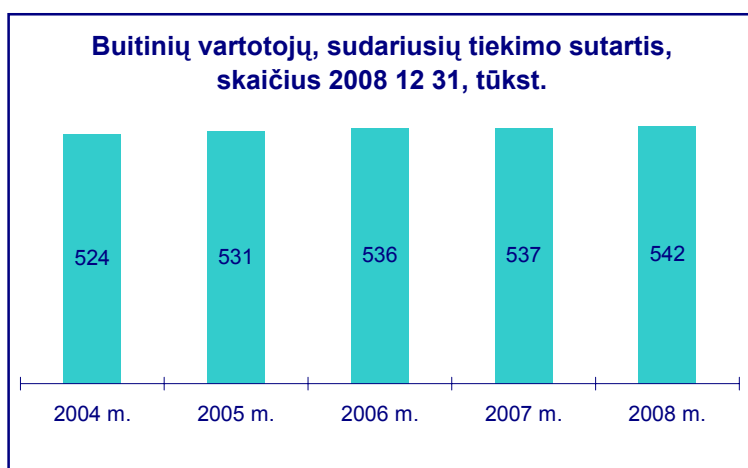
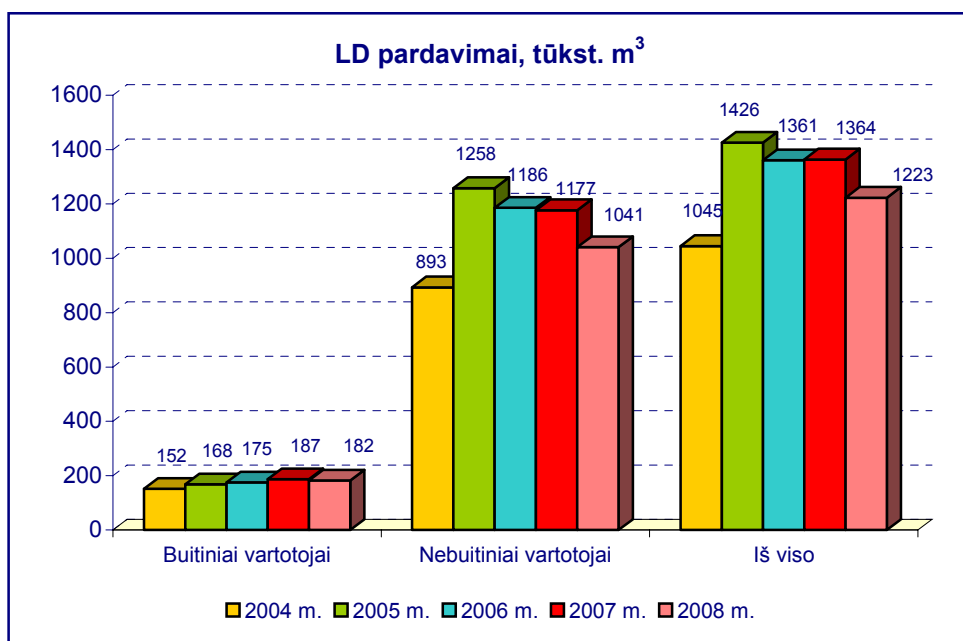
2008 m. LD gamtines dujas pirko iš OAO „Gazprom“ pagal ilgalaikę (iki 2015 m.) gamtinių dujų tiekimo sutartį.

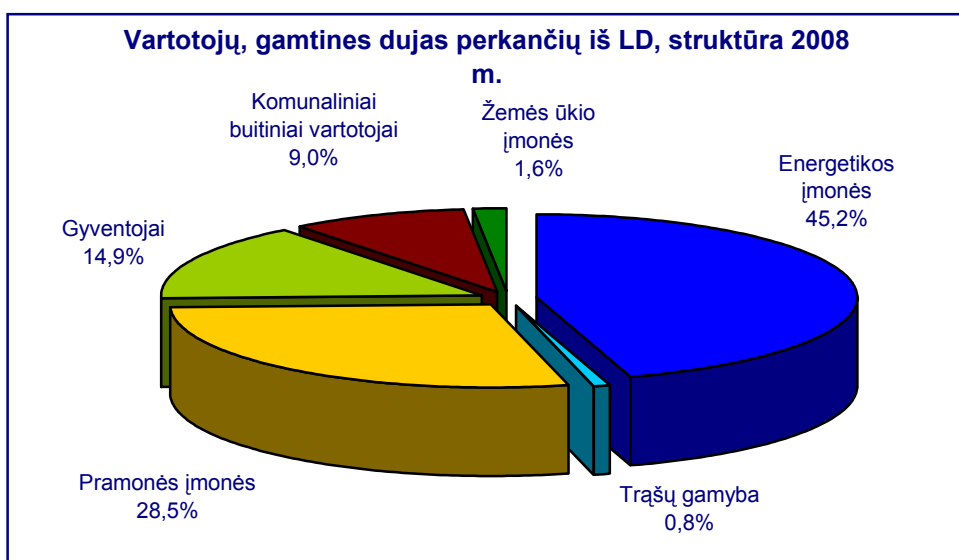
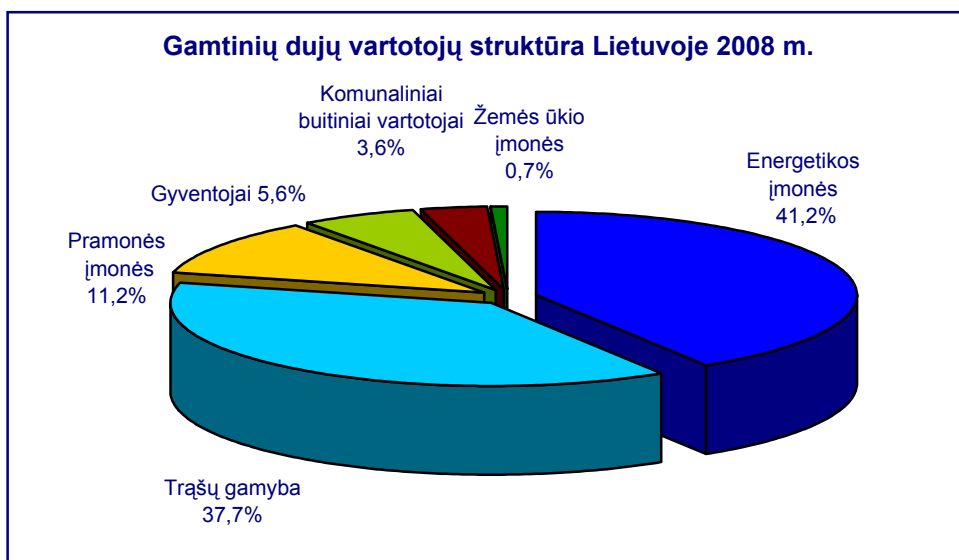
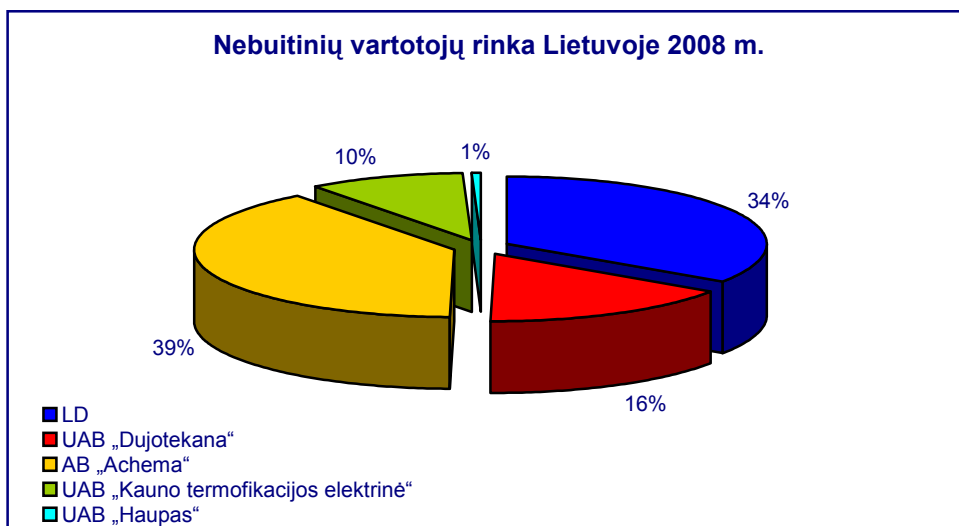
Vykdydama Nacionalinę energetikos strategiją, siekdama užtikrinti saugų ir nepertraukiamą tiekimą gamtinių dujų vartotojams, Bendrovė kaupė gamtinių dujų atsargas Inčiukalnio (Latvijos Respublika) dujų saugykloje. Detalūs saugumui užtikrinti reikalingi sukaupti dujų kiekiai ir kaupimo grafikas reglamentuoti LR Vyriausybės 2008 m. vasario 26 d. nutarime „Dėl gamtinių dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių aprašo patvirtinimo“.

Vartotojai

Gamtinių dujų vartotojai skirstomi į buitinius (fiziniai asmenys, perkantys dujas asmeniniams, savo šeimos ar namų ūkio poreikiams) ir nebutinius. Jau nuo 2007 m. liepos 1 d. visi gamtinių dujų vartotojai tapo laisvaisiais vartotojais ir turi teisę laisvai pasirinkti tiekimo įmonę, tačiau beveik 100% buitinių vartotojų tiekėju renkasi LD tuo parodydami lojalumą Bendrovei. Nebutinių vartotojų rinkoje LD užimama dalis sudaro 34%.

2008 m. LD patiekė vartotojams 1.223,3 mln. m³ gamtinių dujų: nebutiniams vartotojams patiekta 1.041,0 mln. m³ gamtinių dujų, buitiniams vartotojams – 182,3 mln. m³. 2007 m. tiekimo apimtys buvo 1.364,1 mln. m³ gamtinių dujų, arba 10,3% didesnės.

2008 m. Lietuvoje transportuojamų ir parduodamų dujų kiekiai, palyginti su 2007 m., mažėjo. Mažėjimą labiausiai nulėmė sulėtėjęs šalies ūkio augimas, antroje 2008 m. pusėje padidėjusios gamtinių dujų importo kainos bei šiltesni orai šildymo sezono metu.

APLINKOS APSAUGA

LD, būdama socialiai atsakinga įmonė, savo veikla siekia daryti kuo mažesnę neigiamą poveikį aplinkai.

Aplinkos apsaugos prioritetinės veiklos kryptys nesikeičia:

- *gamtos apsauga dujų objektų vietose* – gamybiniai objektai, vartotojams tiekiamos gamtinės dujos šildomos šiuolaikiniais aplinką minimaliai teršiančiais prietaisais;

- *gamybinis ir ekologinis saugumas statant ir eksploatuojant dujų objektus* – stengiamasi sumažinti neigiamą įtaką aplinkai;

- *ekologinio saugumo užtikrinimas dujų objektų vietose* – remontuojant, bandant dujų sistemas naudojamos pažangios technologijos, kad kuo mažiau teršalų patektų į aplinką. Bendrovėje įdiegtas priemonių kompleksas panaudotoms eksploatavimo medžiagoms, atliekoms bei nutekamiesiems vandenims surinkti ir utilizuoti. Personalo mokymo procese daug dėmesio skiriama ekologiniam švietimui.

Dėl Bendrovės diegiamų priemonių gerėja ekologinis saugumas, mažėja aplinkos tarša. Siekdama dar labiau tausoti gamtą, 2008 m. LD pradėjo rengti, o 2009 m. numato įdiegti Aplinkos apsaugos vadybos sistemą pagal ISO 14000 serijos standartų reikalavimus.

Kad mažiau būtų teršiama aplinka, toliau planingai buvo modernizuojamos dujų skirstymo stotys. 2008 m. pradėti naujos dujų kompresorių stoties Jauniūnuose projektavimo darbai. Naujoji stotis bus gerokai modernesnė, ekonomiškesnė ir ekologiškesnė už nuo 1974 m. veikiančią Panevėžio dujų kompresorių stotį.

LD veikloje Panevėžio dujų kompresorių stotis yra labiausiai tarši. Tarša priklauso nuo agregatų darbo laiko, jų apkrovimo, paleidimų skaičiaus ir kitų veiksnių. 2008 m. dujų kompresorių stotis veikė du kartus ilgiau negu 2007 m., todėl į atmosferą išleisti teršalai (CO ir NO_x) padidėjo beveik dvigubai.

Teršalas (tonomis)	2008 m.	2007 m.
CO	29,0	17,6
NO _x	13,8	7,9

Dėl dujų sistemos eksploatavimo specifikos ir darbų saugos reikalavimų vykdant darbus nedidelė dalis dujų iš sistemos patenka į atmosferą. Bendrovė, vykdydama savo veiklą, diegia priemones, kad šie kiekiai būtų minimalūs.

Apskaityti į aplinką išleistų gamtinių dujų kiekiai (mln. m ³)	
2008 m.	2007 m.
13,2	15,1

LD ir ateityje, modernizuodama dujų sistemas bei planuodama naujų įrenginių įsigijimą ir statybą, laikysis šiame skyriuje minėtų strateginių aplinkos apsaugos kryptių.

DARBUOTOJAI

Vidutinis Grupės darbuotojų skaičius

Metai	Vidutinis sąrašinis darbuotojų skaičius	Pokytis, palyginti su ankstesniais metais
2007 m.	1.813	-0,8%*
2008 m.	1.821	+0,4%**

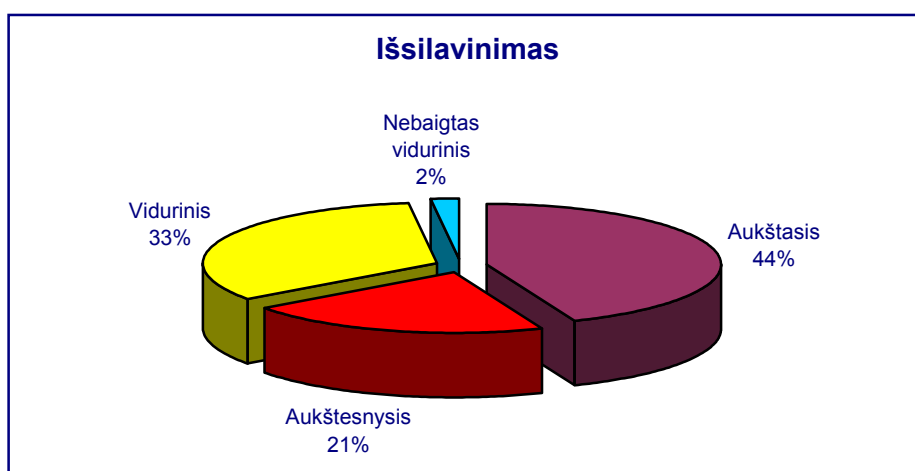
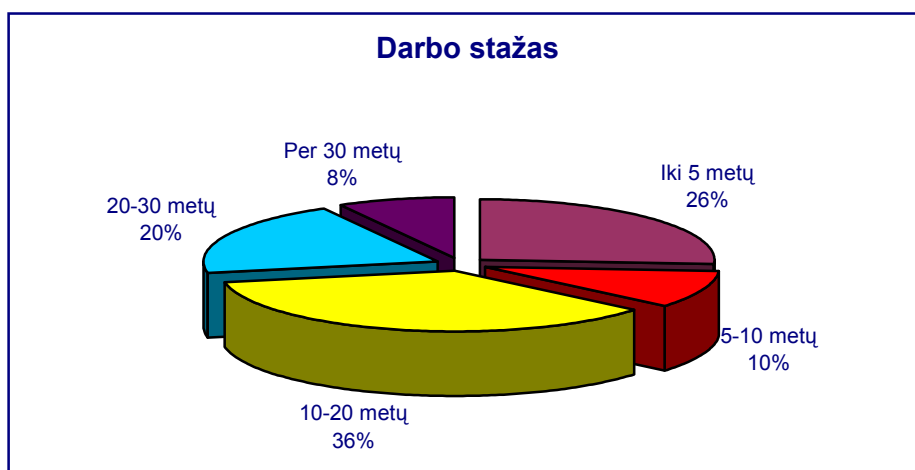
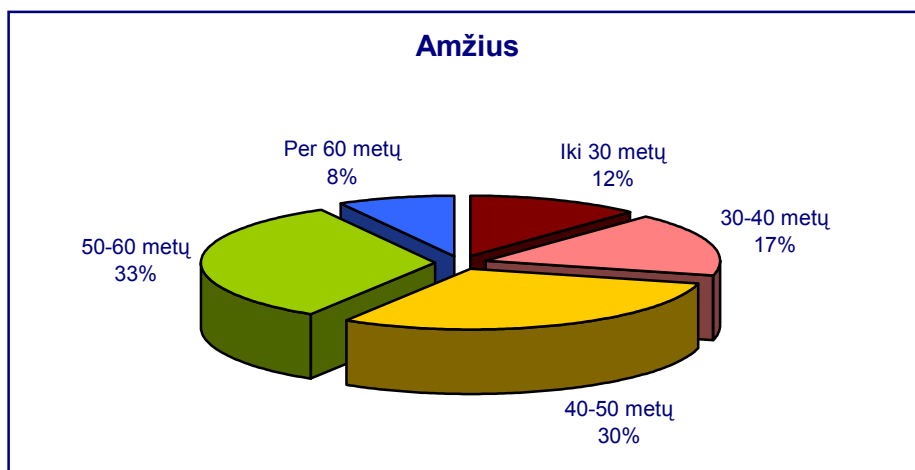
* Palyginti su 2006 m.

** Palyginti su 2007 m.

Darbuotojų kaita 2008 m. sudarė 8,7% (2007 m. – 9,5%).

Darbininkai Grupėje sudarė 39,4% visų dirbančiųjų (2007 m. – 40,7%). Vadovai, specialistai ir tarnautojai – 60,6% (2007 m. – 59,3%). Grupėje dirbo 66% vyrų ir 34% moterų.

Grupės darbuotojų vidutinis amžius buvo 45,2 metų (2007 m. – 46,5 metų), vidutinis darbo stažas – 12,2 metų (2007 m. – 15,3 metų). Darbuotojų su aukšuoju išsilavinimu skaičius padidėjo 6%.

Grupės vidutinis mėnesinis darbo užmokestis pagal darbuotojų grupes, Lt

Darbuotojai	Vidutinis sąrašinis darbuotojų skaičius, 2007 m.	Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis, Lt
Vadovai, specialistai ir tarnautojai	1.076	3.027
Darbininkai	737	1.934
Iš viso:	1.813	2.582
Darbuotojai	Vidutinis sąrašinis darbuotojų skaičius, 2008 m.	Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis, Lt
Vadovai, specialistai ir tarnautojai	1.104	3.469
Darbininkai	717	2.243
Iš viso:	1.821	2.986

Didelis dėmesys buvo skirtas darbuotojų mokymui ir kvalifikacijos kėlimui. Sėkmingai buvo panaudotos ES struktūrinių fondų paramos lėšos, kurios skirtos LD vidurinėsios grandies ir jos rezervo profesinės kompetencijos bei bendrųjų įgūdžių ugdymui.

Bendruosiuose mokymuose darbuotojai tobulino vadovavimo, projektų valdymo ir kitus bendruosius įgūdžius, gilino teisinės, buhalterinės, užsienio kalbų žinias, darbo kompiuteriu bei kitus įgūdžius, dalyvavo profesiniuose mokymuose.

Siekiant efektyviau įgyvendinti Bendrovės strategiją, pagrindinius tikslus, gerinti darbuotojų motyvaciją, karjeros planavimą, 2008 m. Bendrovėje įdiegta darbuotojų veiklos valdymo sistema. Atnaujinta Personalo valdymo politika, kurios paskirtis – nustatyti bendrą personalo valdymo sistemą bei vienodus personalo valdymo principus.

LD filialuose veikė profesinių sąjungų padaliniai, susivieniję į Lietuvos dujininkų profesinių sąjungų asociaciją. Bendrovės administracija ir profesinių sąjungų atstovai glaudžiai bendradarbiavo sprenddami aktualius darbuotojų socialinius, kultūros, sveikatingumo ir kitus klausimus, vyko reguliarūs vadovų ir profesinių sąjungų atstovų susitikimai.

2006 m. gruodžio 6 d. pasirašyta Bendrovės kolektyvinė sutartis galioja iki 2010 m. gegužės 20 d. Darbo sutartyse ir kolektyvinėje sutartyje nenustatyta ypatingų teisių ir pareigų, taikomų Bendrovės darbuotojams, – nustatytos įprastai praktikoje taikomos teisės ir pareigos.

Nors LD darbuotojams tenka dirbti daug pavojingų ir sudėtingų darbų, dėl nuolatinių prevencinių priemonių 2008 m. sunkių gamybinių traumų pavyko išvengti.

PRIKLAUSYMAS ASOCIJUOTOMS STRUKTŪROMS IR TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

Bendrovė yra šių organizacijų narė:

- Lietuvos dujų asociacija, LD generalinis direktorius Viktoras Valentukevičius šios asociacijos prezidentas nuo 2008 m. birželio 16 d. Interneto tinklalapis www.dua.lt.
- Asociacija „Eurogas“. Tai nevyriausybinių nepelno organizacija, jungianti Europos dujų kompanijas ir skatinanti jų bendradarbiavimą, taip pat sprendžianti Europos valstybių ir ES energetikos struktūrų kausimus, susijusius su dujų verslu, ir formuojanti viešąją nuomonę. LD jos narė nuo 2009 m. sausio 1 d. Organizacijos interneto tinklalapis www.eurogas.org.
- Baltijos jūros regiono magistralinių dujotiekių bendrovių asociacija „Baltic Gas“, interneto tinklalapis www.balticgas.org. Šios asociacijos narė – nuo 1999 m. Nuo 2006 m. LD atstovas yra šios asociacijos valdybos narys. „Baltic Gas“ – Baltijos jūros regiono bendrovių asociacija, Baltijos regione propaguojanti gamtines dujas, siekianti plėtoti integruotą šio kuro naudojimo rinką, mažinti gamtinių dujų verslui išskylančias nekomercinio pobūdžio kliūtis, pvz., susijusias su mokesčių politika ar pan.
- Vokietijos ir Baltijos šalių prekybos rūmai Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje, interneto tinklalapis www.ahk-balt.org.
- Stambiausių ir aktyviausių investuotojų į Lietuvos ekonomiką asociacija „Investors' Forum“, interneto tinklalapis www.investorsforum.lt.

Bendrovė nė vienos iš nurodytų asocijuotų struktūrų narių kapitale nedalyvauja.

Asociacijos „Baltic Gas“ bei Vokietijos ir Baltijos šalių prekybos rūmų narė „E.ON Ruhrgas International AG“ bei asociacijos „Baltic Gas“ narė OAO „Gazprom“ kiekviena atskirai turi daugiau kaip 5% Bendrovės akcijų.

2008 m. toliau vyko nuolatiniai trijų Baltijos valstybių dujų bendrovių – LD, „Latvijas Gaze A/S“ ir „Eesti Gaas AS“ – vadovų ir specialistų susitikimai sprendžiant bendrus Baltijos šalių regiono gamtinių dujų saugaus ir patikimo tiekimo uždavinius.

RĖMIMO PROGRAMOS

Siekdama skatinti visuomenės socialinės raidos ir gerovės plėtrą, LD kasmet remia daug visuomenei naudingų socialinės globos ir rūpybos, sveikatos apsaugos, kultūros paveldo išsaugojimo, meno bei sporto, švietimo ir mokslo sklaidos projektų. 2008 m. LD parėmė daugiau kaip 50 įvairių įstaigų, organizacijų ar jų projektų. Reikšmingiausi iš jų:

- parama neįgalių žmonių įstaigoms ir organizacijoms: VšĮ Mažoji gubija, Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“, Vilniaus J. Laužiko bendrojo lavinimo konsultacinis centras, Kauno aklųjų ir silpnaregių vaikų globos bendrija „Akių šviesa“, sporto klubas „Draugystė“;
- parama Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikoms ir Vilniaus gimdymo namams;
- parama Kuršių Nerijos nacionalinio parko direkcijai. Bendrovė ne tik suteikė finansinę paramą atsodinti išdegusias Smiltynės pušes, bet ir 400 LD darbuotojų kartu su savo šeimų nariais dalyvavo savanoriškoje akcijoje jas atsodinant. 2008 m. balandžio 12 d. LD darbuotojai pasodino 32 tūkst. pušaičių sodinukų;
- parama VšĮ Lietuvos institutas, Lietuvos dailės muziejui ir Lietuvos dailininkų sąjungai organizuojant įvairius Lietuvos kultūros renginius;
- parama organizuojant jau tradicinį tapusį XIII Pažaislio muzikos festivalį, kuris Lietuvoje tituluojamas ne tik ilgiausiu, didžiausiu, daugiausia klausytojų sulaukiančiu, bet ir demokratiškiausiu, kadangi koncertų tvarkaraštyje klausytojai gali rasti įvairių žanrų kūrinių. Parama VšĮ Mokslo tyros institutas, VšĮ J. Ivanauskaitės kūrybos paveldo centras, kad būtų pastatyta skulptūra, įamžinanti lietuvių rašytojos Jurgos Ivanauskaitės atminimą;
- parama VšĮ V. Alekno klubas Kauno Dariaus ir Girėno stadione organizuojant tarptautinę sporto šventę. Parama Lietuvos moterų asociacijai ir Lietuvos sporto draugijai „Žalgiris“;
- parama Vilniaus Gedimino technikos ir Kauno technologijos universitetams organizuojant karjeros dienas studentams. Parama Vilniaus universitetui įsigyjant Germanistikos studijų kabineto įrangą;
- parama vykdant projektus, kuriais siekiama mažinti verslo suvaržymus, biurokratiją ir korupciją, skatinama ugdyti pilietinę visuomenę.

SOCIALINĖ ATSAKOMYBĖ

Bendrovės valdoma dujų sistema Lietuvos vartotojus pasiekia beveik 100% viso šaliai reikalingo dujų kiekio. Gamtinės dujos jau pasiekė ne vieną atokiausią Lietuvos kampelį, gamtinių dujų vartotojais tampa vis daugiau įmonių, socialinės paskirties objektų. Šis kuras padeda plėtotis verslui rajoniniuose Lietuvos miestuose bei gyvenvietėse. Bendrovė nuosekliai didina investicijas, kad nedujofikuotų nedidelių miestų, gyvenviečių skaičius mažėtų.

Bendrovė, prekiaudama švariausiu iškastiniu kuru gamtinėmis dujomis, o taip pat perduodama bei skirstydama gamtines dujas prisideda prie švaresnės Lietuvos aplinkos. Bendrovė tiekia,

perduoda ir skirsto ekologišką kurą, kurio naudojimo plėtra mažina gamtos taršą. Tačiau tuo pačiu Bendrovė skatina taupiai ir racionaliai vartoti šį neatsinaujinantį gamtos išteklių.

Vykdydama atsakingą verslą Bendrovė akcentuoja aplinkosaugą, žmogaus teises ir įmonės darbuotojų teises, ekonomikos vystimosi skatinimą ir aktyvų dalyvavimą visuomenės gyvenime. Pirmiausia susikoncentravusi į aplinkosaugą ir įmonės personalo valdymo politiką, LD 2008 m. ėmėsi įgyvendinti du stambius projektus – pradėjo naujo aplinkosaugos standarto diegimo uždavinį ir inicijavo atnaujintos personalo politikos suformavimą.

Siekdama toliau atsakingai vykdyti savo verslą, Bendrovė šiuo metu koncentruojasi į įprastai vykdomų procesų peržiūrą, tam tikrų konkrečių sričių auditą. Tokiu būdu LD planuoja savo veiklą socialiai atsakingo verslo kryptimi.

AB „Lietuvos dujos“, kurios vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, valdymo kodekso laikymosi atskleidimo forma

Akcinė bendrovė „Lietuvos dujos“, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 21 straipsnio 3 dalimi ir Akcinės bendrovės „Vilniaus vertybinių popierių birža“ prekybos taisyklių 20.5. punktu, atskleidžia, kaip ji laikosi VVPB patvirtinto bendrovių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, valdymo kodekso ir konkrečių jo nuostatų.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP /NE /NEAKTUALU	KOMENTARAS
I principas: Pagrindinės nuostatos		
Pagrindinis bendrovės tikslas turėtų būti visų akcininkų interesų tenkinimas, užtikrinant nuolatinį akcininkų nuosavybės vertės didinimą.		
1.1. Bendrovė turėtų rengti ir viešai skelbti bendrovės plėtros strategiją ir tikslus, aiškiai deklaruodama, kaip ji planuoja veikti akcininkų interesais ir didinti akcininkų nuosavybę.	Taip	AB „Lietuvos dujos“ plėtros strategija ir tikslai yra apibrėžti vidaus dokumentuose pagal atskiras veiklos kryptis ir tikslus. Bendrovė atnaujina plėtros planus priklausomai nuo situacijos rinkoje bei reguliavimo aplinkos pokyčių.
1.2. Visų bendrovės organų veikla turėtų būti sukoncentruota į strateginių tikslų įgyvendinimą, atsižvelgiant į poreikį didinti akcininkų nuosavybę.	Taip	
1.3. Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų glaudžiai bendradarbiauti, siekdami kuo didesnės naudos bendrovei ir akcininkams.	Taip	Šią rekomendaciją įgyvendina valdyba ir vadovas. Stebėtojų taryba nesudaroma siekiant glaudesnio valdybos bei vadovo bendradarbiavimo, efektyvesnio bendrovės valdymo, greitesnio priimtų sprendimų įgyvendinimo bei betarpiškos atsakomybės.
1.4. Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos ne tik bendrovės akcininkų, bet ir kitų bendrovės veikloje dalyvaujančių ar su ta veikla susijusių asmenų (darbuotojų, kreditorių, tiekėjų, klientų, vietos bendruomenės) teisės ir interesai.	Taip	
II principas: Bendrovės valdymo sistema		
Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti strateginį vadovavimą bendrovei, efektyvią bendrovės valdymo organų priežiūrą, tinkamą pusiausvyrą ir funkcijų pasiskirstymą tarp bendrovės organų, akcininkų interesų apsaugą.		
2.1. Be Lietuvos Respublikos acinių bendrovių įstatyme numatytų privalomų organų – visuotinio akcininkų susirinkimo ir bendrovės vadovo, rekomenduojama bendrovėje sudaryti tiek kolegialų priežiūros organą, tiek kolegialų valdymo organą. Kolegialų priežiūros ir valdymo organų sudarymas užtikrina valdymo ir priežiūros funkcijų aiškų atskyrimą bendrovėje, bendrovės vadovo atskaitomybę bei kontrolę, o tai savo ruožtu sąlygoja efektyvesnį ir skaidresnį bendrovės valdymo procesą.	Taip	Bendrovės valdymo organai yra valdyba ir vadovas. Stebėtojų taryba bendrovėje nesudaroma. Bendrovės akcininkų nuomone, tai yra pakankamas ir efektyvus vadovo atliekamų funkcijų priežiūros būdas. Bendrovės valdymo organų kompetencijų padalinimas bei atsakomybė yra apibrėžtas bendrovės įstatuose, valdymo organų darbo reglamentuose bei vadovo darbo sutartyje.

2.2. Kolegialus valdymo organas yra atsakingas už strateginį vadovavimą bendrovei bei vykdo kitas esmines bendrovės valdymo funkcijas. Kolegialus priežiūros organas yra atsakingas už efektyvią bendrovės valdymo organų veiklos priežiūrą.	Taip	Dėl priežiūros organo prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 2.1.punkto
2.3. Jeigu bendrovė nusprendžia sudaryti tik vieną kolegialų organą, rekomenduojama, kad tai būtų priežiūros organas, t.y. stebėtojų taryba. Tokiu atveju stebėtojų taryba yra atsakinga už efektyvią bendrovės vadovo vykdomų funkcijų priežiūrą.	Taip	Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 2.1 punkto.
2.4. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus priežiūros organas turėtų būti sudaromas ir turėtų veikti III ir IV principuose išdėstyta tvarka. Jeigu bendrovė nuspręstų nesudaryti kolegialaus priežiūros organo, tačiau sudarytų kolegialų valdymo organą – valdybą, III ir IV principai turėtų būti taikomi valdybai, kiek tai neprieštarauja šio organo esmei ir paskirčiai. ¹	Taip	Dėl priežiūros organo prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 2.1 punkto.
2.5. Bendrovės valdymo ir priežiūros organus turėtų sudaryti toks valdybos narių (vykdomųjų direktorių) ir stebėtojų tarybos narių (direktorių konsultantų) skaičius, kad atskiras asmuo arba nedidelė asmenų grupė negalėtų dominuoti šiems organams priimant sprendimus. ²	Taip	Dėl priežiūros organo prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 2.1 punkto.
2.6. Direktorai konsultantai arba stebėtojų tarybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamais maksimaliais Lietuvos Respublikos teisės aktų leidžiamais intervalais, tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas ir pakankamai dažnas jų statuso pakartotinas patvirtinimas. Taip pat turėtų būti numatyta galimybė juos atleisti, tačiau ta procedūra neturėtų būti lengvesnė už vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario atleidimo procedūrą.	Ne	Dėl priežiūros organo prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 2.1 punkto.

¹ III ir IV principų nuostatos labiau pritaikytos tiems atvejams, kai visuotinis akcininkų susirinkimas renka stebėtojų tarybą, t.y. organą, kuris iš esmės sudaromas siekiant užtikrinti bendrovės valdybos ir vadovo priežiūrą bei atstovauti bendrovės akcininkams. Vis dėlto, jeigu bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma, bet sudaroma valdyba, daugelis III ir IV principuose pateiktų rekomendacijų tampa aktualios ir taikytinos valdybai. Tačiau pažymėtina, kad kai kurios rekomendacijos, kurios pagal savo esmę ir prigimtį yra susijusios išimtinai su stebėtojų taryba, neturėtų būti taikomos valdybai, kadangi šio organo paskirtis ir funkcijos pagal Akcinių bendrovių įstatymą (Žin., 2003, Nr. 123-5574) yra kitokios. Pavyzdžiui, kodekso 3.1 punktas dėl valdymo organų priežiūros valdybai taikytinas tiek, kiek tai susiję su bendrovės vadovo, bet ne pačios valdybos priežiūra; kodekso 4.1 punktas dėl rekomendacijų teikimo valdymo organams taikytinas tiek, kiek tai susiję su rekomendacijų teikimu bendrovės vadovui; kodekso 4.6 punktas dėl visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo nepriklausomumo nuo bendrovės valdymo organų taikytinas tiek, kiek tai susiję su nepriklausomumu nuo bendrovės vadovo.

² Vykdomojo direktoriaus ir direktoriaus konsultanto sąvokos vartojamos tais atvejais, kai bendrovėje sudaromas tik vienas kolegialus organas.

<p>2.7. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininku gali būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nepriklausomai ir nešališkai priežiūrai vykdyti. Kai bendrovėje nesudaroma stebėtojų taryba, bet sudaroma valdyba, rekomenduojama, kad bendrovės valdybos pirmininkas ir bendrovės vadovas nebūtų tas pats asmuo. Buvęs bendrovės vadovas neturėtų būti tuoj pat skiriamas į visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininko postą. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi priežiūros nešališkumui užtikrinti.</p>	<p>Taip</p>	
<p>III principas: Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka.</p> <p>Bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka turėtų užtikrinti bendrovės smulkiųjų akcininkų interesų atstovavimą, šio organo atskaitomybę akcininkams ir objektyvią bendrovės veiklos bei jos valdymo organų³ priežiūrą.</p>		
<p>3.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo (toliau šiame principo – kolegialus organas) sudarymo mechanizmas turėtų užtikrinti, kad bus vykdoma objektyvi ir nešališka bendrovės valdymo organų priežiūra, taip pat tinkamai atstovaujami smulkiųjų akcininkų interesai.</p>	<p>Taip</p>	
<p>3.2. Kandidatų į kolegialaus organo narius vardai, pavardės, informacija apie jų išsilavinimą, kvalifikaciją, profesinę patirtį, einamas pareigas, kitus svarbius profesinius išsipareigojimus ir potencialius interesų konfliktus turėtų būti atskleista bendrovės akcininkams dar prieš visuotinį akcininkų susirinkimą, paliekant akcininkams pakankamai laiko apsispręsti, už kurį kandidatą balsuoti. Taip pat turėtų būti atskleistos visos aplinkybės, galinčios paveikti kandidato nepriklausomumą (pavyzdinis jų sąrašas pateiktas 3.7 rekomendacijoje). Kolegialus organas turėtų būti informuojamas apie vėlesnius šiame punkte nurodytos informacijos pokyčius. Kolegialus organas kiekvienais metais turėtų kaupti šiame punkte nurodytus duomenis apie savo narius ir pateikti juos bendrovės metiniame pranešime.</p>	<p>Taip</p>	

³ Atkreiptinas dėmesys, kad tuo atveju, kai visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, ji, būdama valdymo organas, turėtų užtikrinti ne visų bendrovės valdymo organų, o tik vienasmenio valdymo organo – bendrovės vadovo – priežiūrą. Ši pastaba taikytina taip pat ir 3.1 punkto atžvilgiu.

<p>3.3. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo nari, turėtų būti nurodyta konkreti jo kompetencija, tiesiogiai susijusi su darbu kolegialiaame organe. Kad akcininkai ir investuotojai galėtų įvertinti, ar ši kompetencija ir toliau yra tinkama, kolegialus organas kiekviename bendrovės metiniame pranešime turėtų skelbti informaciją apie savo sudėtį ir apie konkrečią atskirų savo narių kompetenciją, tiesiogiai susijusią su jų darbu kolegialiaame organe.</p>	<p>Taip</p>	
<p>3.4. Siekiant išlaikyti tinkamą kolegialaus organo narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, kolegialus organas savo norimą sudėtį turėtų nustatyti atsižvelgdamas į bendrovės struktūrą ir veiklos pobūdį ir periodiškai tai vertinti. Kolegialus organas turėtų užtikrinti, kad jo nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti. Audito komiteto nariai, kaip visuma, turėtų turėti naujausių žinių ir atitinkamą patirtį listinguojamų bendrovių finansų ir apskaitos ir (arba) audito srityse.</p>	<p>Taip</p>	
<p>3.5. Visiems naujiems kolegialaus organo nariams turėtų būti siūloma individuali programa, skirta supažindinti su pareigomis, bendrovės organizacija bei veikla. Kolegialus organas turėtų atlikti metinį patikrinimą, kad būtų nustatytos sritys, kuriose jo nariams reikia atnaujinti savo įgūdžius ir žinias.</p>	<p>Taip</p>	
<p>3.6. Siekiant užtikrinti, kad visi su kolegialaus organo nariu susiję esminiai interesų konfliktai būtų sprendžiami tinkamai, į bendrovės kolegialų organą turėtų būti išrinktas pakankamas⁴ nepriklausomų⁵ narių skaičius.</p>	<p>Taip</p>	<p>Kaip numatyta 2004 m. kovo 24 d. akcininkų sutartyje, sudarytoje tarp VĮ Valstybės turto fondo, Rusijos OAO "Gazprom" ir Vokietijos kompanijos "Ruhrgas AG" (nuo 2004 m. liepos 1 d. pavadinimas pakeistas į E.ON Ruhrgas International AG) į valdybą po 2 savo kandidatus siūlo OAO "Gazprom" ir "Ruhrgas AG" ir vieną kandidatą siūlo VĮ Valstybės turto fondas. Keturi bendrovės valdybos nariai atitinka vieną arba du Kodekse nustatytus nepriklausomumo kriterijus.</p>

⁴ Kodekse nenustatytas konkretus kolegialaus organo nepriklausomų narių skaičius. Daugelyje užsienio valstybių kodeksų yra nustatytas tam tikras nepriklausomų narių, kurie turi sudaryti kolegialų organą, skaičius (pvz., ne mažiau kaip 1/3 arba 1/2 kolegialaus organo narių). Tačiau, atsižvelgiant į nepriklausomų narių kategorijos naujumą Lietuvoje, į galimus keblumus parenkant ir išrenkant nepriklausomus narius, kodekse įtvirtinta lankstesnė formuluotė ir bendrovėms leidžiama pačioms nuspręsti, koks nepriklausomų narių skaičius yra pakankamas. Be abejo, didesnis nepriklausomų narių skaičius kolegialiaame organe yra skatintinas ir bus laikomas tinkamesnio bendrovių valdymo pavyzdžiu.

⁵ Pažymėtina, kad kai kuriose bendrovėse dėl pernelyg mažo smulkiųjų akcininkų skaičiaus visų kolegialaus organo narių išrinkimą gali lemti stambiausio akcininko ar kelių didžiausių akcininkų balsai. Tačiau net ir pagrindinių bendrovės akcininkų išrinktas kolegialaus organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, jeigu jis atitinka kodekse įtvirtintus nepriklausomumo kriterijus.

<p>3.7. Kolegialaus organo narys turėtų būti laikomas nepriklausomu tik tais atvejais, kai jo nesaisto jokie verslo, giminystės arba kitokie ryšiai su bendrove, ją kontroliuojančiu akcininku arba jų administracija, dėl kurių kyla ar gali kilti interesų konfliktas ir kurie gali paveikti nario nuomonę. Kadangi visų atvejų, kada kolegialaus organo narys gali tapti priklausomas, išvardyti neįmanoma, be to, skirtingose bendrovėse santykiai arba aplinkybės, susijusios su nepriklausomumo nustatymu, gali skirtis, o geriausia šios problemos sprendimo praktika susiklostys laikui bėgant, tai kolegialaus organo nario nepriklausomumo įvertinimas turėtų būti grindžiamas santykių ir aplinkybių turiniu, o ne forma. Pagrindiniai kriterijai nustatant, ar kolegialaus organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, turėtų būti šie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jis negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir paskutinius penkerius metus neturi būti ėjęs tokių pareigų; 2) jis negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės darbuotojas ir paskutinius trejus metus neturi būti ėjęs tokių pareigų, išskyrus atvejus, kai kolegialaus organo narys nepriklauso vyresniajai vadovybei ir buvo išrinktas į kolegialų organą kaip darbuotojų atstovas; 3) jis neturi gauti arba nebūti gavęs reikšmingo papildomo atlyginimo iš bendrovės arba susijusios bendrovės, išskyrus užmokestį, gautą už kolegialaus organo nario pareigas. Tokiam papildomam atlyginimui priskiriamas ir dalyvavimas akcijų pasirinkimo sandoriuose arba kitokiose nuo veiklos rezultatų priklausančiose užmokesčio sistemose; jam nepriskiriamos pagal pensijų planą nustatytų kompensacijų išmokos (įskaitant atidėtas kompensacijas) už ankstesnį darbą bendrovėje (su sąlyga, kad tokia išmoka niekaip nesusijusi su vėlesnėmis pareigomis); 4) jis neturi būti kontroliuojantysis akcininkas arba neturi atstovauti tokiam akcininkui (kontrolė nustatoma pagal Tarybos direktyvos 83/349/EEB 1 straipsnio 1 dalį); 5) jis negali turėti ir per praėjusius metus neturi 	<p>Taip</p>	<p>Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 3.6 punkto.</p>
--	-------------	--

<p>būti turėjęs svarbių verslo ryšių su bendrove arba susijusia bendrove nei tiesiogiai, nei kaip turinčio tokius ryšius subjekto partneris, akcininkas, direktorius arba viršesnis darbuotojas. Turinčiu verslo ryšių laikytinas subjektas, kuris yra svarbus prekių tiekėjas arba paslaugų teikėjas (įskaitant finansines, teisines, patariamąsias ir konsultacines paslaugas), reikšmingas klientas ar organizacija, kuri gauna reikšmingas įmokas iš bendrovės arba jos grupės;</p> <p>6) jis negali būti ir per paskutinius trejus metus neturi būti buvęs bendrovės arba susijusios bendrovės dabartinės arba ankstesnės išorės audito įmonės partneriu arba darbuotoju;</p> <p>7) jis neturi būti vykdomuoju direktoriumi arba valdybos nariu kitoje bendrovėje, kurioje bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) yra direktorius konsultantas arba stebėtojų tarybos narys, taip pat jis negali turėti kitų reikšmingų ryšių su bendrovės vykdomaisiais direktoriais, kurie atsiranda jiems dalyvaujant kitų bendrovių arba organų veikloje;</p> <p>8) jis neturi būti ėjęs kolegialaus organo nario pareigų ilgiau kaip 12 metų;</p> <p>9) jis neturi būti vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba), arba 1–8 punkte nurodytų asmenų artimas šeimos narys. Artimu šeimos nariu laikytinas sutuoktinis (sugyventinis), vaikai ir tėvai.</p> <p>3.8. Nepriklausomumo sąvokos turinį iš esmės nustato pats kolegialus organas. Kolegialus organas gali nuspręsti, kad tam tikras jo narys, nors ir atitinka visus šiame kodekse nustatytus nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.</p>		<p>Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 3.6 punkto.</p>
---	--	--

<p>3.9. Turėtų būti atskleidžiama reikiama informacija apie išvadas, prie kurių priėjo kolegialus organas aiškindamasis, ar tam tikras jo narys gali būti laikomas nepriklausomu. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, bendrovė turėtų paskelbti, ar laiko jį nepriklausomu. Kai konkretus kolegialaus organo narys neatitinka vieno ar kelių šiame kodekse nustatytų nepriklausomumo vertinimo kriterijų, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl tą narį ji vis dėlto laiko nepriklausomu. Be to, bendrovė kiekviename savo metiniame pranešime turėtų paskelbti, kuriuos kolegialaus organo narius laiko nepriklausomais.</p>	<p>Ne</p>	<p>Bendrovė iki šiol Kodekse nurodytų nepriklausomumo kriterijų skelbimo praktikoje netaikė. (Žr. 3.6 punktą)</p>
<p>3.10. Kai vienas arba keli šiame kodekse nustatyti nepriklausomumo vertinimo kriterijai nebuvo tenkinami ištikus metus, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl konkretų kolegialaus organo narį laiko nepriklausomu. Kad būtų užtikrintas informacijos, pateikiamos dėl kolegialaus organo narių nepriklausomumo, tikslumas, bendrovė turėtų reikalauti, kad nepriklausomi nariai reguliariai patvirtintų savo nepriklausomumą.</p>	<p>Taip</p>	<p>Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 3.6 punkto.</p>
<p>3.11. Nepriklausomiems kolegialaus organo nariams už jų darbą ir dalyvavimą kolegialaus organo posėdžiuose gali būti atlyginama iš bendrovės lėšų⁶. Tokio atlyginimo dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>	<p>Taip</p>	
<p>IV principas: Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pareigos ir atsakomybė</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas tinkamai ir efektyviai funkcionuotų, o jam suteiktos teisės turėtų užtikrinti efektyvią bendrovės valdymo organų⁷ priežiūrą ir visų bendrovės akcininkų interesų apsaugą.</p>		
<p>4.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas (toliau šiame principo – kolegialus organas) turėtų užtikrinti bendrovės finansinės apskaitos ir kontrolės sistemos vientisumą bei skaidrumą. Kolegialus organas turėtų nuolat teikti rekomendacijas bendrovės valdymo organams ir prižiūrėti bei kontroliuoti jų veiklą valdant bendrovę.⁸</p>	<p>Taip</p>	

⁶ Pažymėtina, kad šiuo metu nėra iki galo aišku, kokia forma gali būti atlyginamas bendrovės stebėtojų tarybos ir (ar) valdybos narių darbas šiuose organuose. Akcinių bendrovių įstatymas (Žin., 2003, Nr. 123-5574) nustato, kad už veiklą stebėtojų taryboje/valdyboje jos nariams gali būti mokamos tanjemos Įstatymo 59 straipsnio nustatyta tvarka, t.y. iš bendrovės pelno. Ši formulė, skirtingai nuo iki 2004 m. sausio 1 d. galiojusio įstatymo redakcijos, nenustato, kad stebėtojų tarybos ir (ar) valdybos nariams gali būti atlyginama tik mokant tanjemas. Taigi Įstatymas lyg ir neužkerta kelio stebėtojų tarybos ir valdybos nariams už darbą mokėti ne tik tanjėmomis, bet ir kitais būdais, nors aiškiai tokios galimybės taip pat neįtvirtina.

⁷ Žr. 3 išnašą.

⁸ Žr. 3 išnašą. Jeigu visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, ji turėtų teikti rekomendacijas bendrovės vienasmeniam valdymo organui – vadovui.

<p>4.2. Kolegialaus organo nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir jų interesais, atsižvelgdami į darbuotojų interesus ir visuomenės gerovę. Nepriklausomi kolegialaus organo nariai turėtų: a) bet kokiomis sąlygomis išlaikyti savo analizės, sprendimų priėmimo ir veiksmų nepriklausomumą; b) nesiekti ir nepriimti jokių nepagrįstų lengvatų, kurios gali kompromituoti jų nepriklausomumą; c) aiškiai reikšti savo prieštaravimą tuo atveju, kai mano, kad kolegialaus organo sprendimas gali pakenkti bendrovei. Kai kolegialus organas yra priėmęs sprendimų, dėl kurių nepriklausomas narys turi rimtų abejonų, tokiu atveju šis narys turėtų padaryti atitinkamas išvadas. Jeigu nepriklausomas narys atsistatydintų, priežastis jis turėtų paaiškinti laiške kolegialiam organui arba audito komitetui ir, jei reikia, atitinkamam bendrovei nepriklausančiam organui (institucijai).</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės turimais duomenimis, visi valdybos nariai veikia gera valia bendrovės atžvilgiu, vadovaujasi bendrovės, o ne savo ar trečiųjų asmenų interesais, stengdamiesi išlaikyti savo nepriklausomumą priimant sprendimus.</p>
<p>4.3. Kolegialaus organo nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Kiekvienas kolegialaus organo narys turėtų įsipareigoti taip apriboti kitus savo profesinius įsipareigojimus (ypač direktoriaus pareigas kitose bendrovėse), kad jie netrukdytų tinkamai atlikti kolegialaus organo nario pareigas. Jeigu kolegialaus organo narys dalyvavo mažiau nei pusėje⁹ kolegialaus organo posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojami bendrovės akcininkai.</p>	<p>Taip</p>	
<p>4.4. Kai kolegialaus organo sprendimai gali skirtingai paveikti bendrovės akcininkus, kolegialus organas su visais akcininkais turėtų elgtis sąžiningai ir nešališkai. Jis turėtų užtikrinti, kad akcininkai būtų tinkamai informuojami apie bendrovės reikalus, jos strategiją, rizikos valdymą ir interesų konfliktų sprendimą. Bendrovėje turėtų būti aiškiai nustatytas kolegialaus organo narių vaidmuo jiems bendraujant su akcininkais ir įsipareigojant akcininkams.</p>	<p>Taip</p>	

⁹ Pažymėtina, kad bendrovės gali sugriežinti minėtą reikalavimą ir nustatyti, kad apie posėdžius prastai lankančių kolegialaus organo narį turi būti informuojami akcininkai (pavyzdžiui, tuo atveju, jeigu tas narys dalyvavo mažiau nei 2/3 ar 3/4 posėdžių). Tokios aktyvaus dalyvavimo kolegialaus organo posėdžiuose užtikrinimo priemonės yra skatintinos ir bus laikomos tinkamesnio bendrovių valdymo pavyzdžiu.

<p>4.5. Rekomenduojama, kad sandoriai (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus standartinėmis sąlygomis vykdant įprastinę bendrovės veiklą), sudaromi tarp bendrovės ir jos akcininkų, priežiūros ar valdymo organų narių, ar kitų bendrovės valdymui įtaką darančių ar galinčių daryti fizinių ar juridinių asmenų, būtų tvirtinami kolegialaus organo. Sprendimas dėl tokių sandorių tvirtinimo turėtų būti laikomas priimtu tik tuo atveju, kai už tokį sprendimą balsuoja dauguma nepriklausomų kolegialaus organo narių.</p>	<p>Taip</p>	
<p>4.6. Kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas priimdamas sprendimus, turinčius reikšmės bendrovės veiklai ir strategijai. Be kita ko, kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas nuo bendrovės valdymo organų¹⁰. Kolegialaus organo narių darbui ir sprendimams neturėtų daryti įtakos juos išrinkę asmenys. Bendrovė turėtų užtikrinti, kad kolegialus organas ir jo komitetai būtų aprūpinti pakankamais ištekliais (tarp jų ir finansiniais), reikalingais pareigoms atlikti, įskaitant teisę gauti – ypač iš bendrovės darbuotojų – visą reikiamą informaciją ir teisę kreiptis nepriklausomo profesionalaus patarimo į išorinius teisės, apskaitos ar kitokius specialistus kolegialaus organo ir jo komitetų kompetencijai priklausančiais klausimais.</p>	<p>Taip</p>	

¹⁰ Tuo atveju, kai visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, rekomendacija dėl jos nepriklausomumo nuo bendrovės valdymo organų taikytina tiek, kiek tai susiję su nepriklausomumu nuo bendrovės vadovo.

<p>4.7. Kolegialaus organo veikla turėtų būti organizuota taip, kad nepriklausomi kolegialaus organo nariai galėtų turėti didelę įtaką itin svarbiose srityse, kuriose interesų konfliktų galimybė yra ypač didelė. Tokiomis sritimis laikytini klausimai, susiję su bendrovės direktorių skyrimu, atlyginimo bendrovės direktoriams nustatymu ir bendrovės audito kontrole bei įvertinimu. Todėl tuo atveju, kai kolegialaus organo kompetencijai yra priskirti minėti klausimai, šiam organui rekomenduojama suformuoti skyrimo, atlyginimų ir audito komitetus. Bendrovės turėtų užtikrinti, kad skyrimo, atlyginimų ir audito komitetams priskirtos funkcijos būtų vykdomos, tačiau jos gali tas funkcijas sujungti ir sukurti mažiau nei tris komitetus. Tokiu atveju bendrovės turėtų išsamiai paaiškinti, kodėl jos pasirinko alternatyvų požiūrį ir kaip pasirinktas požiūris atitinka trims atskiriems komitetams nustatytus tikslus. Bendrovėse, kurių kolegialus organas turi nedaug narių, trims komitetams skirtas funkcijas gali atlikti pats kolegialus organas, jeigu jis atitinka komitetams keliamus sudėties reikalavimus ir jeigu šiuo klausimu atskleidžia atitinkamą informaciją. Tokiu atveju šio kodekso nuostatos, susijusios su kolegialaus organo komitetais (ypač dėl jų vaidmens, veiklos ir skaidrumo), turėtų būti taikomos, kai tinka, visam kolegialiam organui.</p>	<p>Taip</p>	<p>Ataskaitiniais metais komitetai nebuvo sudaryti, tačiau atskiras jų funkcijas vykdė valdyba: reguliariai vertino atskirų direktorių igūdžius, žinias bei patirtį; svarstė bendrą atlyginimų (įskaitant skatinimo) sistemų taikymo politiką; stebėjo bendrovės teikiamos finansinės informacijos vientisumą, ypatingą dėmesį skiriant bendrovės ir jos grupės naudojamų apskaitos metodų tinkamumui ir skaidrumui.</p> <p>Vadovaujantis Audito įstatymo nuostatomis 2009 m. planuojama sudaryti audito komitetą.</p>
<p>4.8. Pagrindinis komitetų tikslas – didinti kolegialaus organo darbo efektyvumą užtikrinant, kad sprendimai būtų priimami juos tinkamai apsvačius, ir padėti organizuoti darbą taip, kad kolegialaus organo sprendimams nedarytų įtakos esminiai interesų konfliktai. Komitetai turėtų teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su kolegialaus organo sprendimu, tačiau galutinį sprendimą priima pats kolegialus organas. Rekomendacija steigti komitetus nesiekama susiaurinti kolegialaus organo kompetencijos ar perkelti ją komitetams. Kolegialus organas išlieka visiškai atsakingas už savo kompetencijos ribose priimamus sprendimus.</p>	<p>Taip</p>	<p>Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 4.7 punkto.</p>
<p>4.9. Kolegialaus organo sukurti komitetai turėtų susidėti bent iš trijų narių. Bendrovėse, kuriose kolegialaus organo narių yra nedaug, išimties tvarka komitetai gali būti sudaryti tik iš dviejų narių. Kiekvieno komiteto narių daugumą turėtų sudaryti nepriklausomi kolegialaus organo nariai. Tuo atveju, kai bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma, atlyginimų ir audito komitetai turėtų būti sudaryti išimtinai iš direktorių konsultantų.</p>	<p>Ne</p>	<p>Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 4.7 punkto.</p>

<p>4.10. Kiekvieno įkurto komiteto įgaliojimus turėtų nustatyti pats kolegialus organas. Komitetai turėtų vykdyti savo pareigas laikydamiesi nustatytų įgaliojimų ir reguliariai informuoti kolegialų organą apie savo veiklą ir jos rezultatus. Kiekvieno komiteto įgaliojimai, apibrėžiantys jo vaidmenį ir nurodantys jo teises bei pareigas, turėtų būti paskelbti bent kartą per metus (kaip dalis informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūrą ir praktiką). Bendrovės taip pat kasmet savo metiniame pranešime turėtų skelbti esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis. Audito komitetas turėtų patvirtinti, kad jį tenkina audito proceso nepriklausomumas, ir trumpai aprašyti veiksmus, kurių buvo imtasi tam, kad prieiti tokios išvados.</p>	Ne	Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 4.9 punkto.
<p>4.11. Siekiant užtikrinti komitetų savarankiškumą ir objektyvumą, kolegialaus organo nariai, kurie nėra komiteto nariai, paprastai turėtų turėti teisę dalyvauti komiteto posėdžiuose tik komitetui pakvietus. Komitetas gali pakviesti arba reikalauti, kad posėdyje dalyvautų tam tikri darbuotojai arba ekspertai. Kiekvieno komiteto pirmininkui turėtų būti sudarytos sąlygos tiesiogiai palaikyti ryšius su akcininkais. Atvejus, kuriems esant tai turėtų būti daroma, reikėtų nurodyti komiteto veiklą reglamentuojančiose taisyklėse.</p>	Ne	Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 4.9 punkto.

<p>4.12. Skyrimo komitetas.</p> <p>4.12.1. Pagrindinės skyrimo komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <p>1) parinkti kandidatus į laisvas valdymo organų narių vietas ir rekomenduoti kolegialiam organui juos svarstyti. Skyrimo komitetas turėtų įvertinti įgūdžių, žinių ir patirties pusiausvyrą valdymo organe, parengti funkcijų ir sugebėjimų, kurių reikia konkrečiam postui, aprašą ir įvertinti įpareigojimui atlikti reikalingą laiką. Skyrimo komitetas taip pat gali vertinti bendrovės akcininkų pasiūlytus kandidatus į kolegialaus organo narius;</p> <p>2) reguliariai vertinti priežiūros ir valdymo organų struktūrą, dydį, sudėtį ir veiklą, teikti kolegialiam organui rekomendacijas, kaip siekti reikiamų pokyčių;</p> <p>3) reguliariai vertinti atskirų direktorių įgūdžius, žinias bei patirtį ir apie tai pranešti kolegialiam organui;</p> <p>4) reikiamą dėmesį skirti tęstinumo planavimui;</p> <p>5) peržiūrėti valdymo organų politiką dėl vyresniosios vadovybės rinkimo ir skyrimo.</p> <p>4.12.2. Skyrimo komitetas turėtų apsvarstyti kitų asmenų, įskaitant administraciją ir akcininkus, pateiktus pasiūlymus. Kai sprendžiami klausimai, susiję su vykdomaisiais direktoriais arba valdybos nariais (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir vyresniąja vadovybe, turėtų būti konsultuojamasi su bendrovės vadovu, suteikiant jam teisę teikti pasiūlymus Skyrimo komitetui.</p>	Ne	Bendrovėje nėra sudarytas Skyrimo komitetas. Tarp akcininkų yra sudaryta akcininkų sutartis ir skyrimai į valdymo organus yra vykdomi vadovaujantis šia sutartimi.
<p>4.13. Atlyginimų komitetas.</p> <p>4.13.1. Pagrindinės atlyginimų komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <p>1) teikti kolegialiam organui svarstyti pasiūlymus dėl valdymo organų narių ir vykdomųjų direktorių atlyginimų politikos. Tokia politika turėtų apimti visas atlyginimo formas, įskaitant fiksuotą atlyginimą, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemas, pensijų modelius ir išeitines išmokas. Pasiūlymai, susiję su nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemomis, turėtų būti pateikiami kartu su rekomendacijomis dėl su tuo susijusių tikslų ir įvertinimo kriterijų, kurių tikslas – tinkamai suderinti vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimą su bendrovės kolegialaus organo nustatytais ilgalaikiais akcininkų interesais ir tikslais;</p> <p>2) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl individualių atlyginimų vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams siekiant, kad jie atitiktų bendrovės atlyginimų politiką ir šių asmenų veiklos įvertinimą. Vykdydamas šią funkciją, komitetas turėtų būti gerai informuotas apie bendrą atlyginimą, kurį vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai gauna</p>	Ne	Bendrovėje nėra sudaromas Atlyginimų komitetas. Tarp akcininkų yra sudaryta akcininkų sutartis, kurios pagrindu yra priimami sprendimai dėl valdymo organų narių atlyginimų.

<p>iš kitų susijusių bendrovių;</p> <p>3) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl tinkamų sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais formų;</p> <p>4) padėti kolegialiam organui prižiūrėti, kaip bendrovė laikosi galiojančių nuostatų dėl informacijos, susijusios su atlyginimais, skelbimo (ypač dėl galiojančios atlyginimų politikos ir direktoriams skiriamo individualus atlyginimo);</p> <p>5) teikti vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams bendras rekomendacijas dėl vyresniosios vadovybės (kaip apibrėžta paties kolegialaus organo) atlyginimų dydžio ir struktūros, taip pat stebėti vyresniosios vadovybės atlyginimų dydį ir struktūrą, remiantis atitinkama informacija, kurią pateikia vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai.</p> <p>4.13.2. Tuo atveju, kai reikia spręsti skatinimo klausimą, susijusį su akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis su akcijomis susijusiomis skatinimo priemonėmis, kurios gali būti taikomos direktoriams arba kitiems darbuotojams, komitetas turėtų:</p> <p>1) apsvarstyti bendrą tokių skatinimo sistemų taikymo politiką, ypatingą dėmesį skirdamas skatinimui, susijusiam su akcijų pasirinkimo sandoriais, ir pateikti kolegialiam organui su tuo susijusius pasiūlymus;</p> <p>2) išnagrinėti informaciją, kuri pateikta šiuo klausimu bendrovės metiniame pranešime ir dokumentuose, skirtuose akcininkų susirinkimui;</p> <p>3) pateikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl pasirinkimo sandorių pasirašant akcijas arba pasirinkimo sandorių perkant akcijas alternatyvos apibrėžiant tokios alternatyvos suteikimo priežastis ir pasekmes.</p> <p>4.13.3. Atlyginimų komitetas, sprenddamas jo kompetencijai priskirtus klausimus, turėtų pasidomėti bent kolegialaus valdymo organo pirmininko ir (arba) bendrovės vadovo nuomone dėl kitų vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimų.</p>		
--	--	--

<p>4.14. Audito komitetas.</p> <p>4.14.1. Pagrindinės audito komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <p>1) stebėti bendrovės teikiamos finansinės informacijos vientisumą, ypatingą dėmesį skiriant bendrovės ir jos grupės naudojamų apskaitos metodų tinkamumui ir nuoseklumui (įskaitant bendrovių grupės finansinių atskaitomybių konsolidavimo kriterijus);</p> <p>2) mažiausiai kartą per metus peržiūrėti vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemas, siekiant užtikrinti, kad pagrindinės rizikos (įskaitant riziką, susijusią su galiojančių įstatymų ir taisyklių laikymusi) yra tinkamai nustatytos, valdomos ir apie jas atskleidžiama informacija;</p> <p>3) užtikrinti vidaus audito funkcijų veiksmingumą, be kita ko, teikiant rekomendacijas dėl vidaus audito padalinio vadovo parinkimo, skyrimo, pakartotinio skyrimo bei atleidimo ir dėl šio padalinio biudžeto, taip pat stebint, kaip bendrovės administracija reaguoja į šio padalinio išvadas ir rekomendacijas. Jei bendrovėje nėra vidaus audito funkcijos, komitetas poreikį turėti šią funkciją turėtų įvertinti bent kartą per metus;</p> <p>4) teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su išorės audito įmonės parinkimu, skyrimu, pakartotiniu skyrimu ir atleidimu (tai atlieka bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas) bei sutarties su audito įmone sąlygomis. Komitetas turėtų ištirti situacijas, dėl kurių audito įmonei ar auditoriui atsiranda pagrindas atsistatydinti, ir pateikti rekomendacijas dėl tokiu atveju būtinų veiksmų;</p> <p>5) stebėti išorės audito įmonės nepriklausomumą ir objektyvumą, ypač svarbu patikrinti, ar audito įmonė atsižvelgia į reikalavimus, susijusius su audito partnerių rotacija, taip pat būtina patikrinti atlyginimo, kurį bendrovė moka audito įmonei, dydį ir panašius dalykus. Siekiant užkirsti kelią esminiams interesų konfliktams, komitetas, remdamasis inter alia išorės audito įmonės skelbiamais duomenimis apie visus atlyginimus, kuriuos audito įmonei bei jos tinklui moka bendrovė ir jos grupė, turėtų nuolat prižiūrėti ne audito paslaugų pobūdį ir mastą. Komitetas, vadovaudamasis 2002 m. gegužės 16 d. Komisijos rekomendacijoje 2002/590/EB įtvirtintais principais ir gairėmis, turėtų nustatyti ir taikyti formalią politiką, apibrėžiančią ne audito paslaugų rūšis, kurių pirkimas iš audito įmonės yra: a) neleidžiamas; b) leidžiamas komitetui išnagrinėjus ir c) leidžiamas be kreipimosi į komitetą;</p> <p>6) tikrinti išorės audito proceso veiksmingumą ir administracijos reakciją į rekomendacijas, kurias audito įmonė pateikia laiške vadovybei.</p> <p>4.14.2. Visi komiteto nariai turėtų būti aprūpinti</p>	<p>Ne</p>	<p>Vadovaujantis Audito įstatymo nuostatomis audito komitetas planuojamas sudaryti 2009 m.</p>
---	-----------	--

<p>išsamia informacija, susijusia su specifiniais bendrovės apskaitos, finansiniais ir veiklos ypatumais. Bendrovės administracija turėtų informuoti audito komitetą apie svarbių ir neįprastų sandorių apskaitos būdus, kai apskaita gali būti vykdoma skirtingais būdais. Šiuo atveju ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas bendrovės veiklai ofšoriniuose centruose ir (ar) per specialios paskirties įmones (organizacijas) vykdomai veiklai bei tokios veiklos pateisinimui.</p> <p>4.14.3. Audito komitetas turėtų nuspręsti, ar jo posėdžiuose turi dalyvauti (jei taip, tai kada) kolegialaus valdymo organo pirmininkas, bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas (arba viršesni darbuotojai, atsakingi už finansus bei apskaitą), vidaus auditorius ir išorės auditorius. Komitetas turėtų turėti galimybę prireikus susitikti su atitinkamais asmenimis, nedalyvaujant vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams.</p> <p>4.14.4. Vidaus ir išorės auditoriams turėtų būti užtikrinti ne tik veiksmingi darbiniai santykiai su administracija, bet ir neribotos galimybės susisiekti su kolegialiu organu. Šiuo tikslu audito komitetas turėtų veikti kaip pagrindinė instancija ryšiams su vidaus ir išorės auditoriais palaikyti.</p> <p>4.14.5. Audito komitetas turėtų būti informuotas apie vidaus auditorių darbo programą ir gauti vidaus audito ataskaitas arba periodinę santrauką. Audito komitetas taip pat turėtų būti informuotas apie išorės auditorių darbo programą ir turėtų iš audito įmonės gauti ataskaitą, kurioje būtų aprašomi visi ryšiai tarp nepriklausomos audito įmonės ir bendrovės bei jos grupės. Komitetas turėtų laiku gauti informaciją apie visus su bendrovės auditu susijusius klausimus.</p> <p>4.14.6. Audito komitetas turėtų tikrinti, ar bendrovė laikosi galiojančių nuostatų, reglamentuojančių darbuotojų galimybę pateikti skundą arba anonimiškai pranešti apie įtarimus, kad bendrovėje daromi svarbūs pažeidimai (dažniausiai pranešama nepriklausomam kolegialaus organo nariui), ir turėtų užtikrinti, kad būtų nustatyta tvarka proporcingam ir nepriklausomam tokių klausimų tyrimui ir atitinkamiems tolesniems veiksams.</p> <p>4.14.7. Audito komitetas turėtų teikti kolegialiam organui savo veiklos ataskaitas bent kartą per šešis mėnesius, tuo metu, kai tvirtinamos metinės ir pusės metų ataskaitos.</p>		
--	--	--

<p>4.15. Kiekvienais metais kolegialus organas turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti kolegialaus organo struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupė vertinimą, taip pat kiekvieno kolegialaus organo nario ir komiteto kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar kolegialus organas pasiekė nustatytą veiklos tikslų. Kolegialus organas turėtų bent kartą per metus paskelbti (kaip dalį informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūras ir praktiką) atitinkamą informaciją apie savo vidinę organizaciją ir veiklos procedūras, taip pat nurodyti, kokius esminius pokyčius nulėmė kolegialaus organo atliktas savo veiklos įvertinimas.</p>	<p>Ne</p>	<p>Įmonės vidaus dokumentuose nėra numatytas atskiras valdybos veiklos vertinimas, nes to nereikalavo LR teisės aktai. Sprendimus dėl įmonės veiklos priima Bendrovės valdyba, kuri atsiskaito akcininkų susirinkimui.</p>
---	-----------	--

V principas: Bendrovės kolegialių organų darbo tvarka

Bendrovėje nustatyta kolegialių priežiūros ir valdymo organų darbo tvarka turėtų užtikrinti efektyvų šių organų darbą ir sprendimų priėmimą, skatinti aktyvų bendrovės organų bendradarbiavimą.

<p>5.1. Bendrovės kolegialiams priežiūros ir valdymo organams (šiuo principu sąvoka <i>kolegialūs organai</i> apima tiek kolegialius priežiūros, tiek valdymo organus) vadovauja šių organų pirmininkai. Kolegialaus organo pirmininkas yra atsakingas už kolegialaus organo posėdžių tinkamą sušaukimą. Pirmininkas turėtų užtikrinti tinkamą visų kolegialaus organo narių informavimą apie šaukiamą posėdį ir posėdžio darbotvarkę. Jis taip pat turėtų užtikrinti tinkamą vadovavimą kolegialaus organo posėdžiams bei tvarką ir darbingą atmosferą posėdžio metu.</p>	<p>Taip</p>	
<p>5.2. Bendrovės kolegialių organų posėdžius rekomenduojama rengti atitinkamu periodiškumu, pagal iš anksto patvirtintą grafiką. Kiekviena bendrovė pati sprendžia, koku periodiškumu šaukti kolegialių organų posėdžius, tačiau rekomenduojama juos rengti tokiu periodiškumu, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas esminių bendrovės valdymo klausimų sprendimas. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti šaukiami bent kartą per metų ketvirtį, o bendrovės valdybos posėdžiai – bent kartą per mėnesį.¹¹</p>	<p>Taip</p>	

¹¹ Rekomendacijoje įtvirtintas bendrovės kolegialių organų posėdžių periodiškumas taikytinas tais atvejais, kai bendrovėje sudaromi abu papildomi kolegialūs organai – stebėtojų taryba ir valdyba. Kai bendrovėje sudaromas tik vienas papildomas kolegialus organas, jo posėdžių periodiškumas gali būti toks, koks nustatytas stebėtojų tarybai, t.y. bent kartą per metų ketvirtį.

<p>5.3. Kolegialaus organo nariai apie šaukiamą posėdį turėtų būti informuojami iš anksto, kad turėtų pakankamai laiko tinkamai pasirengti posėdyje nagrinėjamų klausimų svarstymui ir galėtų vykti naudinga diskusija, po kurios būtų priimami tinkami sprendimai. Kartu su pranešimu apie šaukiamą posėdį kolegialaus organo nariams turėtų būti pateikta visa reikalinga, su posėdžio darbotvarke susijusi medžiaga. Darbotvarkė posėdžio metu neturėtų būti keičiama ar papildoma, išskyrus atvejus, kai posėdyje dalyvauja visi kolegialaus organo nariai arba kai neatidėliotinai reikia spręsti svarbius bendrovei klausimus.</p>	<p>Taip</p>	
<p>5.4. Siekiant koordinuoti bendrovės kolegialių organų darbą bei užtikrinti efektyvų sprendimų priėmimo procesą, bendrovės kolegialių priežiūros ir valdymo organų pirmininkai turėtų tarpusavyje derinti šaukiamų posėdžių datas, jų darbotvarkes, glaudžiai bendradarbiauti spręsdami kitus su bendrovės valdymu susijusius klausimus. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti atviri bendrovės valdybos nariams, ypač tais atvejais, kai posėdyje svarstomi klausimai, susiję su valdybos narių atšaukimu, atsakomybe, atlyginimo nustatymu.</p>	<p>Neaktualu</p>	<p>Bendrovėje nėra stebėtojų tarybos.</p>
<p>VI principas: Nešališkas akcininkų traktavimas ir akcininkų teisės</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti nešališką visų akcininkų, įskaitant smulkiuosius bei užsieniečius, traktavimą. Bendrovės valdymo sistema turėtų apsaugoti akcininkų teises.</p>		
<p>6.1. Rekomenduojama, kad bendrovės kapitalą sudarytų tik tokios akcijos, kurios jų turėtojams suteikia vienodas balsavimo, nuosavybės, dividendų ir kitas teises.</p>	<p>Taip</p>	
<p>6.2. Rekomenduojama sudaryti investuotojams sąlygas iš anksto, t.y. prieš perkant akcijas, susipažinti su išleidžiamų naujų ar jau išleistų akcijų suteikiamomis teisėmis.</p>	<p>Taip</p>	

6.3. Bendrovei ir jos akcininkams svarbūs sandoriai, tokie kaip bendrovės turto perleidimas, investavimas, įkeitimas ar kitoks apsunkinimas, turėtų gauti visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimą ¹² . Visiems akcininkams turėtų būti sudarytos vienodos galimybės susipažinti ir dalyvauti priimant bendrovei svarbius sprendimus, įskaitant paminėtų sandorių tvirtinimą.	Ne	Pagal Lietuvos Respublikos Akcinių bendrovių įstatymą ir bendrovės įstatus svarbūs sandoriai yra tvirtinami Valdybos.
6.4. Visuotinių akcininkų susirinkimų sušaukimo ir vedimo procedūros turėtų sudaryti akcininkams lygias galimybes dalyvauti susirinkime ir neturėtų pažeisti akcininkų teisių bei interesų. Pasirinkta visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas neturėtų užkirsti kelio aktyviam akcininkų dalyvavimui susirinkime. Visiems bendrovės akcininkams dar iki visuotinio akcininkų susirinkimo turėtų būti suteikta galimybė užduoti bendrovės priežiūros ir valdymo organų nariams klausimus, susijusius su visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarke, ir gauti atsakymus į juos.	Taip	
6.5. Rekomenduojama visuotiniam akcininkų susirinkimui parengtus dokumentus, įskaitant susirinkimo sprendimų projektus, iš anksto paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje. ¹³ Visuotinio akcininkų susirinkimo protokolą po jo pasirašymo ir (ar) priimtus sprendimus taip pat rekomenduojama paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje. Siekiant užtikrinti užsieniečių teisę susipažinti su informacija, esant galimybei, šioje rekomendacijoje paminėti dokumentai turėtų būti skelbiami ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Bendrovės interneto tinklalapyje viešai prieinamai gali būti skelbiama ne visa dokumentų apimtis, jei jų viešas paskelbimas galėtų pakenkti bendrovei arba būtų atskleistos bendrovės komercinės paslaptys.	Taip	
6.6. Akcininkams turėtų būti sudarytos galimybės balsuoti akcininkų susirinkime asmeniškai jame dalyvaujant arba nedalyvaujant. Akcininkams neturėtų būti daroma jokių kliūčių balsuoti iš anksto raštu, užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį.	Taip	

¹² Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas (Žin., 2003, Nr. 123-5574) nebepriskiria visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencijai sprendimų dėl ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, investavimo, perleidimo, nuomos, įkeitimo, išsigijimo ir pan. priėmimo. Tačiau svarbūs, esminiai bendrovės veiklai sandoriai turėtų būti apsvarstomi visuotiniame akcininkų susirinkime ir gauti jo pritarimą. To nedraudžia ir Akcinių bendrovių įstatymas. Tačiau siekiant neapsunkinti bendrovės veiklos ir išvengti nepagrįstai dažno sandorių svarstymo susirinkime, bendrovės gali pačios nusistatyti svarbių sandorių kriterijus, pagal kuriuos būtų atrenkami sandoriai, reikalingi susirinkimo pritarimo. Nustatydamos svarbių sandorių kriterijus, bendrovės gali vadovautis Akcinių bendrovių įstatymo 34 straipsnio 4 dalies 3, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytais kriterijais arba nukrypti nuo jų, atsižvelgdamos į savo veiklos specifiką ir siekį užtikrinti nepertraukiamą ir efektyvią bendrovės veiklą.

¹³ Išankstinis minėtų dokumentų skelbimas bendrovės interneto tinklalapyje turėtų būti vykdomas atsižvelgiant į Akcinių bendrovių įstatymo (Žin., 2003, Nr. 123-5574) 26 straipsnio 7 dalyje nurodytą 10 dienų iki visuotinio akcininkų susirinkimo terminą.

<p>6.7. Siekiant padidinti akcininkų galimybes dalyvauti akcininkų susirinkimuose, bendrovėms rekomenduojama balsavimo procese plačiau taikyti modernias technologijas ir tokiu būdu sudaryti akcininkams galimybę balsuoti akcininkų susirinkimuose naudojantis telekomunikacijų galiniais įrenginiais. Tokiais atvejais turi būti užtikrintas telekomunikacijų įrenginių saugumas, teksto apsauga, galimybė identifikuoti balsuojančio asmens parašą. Be to, bendrovės galėtų sudaryti sąlygas akcininkams, ypač užsieniečiams, akcininkų susirinkimus stebėti pasinaudojant modernių technologijų priemonėmis.</p>	Neaktualu	<p>Atsižvelgiant į bendrovės akcininkų struktūrą bei galiojančias akcininkų susirinkimo organizavimo taisykles, nėra būtinybės diegti papildomai brangiai kainuojančios IT sistemos.</p>
---	-----------	--

VII principas: Interesų konfliktų vengimas ir atskleidimas

Bendrovės valdymo sistema turėtų skatinti bendrovės organų narius vengti interesų konfliktų bei užtikrinti skaidrų ir efektyvų bendrovės organų narių interesų konfliktų atskleidimo mechanizmą.

<p>7.1. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti bendrovės interesams. Jeigu tokia situacija vis dėlto atsirado, bendrovės priežiūros ar valdymo organo narys turėtų per protingą terminą pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams apie tokią interesų prieštaravimo situaciją, nurodyti interesų pobūdį ir, jeigu įmanoma, vertę.</p>	Taip	
<p>7.2. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys negali painioti bendrovės turto, kurio naudojimas specialiai su juo nėra aptartas, su savo turtu arba naudoti jį arba informaciją, kurią jis gauna būdamas bendrovės organo nariu, asmeninei naudai ar trečiojo asmens naudai gauti be bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo ar jo įgalioto kito bendrovės organo sutikimo.</p>	Taip	
<p>7.3. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys gali sudaryti sandorį su bendrove, kurios organo narys jis yra. Apie tokį sandorį (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus vykdant įprastinę bendrovės veiklą bei standartinėmis sąlygomis) jis privalo nedelsdamas raštu arba žodžiu, įrašant tai į posėdžio protokolą, pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams. Šioje rekomendacijoje įvardytų sandorių sudarymui taip pat taikoma 4.5 rekomendacija.</p>	Taip	
<p>7.4. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų susilaikyti nuo balsavimo, kai priimami sprendimai dėl sandorių ar kitokių klausimų, su kuriais jis susijęs asmeniniu ar dalykiniu interesu.</p>	Taip	

VIII principas: Bendrovės atlyginimų politika

Bendrovėje nustatyta atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų tvirtinimo, peržiūrėjimo ir paskelbimo tvarka turėtų užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams ir piktnaudžiavimui nustatant direktorių atlyginimus, taip pat užtikrinti bendrovės atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų viešumą ir skaidrumą.

8.1. Bendrovė turėtų paskelbti savo atlyginimų politikos ataskaitą (toliau – atlyginimų ataskaita). Ši ataskaita turėtų būti paskelbta kaip bendrovės metinio pranešimo dalis. Atlyginimų ataskaita taip pat turėtų būti skelbiama bendrovės interneto tinklalapyje.	Ne	Bendrovė savo atlyginimų politikos ataskaitos ataskaitiniais metais viešai neskelbė, nes to nenumato Lietuvos Respublikos įstatymai. Bendrovės atlyginimų politika nustatoma atsižvelgiant į padėties šalies darbo rinkoje analizės rezultatus.
8.2. Atlyginimų ataskaitoje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama bendrovės direktorių atlyginimų politikai ateinančiais, o kur tinka – ir tolesniais, finansiniais metais. Joje taip pat turėtų būti apžvelgiama, kaip atlyginimų politika buvo įgyvendinama praėjusiais finansiniais metais. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas esminiams bendrovės atlyginimų politikos pokyčiams, lyginant su praėjusiais finansiniais metais.	Ne	Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 8.1 punkto.
8.3. Atlyginimų ataskaitoje turėtų būti pateikta bent ši informacija: 1) direktorių atlyginimų kintamų ir nekintamų sudedamųjų dalių santykis ir jo paaiškinimas; 2) pakankama informacija apie veiklos rezultatų kriterijus, kuriais grindžiama teisė dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, teisė į akcijas arba kintamas sudedamąsias atlyginimo dalis; 3) pakankama informacija apie atlyginimo ir veiklos rezultatų ryšį; 4) pagrindiniai metinių premijų sistemos ir bet kurios kitos ne pinigais gaunamos naudos kriterijai ir jų pagrindimas; 5) direktoriams skirtos papildomos pensijos arba ankstyvo išėjimo į pensiją schemas pagrindinių savybių aprašymas; tačiau atlyginimų ataskaitoje neturėtų būti komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos.	Ne	Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 8.1 punkto.
8.4. Atlyginimų ataskaitoje taip pat turėtų būti apibendrinama ir paaiškinama bendrovės politika, susijusi su sutarčių, sudaromų su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais, sąlygomis. Tai turėtų apimti, inter alia, informaciją apie sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais trukmę, taikomus pranešimo apie išėjimą iš darbo terminus ir išsamią informaciją apie išeitines ir kitas išmokas, susijusias su sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais nutraukimu pirma laiko.	Ne	Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 8.1 punkto.

<p>8.5. Be to, turėtų būti atskleidžiama informacija, susijusi su parengiamuoju ir sprendimų priėmimo procesu, kurio metu nustatoma bendrovės direktorių atlyginimų politika. Informacija turėtų apimti duomenis, jei taikoma, apie atlyginimo komiteto įgaliojimus ir sudėtį, su bendrove nesusijusių konsultantų, kurių paslaugomis naudotasi nustatant atlyginimų politiką, vardus ir pavardes bei metinio visuotinio akcininkų susirinkimo vaidmenį.</p>	Ne	Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 8.1 punkto.
<p>8.6. Nemenkinant organų, atsakingų už direktorių atlyginimų nustatymą, vaidmens, atlyginimų politika arba bet kuris esminis atlyginimų politikos pokytis turėtų būti įtraukiamas į metinio visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Atlyginimų ataskaita turėtų būti pateikiama akcininkų balsavimui metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Balsavimas gali būti privalomojo arba patariamojo pobūdžio.</p>	Ne	Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 8.1 punkto.
<p>8.7. Visa atlyginimo suma ir kita nauda, skiriama atskiriems direktoriams atitinkamais finansiniais metais, turėtų būti išsamiai paskelbiama atlyginimų ataskaitoje. Šiame dokumente turėtų būti pateikta bent 8.7.1–8.7.4 punktuose nurodyta informacija apie kiekvieną asmenį, kuris bendrovėje ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu.</p> <p>8.7.1. Turėtų būti pateikta tokia su atlyginimais ir (arba) tarnybinėmis pajamomis susijusi informacija:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bendra atlyginimo suma, sumokėta arba mokėtina direktoriui už paslaugas, suteiktas praėjusiais finansiniais metais, įskaitant, jei taikoma, dalyvavimo mokesčius, nustatytus metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime; 2) atlyginimas ir privilegijos, gautos iš bet kurios įmonės, priklausančios tai pačiai grupei; 3) atlyginimas, mokamas kaip pelno dalis ir (arba) premijos, bei priežastys, dėl kurių tokios premijos ir (arba) pelno dalis buvo paskirtos; 4) jei tai leidžiama pagal įstatymus, kiekvienas esminis papildomas atlyginimas, mokamas direktoriams už specialias paslaugas, kurios nepriklauso įprastinėms direktoriaus funkcijoms; 5) kompensacija, gautina arba sumokėta kiekvienam vykdomajam direktoriui ar valdymo organų nariui, pasitraukusiam iš savo pareigų praėjusiais finansiniais metais; 6) bendra apskaičiuota naudos, kuri laikoma atlyginimu ir suteikiama ne pinigais, vertė, jeigu tokia nauda neturi būti nurodyta pagal 1–5 punktus. <p>8.7.2. Turėtų būti pateikiama ši informacija, susijusi su akcijomis ir (arba) teisėmis dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, ir (arba) su visomis kitomis darbuotojų skatinimo akcijomis sistemomis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) praėjusiais finansiniais metais bendrovės pasiūlytų akcijų pasirinkimo sandorių arba suteiktų akcijų skaičius ir taikymo sąlygos; 2) akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, realizuotas per praėjusius finansinius metus, nurodant kiekvieno 	Ne	Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 8.1 punkto.

<p>sandorio akcijų skaičių bei realizavimo kainą, arba dalyvavimo darbuotojų skatinimo akcijomis sistemoje vertė finansinių metų pabaigoje;</p> <p>3) finansinių metų pabaigoje nerealizuotas akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, jų realizavimo kaina, realizavimo data ir pagrindinės teisių įgyvendinimo sąlygos;</p> <p>4) visi esamų akcijų pasirinkimo sandorių sąlygų pokyčiai ateinančiais finansiniais metais.</p> <p>8.7.3. Turėtų būti pateikiama ši su papildomų pensijų schemomis susijusi informacija:</p> <p>1) kai pensijų schema yra apibrėžtų išmokų, pagal ją direktorių sukauptų išmokų pokyčiai atitinkamais finansiniais metais;</p> <p>2) kai pensijų schema yra apibrėžtų įmokų, išsami informacija apie įmokas, kurias už direktorių sumokėjo arba turėtų sumokėti bendrovė atitinkamais finansiniais metais.</p> <p>8.7.4. Turėtų būti nurodytos sumos, kurias bendrovė arba bet kuri dukterinė bendrovė ar įmonė, įtraukta į bendrovės konsoliduotą metinę finansinę atskaitomybę, išmokėjo kaip paskolas, išankstines išmokas ir garantijas kiekvienam asmeniui, kuris ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu, įskaitant nesumokėtas sumas ir palūkanų normą.</p>		
<p>8.8. Schemoms, pagal kurias direktoriams atlyginama akcijomis, akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba būti atlyginamam remiantis akcijų kainų pokyčiais, iki jų taikymo pradžios turėtų pritarti akcininkai metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime priimdami atitinkamą sprendimą. Pritarimas turėtų būti susijęs su pačia schema ir akcininkai neturėtų spręsti dėl atskiriems direktoriams pagal tą schemą suteikiamos akcijomis pagrįstos naudos. Visiems esminiams schemų sąlygų pakeitimams iki jų taikymo pradžios taip pat turėtų pritarti akcininkai, priimdami sprendimą metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Tokiais atvejais akcininkai turėtų būti informuoti apie visas siūlomų pakeitimų sąlygas ir gauti paaiškinimą apie siūlomų pakeitimų poveikį.</p>	Ne	Šiuo metu bendrovė neturi tokių atlyginimo schemų.

<p>8.9. Metinio visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimas turėtų būti gaunamas šiais klausimais:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) atlyginimo direktoriams skyrimas remiantis akcijomis pagrįstomis schemomis, įskaitant akcijų pasirinkimo sandorius; 2) maksimalaus akcijų skaičiaus nustatymas ir pagrindinės akcijų suteikimo tvarkos sąlygos; 3) laikotarpis, per kurį pasirinkimo sandoriai gali būti realizuoti; 4) kiekvieno tolesnio pasirinkimo sandorių realizavimo kainos pokyčio nustatymo sąlygos, jeigu įstatymai tai leidžia; 5) visos kitos ilgalaikės direktorių skatinimo schemas, kurios panašiomis sąlygomis nėra siūlomos visiems kitiems bendrovės darbuotojams. <p>Metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime taip pat turėtų būti nustatytas galutinis terminas, per kurį už direktorių atlyginimą atsakingas organas gali paskirti šiame punkte išvardytų tipų kompensacijas atskiriems direktoriams.</p>		<p>Nurodyti klausimai visuotiniame akcininkų susirinkime nebuvo svarstomi, to nenumato bendrovės įstatai.</p>
<p>8.10. Jeigu leidžia nacionalinė teisė arba bendrovės įstatai, kiekvienam pasirinkimo sandorių su nuolaida modeliui, pagal kurį yra suteikiamos teisės pasirašyti akcijas žemesne nei rinkos kaina, galiojančia tą dieną, kai nustatoma kaina, arba vidutine rinkos kaina, nustatyta per keletą dienų prieš realizavimo kainos nustatymą, taip pat turėtų pritari akcininkai.</p>		<p>Nurodyti klausimai visuotiniame akcininkų susirinkime nebuvo svarstomi, to nenumato bendrovės įstatai.</p>
<p>8.11. 8.8 ir 8.9 punktai neturėtų būti taikomi schemoms, kuriose dalyvavimas panašiomis sąlygomis siūlomas bendrovės darbuotojams arba bet kurios dukterinės įmonės darbuotojams, kurie turi teisę dalyvauti scheme, ir kuri buvo patvirtinta metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime.</p>		<p>Prašom žiūrėti mūsų komentarą dėl 8.8 punkto.</p>
<p>8.12. Prieš metinį visuotinį akcininkų susirinkimą, kuriame ketinama svarstyti 8.8 punkte nurodytą sprendimą, akcininkams turėtų būti suteikta galimybė susipažinti su sprendimo projektu ir su juo susijusiu informaciniu pranešimu (šie dokumentai turėtų būti paskelbti bendrovės tinklalapyje). Šiame pranešime turėtų būti pateiktas visas akcijomis pagrįsto atlyginimo schemas reglamentuojantis tekstas arba šių schemų pagrindinių sąlygų aprašymas, taip pat schemų dalyvių vardai ir pavardės. Pranešime taip pat turėtų būti nurodytas schemų ir bendros direktorių atlyginimų politikos ryšys. Sprendimo projekte turėtų būti aiški nuoroda į pačią schemą arba pateikta pagrindinių jos sąlygų santrauka. Akcininkams taip pat turėtų būti pateikta informacija apie tai, kaip bendrovė ketina apsirūpinti akcijomis, kurios reikalingos išpareigojimams pagal skatinimo schemas įgyvendinti: turėtų būti aiškiai nurodyta, ar bendrovė ketina pirkti reikalingas akcijas rinkoje, laikyti jas atsargoje ar išleisti naujų akcijų. Taip pat turėtų būti pateikta schemas išlaidų, kurias patirs bendrovė dėl numatomo schemas taikymo, apžvalga. Šiame punkte nurodyta informacija turėtų būti paskelbta bendrovės interneto tinklalapyje.</p>		

IX principas: Interesų turėtojų vaidmuo bendrovės valdyme

Bendrovės valdymo sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka *interesų turėtojai* apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietos bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.

9.1. Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos tos interesų turėtojų teisės, kurias gina įstatymai.	Taip	Šios rekomendacijos vykdymą užtikrina preciziška bendrovės veiklą reguliuojančių valstybės institucijų bei asocijuotų vartotojų organizacijų priežiūra bei kontrolė. Bendrovės veiklos viešumas sudaro sąlygas interesų turėtojams dalyvauti bendrovės valdyme įstatymų nustatyta tvarka bei pagal bendrovės įstatus ir vidaus tvarkos taisykles. Valdymo organai konsultuojasi su darbuotojų kolektyvu bendrovės valdymo ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas bendrovės akciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į bendrovės valdymą bendrovės nemokumo atvejais ir kt.
9.2. Bendrovės valdymo sistema turėtų sudaryti sąlygas interesų turėtojams dalyvauti bendrovės valdyme įstatymų nustatyta tvarka. Interesų turėtojų dalyvavimo bendrovės valdyme pavyzdžiai galėtų būti darbuotojų kolektyvo dalyvavimas priimant svarbius bendrovei sprendimus, konsultacijos su darbuotojų kolektyvu bendrovės valdymo ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas bendrovės akciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į bendrovės valdymą bendrovės nemokumo atvejais ir kt.		
9.3. Kai interesų turėtojai dalyvauja bendrovės valdymo procese, jiems turėtų būti sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija.		

X principas: Informacijos atskleidimas

Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad informacija apie visus esminius bendrovės klausimus, įskaitant finansinę situaciją, veiklą ir bendrovės valdymą, būtų atskleidžiama laiku ir tiksliai.

<p>10.1. Bendrovė turėtų atskleisti informaciją apie:</p> <ol style="list-style-type: none">1) bendrovės veiklą ir finansinius rezultatus;2) bendrovės tikslus;3) asmenis nuosavybės teise turinčius bendrovės akcijų paketą ar jį valdančius;4) bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius, bendrovės vadovą bei jų atlyginimą;5) galimus numatyti esminius rizikos veiksnius;6) bendrovės ir susijusių asmenų sandorius, taip pat sandorius, kurie sudaryti ne įprastinės bendrovės veiklos eigoje;7) pagrindinius klausimus, susijusius su darbuotojais ir kitais interesų turėtojais;8) bendrovės valdymo struktūrą ir strategiją. <p>Šis sąrašas laikytinas minimaliu, ir bendrovės yra skatinamos neapsiriboti tik informacijos, nurodytos šiame sąrašė, atskleidimu.</p> <p>10.2. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 1 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama atskleisti informaciją apie visos įmonių grupės, kuriai priklauso bendrovė, konsoliduotus rezultatus.</p> <p>10.3. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 4 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama pateikti informaciją apie bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo profesinę patirtį, kvalifikaciją ir potencialius interesų konfliktus, kurie galėtų paveikti jų sprendimus. Taip pat rekomenduojama atskleisti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo iš bendrovės gaunamą atlyginimą ar kitokias pajamas, kaip tai detaliau reglamentuojama VIII principu.</p> <p>10.4. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 7 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama atskleisti informaciją apie bendrovės ir interesų turėtojų, tokių kaip darbuotojai, kreditoriai, tiekėjai, vietos bendruomenė, santykius, įskaitant bendrovės politiką žmoniškųjų išteklių atžvilgiu, darbuotojų dalyvavimo bendrovės akciniame kapitale programas ir pan.</p>	Taip	
---	------	--

<p>10.5. Informacija turėtų būti atskleidžiama tokiu būdu, kad jokie akcininkai ar investuotojai nebūtų diskriminuojami informacijos gavimo būdo ir apimties atžvilgiu. Informacija turėtų būti atskleidžiama visiems ir vienu metu. Rekomenduojama, kad pranešimai apie esminius įvykius būtų skelbiami prieš arba po Vilniaus vertybinių popierių biržos prekybos sesijos, kad visi bendrovės akcininkai ir investuotojai turėtų vienodas galimybes susipažinti su informacija bei priimti atitinkamus investicinius sprendimus.</p>	<p>Taip</p>	
<p>10.6. Informacijos skleidimo būdai turėtų užtikrinti informacijos naudotojams nešališką, savalaikį ir nebrangų priėjimą prie informacijos. Rekomenduojama informacijos skleidimui didesniu mastu naudoti informacines technologijas, pavyzdžiui, skelbti informaciją bendrovės interneto tinklalapyje. Rekomenduojama informaciją skelbti ir dėti į bendrovės interneto tinklalapį ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba, o esant galimybei ir poreikiui, ir kitomis kalbomis.</p>	<p>Taip</p>	
<p>10.7. Rekomenduojama bendrovės interneto tinklalapyje skelbti bendrovės metinį pranešimą, metų prospektą-ataskaitą bei kitas bendrovės rengiamas periodines ataskaitas, taip pat siūloma į tinklalapį dėti bendrovės pranešimus apie esminius įvykius bei bendrovės akcijų kainų kitimą vertybinių popierių biržoje.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė laikosi šios rekomendacijos ir informacija yra patalpinta tinklalapyje www.dujos.lt</p>
<p>XI principas: Bendrovės audito įmonės parinkimas</p> <p>Bendrovės audito įmonės parinkimo mechanizmas turėtų užtikrinti audito įmonės išvados ir nuomonės nepriklausomumą.</p>		
<p>11.1. Siekiant gauti objektyvią nuomonę dėl bendrovės tarpinės finansinės atskaitomybės, bendrovės metinės finansinės atskaitomybės ir metinio pranešimo patikrinimą turėtų atlikti nepriklausoma audito įmonė.</p>	<p>Taip</p>	
<p>11.2. Rekomenduojama, kad audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlytų bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma, - bendrovės valdyba.</p>	<p>Taip</p>	
<p>11.3. Jei audito įmonė yra gavusi iš bendrovės užmokesčių už suteiktas ne audito paslaugas, bendrovė turėtų tai atskleisti akcininkams. Šia informacija taip pat turėtų disponuoti bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma, – bendrovės valdyba, svarstydamą, kurią audito įmonės kandidatūrą pasiūlyti visuotiniam akcininkų susirinkimui.</p>	<p>Taip</p>	<p>Audito įmonė iš bendrovės gauna pajamas už mokesčių konsultacijas ir verslo konsultacijas, kurios neprieštarauja audito įmonės nepriklausomumo reikalavimams, nustatytiems Lietuvos Respublikos Audito įstatyme ir Lietuvos Respublikos VPK norminiuose aktuose.</p>

